

**Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych dla
Gminy
Obrowo
na lata 2026-2035**

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	5
Wprowadzenie	7
Metodologia opracowania Strategii	9
Podstawy prawne.....	10
Spójność z dokumentami strategicznymi	13
Dokumenty krajowe	13
Dokumenty regionalne.....	14
Metodologia badań.....	14
Cele i etapy procesu badawczego.....	14
Problematyka badawcza	15
Próba badawcza	18
Metody i techniki badawcze	18
Wykorzystane narzędzia badawcze	19
Charakterystyka Gminy Obrowo.....	20
Położenie.....	20
Sytuacja demograficzna	21
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza.....	23
Edukacja i wychowanie	26
Kultura, sport i rekreacja.....	30
Opieka zdrowotna.....	33
Bezpieczeństwo publiczne	34
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	36
Gminny system pomocy społecznej.....	39
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	43
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Obrowo	44
Struktura badanej próby.....	44
Problemy społeczne	46
Rynek pracy.....	48

Ubóstwo i wykluczenie społeczne	49
Sytuacja osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.....	51
Zdrowie psychiczne	54
Problemy natury behawioralnej	55
Problem alkoholowy	58
Problem nikotynowy.....	60
Problem narkotykowy.....	61
Problem przemocy	63
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów z terenu Gminy Obrowo	68
Struktura badanej próby.....	68
Problem alkoholowy	70
Problem nikotynowy.....	71
Problem narkotykowy.....	72
Problem przemocy	74
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	79
Uczestnictwo w grach hazardowych.....	81
Zdrowie psychiczne	81
Zaburzenia odżywiania.....	82
Sytuacja społeczna Gminy Obrowo	84
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	84
Wsparcie osób z niepełnosprawnością.....	90
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	95
Zdrowie psychiczne	96
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	98
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	100
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	106
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	111
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	119
Aktywność i integracja społeczna seniorów	120
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	124
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	125

Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	128
Wsparcie osób z problemem ubóstwa	129
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:	133
Część programowa	134
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	135
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych	136
Cel strategiczny I. Wzmacnianie potencjału i stabilności rodzin z dziećmi poprzez rozwój zintegrowanego systemu wsparcia, podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.....	137
Cel strategiczny II. Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w celu wspierania ich samodzielności, aktywności oraz pełnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.	141
Cel strategiczny III. Budowanie skutecznego i skoordynowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, obejmującego działania profilaktyczne, interwencyjne i wspierające, zapewniającego bezpieczeństwo osobom doświadczającym przemocy.....	146
Cel strategiczny IV. Ograniczanie skali uzależnień poprzez realizację kompleksowych działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych oraz wczesne reagowanie na pojawiające się zagrożenia.....	150
Cel strategiczny V. Wzmacnianie systemu wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego poprzez rozwój dostępnych form pomocy, działania profilaktyczne oraz promowanie dobrostanu psychicznego wśród mieszkańców.....	155
Cel strategiczny VI. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ograniczanie skali bezrobocia poprzez aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, rozwój kompetencji oraz wspieranie integracji i samodzielności ekonomicznej.	157
Ramy finansowe Strategii	161
System wdrażania Strategii.....	163
System aktualizacji Strategii.....	164
Monitoring i ewaluacja	164
Podsumowanie – prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	170
Bibliografia	172

Spis rysunków, tabel i wykresów	174
Spis rysunków	174
Spis tabel	174
Spis wykresów	176

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CIS – Centrum Integracji Społecznej

DPS – dom pomocy społecznej

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejewicach

GKRPA – Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOK – Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KIS – klub integracji społecznej

KP – Komisariat Policji w Dobrzejewicach

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

KS – Klub Seniora

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PES – podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PIK – Punkt Konsultacyjny

POZ – podstawowa opieka zdrowotna

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

PSP – Państwowa Straż Pożarna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PWD – placówki wsparcia dziennego

SP – szkoła podstawowa

UG – Urząd Gminy Obrowo

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

ZS – Zespół Szkół

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX wieku były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych oraz powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określamy jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia² jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia służyć będzie osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych, [w:] Badania problemów społecznych 2, pod red. J. Kwaśniewskiego, Prace Katedry Socjologii Norm, Dewiacji i Kontroli Społecznej IPSIR UW, T. VIII, Warszawa 2006, s. 7.

² Każdorazowo, gdy w dokumencie pojawi się określenie „Strategia”, oznacza ono „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035”.

strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 zawiera kilka części, w tym charakterystykę Gminy³, część badawczą oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnościami,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli m.in. na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju.

---

³ Każdorazowo, gdy w dokumencie pojawi się określenie „Gmina”, oznacza ono „Gminę Obrowo”.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak program współpracy z organizacjami pozarządowymi, program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, program wspierania rodziny, czy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza lokalnego systemu pomocy społecznej umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych (dokumentacji urzędowej oraz danych demograficzno-gospodarczych). Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczyły także przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w strategii rozwiązywania problemów społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących skalę ich oddziaływania, zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem jest określenie planu, zgodnie z którym Strategia ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurydyczną do opracowania niniejszej Strategii jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Tworząc niniejszą Strategię opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałania uzależnieniom

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
7. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
8. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
9. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
10. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
11. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Akty prawne normujące aspekty finansowe

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej, zawartymi w dokumentach strategicznych, realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Obrowo na lata 2026-2035 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,

- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035r.),
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Obrowo na lata 2026-2035 są **Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030**, która nakreśla kluczowe kierunki rozwoju w kontekście polityki społecznej, z kolei dokumentem nadrzędnym na poziomie powiatu jest **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Toruńskim na lata 2023-2030**.

Metodologia badań

Rozdział ten poświęcony został zagadnieniom związanym z procesem badawczym, formułowaniu problematyki badania oraz doбором metod służących odpowiedzi na pytania składające się na problematykę. Zaprezentowane zostały również wykorzystane narzędzia badawcze, próba badawcza oraz etyka prowadzonych badań.

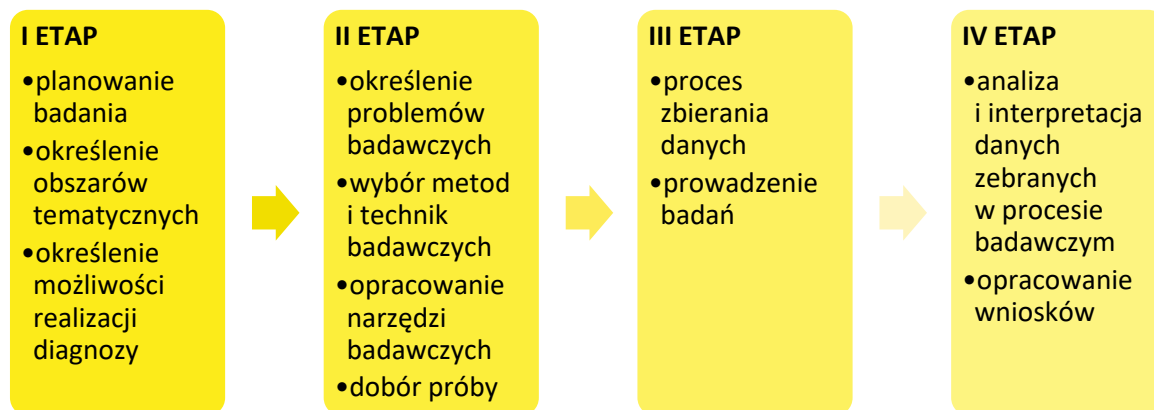
Cele i etapy procesu badawczego

Głównym celem podjętych badań było rozpoznanie skali oraz charakteru problemów społecznych występujących na terenie gminy Obrowo. Szczegółowe cele obejmowały:

- rozpoznanie problemów występujących wśród mieszkańców,
- wskazanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenie skali oraz zakresu występujących problemów,
- ukazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione na kolejnej grafice.

Rysunek 1. Etapy procesu badawczego

Źródło: opracowanie własne

Problematyka badawcza

Poniżej przedstawione zostały obszary tematyczne uwzględnione w procesie badawczym:

- **wspieranie rodziny**, stanowiące jeden z najistotniejszych elementów każdej polityki społecznej. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić rodzinom przeżywającym trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewniać możliwości rozwoju dzieciom i młodzieży oraz podnosić jakość życia rodzin,
- **problem alkoholowy**, czyli spożywanie alkoholu w sposób wykraczający poza powszechnie uznawane wzorce picia okazjonalnego, obyczajowego i towarzyskiego. U osób pijących alkohol występują zauważalne zaburzenia prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego i fizycznego⁴,
- **nikotynizm** oznaczający silne uzależnienie od nikotyny i potrzebę sięgania po wyroby zawierające tę substancję, np. papierosy i e-papierosy⁵,

⁴ Piłch T., Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003, s.92.

⁵ Tamże.

- **narkomania**, obejmująca stałe lub okresowe zażywanie substancji psychotropowych, środków odurzających, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, (dopalaczy), w celach pozamedycznych⁶,
- **uzależnienia behawioralne**, inaczej uzależnienia od czynności. Należą do nich np. uzależnienie od hazardu, nowych mediów (komputera, tabletu, smartfonu), zakupów, pracy, seksu, czy nawet opalania się,
- **przemoc domowa** oznaczająca jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy⁷,
- **bezrobocie**, czyli stan gdy osoba pełnoletnia i zdolna do pracy nie ma możliwości podjęcia lub utrzymania aktywności zawodowej. Sytuacja ta dotyczy zarówno osoby niepracującej, ale i członków ich rodzin, a ograniczone zasoby finansowe oraz poczucie bezradności osób bezrobotnych negatywnie wpływa na ich aktywność społeczną,
- **ubóstwo**, które wiązane jest z faktem niezaspokojenia na pożądanym poziomie podstawowych potrzeb życiowych, takich jak żywność, mieszkanie i odzież. Obecnie spektrum podstawowych potrzeb jest znacznie szersze, a zagadnienie ubóstwa nie jest rozumiane jedynie jako brak środków (zasobów ekonomicznych) do ich zaspokojenia, ale również jako brak możliwości wypełniania funkcji życiowych, wynikających zarówno z uwarunkowań społecznych jak i osobistych, niezbędnych do prowadzenia wartościowego życia⁸,
- **wykluczenie społeczne** oznaczające brak możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym, gospodarczym lub politycznym danej społeczności, z powodu posiadania cech negatywnie postrzeganych przez ogół mieszkańców lub też wskazujących na brak zasobów uznawanych powszechnie za niezbędne,

⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939).

⁷ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1673).

⁸ Panek T., Ubóstwo i nierówności, w: Statystyka Społeczna, Praca zbiorowa pod red. T. Panka, PWE, Warszawa 2007.

- **niepełnosprawność**, której definicja mówi, że jest to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy⁹,
- **sytuacja seniorów** – na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów i niesie za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów,
- **zdrowie**, określane przez Światową Organizację Zdrowia jako stan pełnego, całkowitego dobrego samopoczucia/dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego, nie definiowane tylko pod względem braku obiektywnie istniejącej choroby czy niepełnosprawności.

Rysunek 2. Podsumowanie dotyczące obszarów tematycznych ujętych w diagnozie problemu uzależnień na terenie gminy Obrowo

Źródło: opracowanie własne

⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2025 poz. 913 z późn. zm.).

Próba badawcza

Jednym z elementów poprzedzających realizację badań jest dobór próby badawczej. Badana zbiorowość najczęściej jest zbyt liczna, aby zbadać wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, kierowano się tym jaki jest cel badań. Przy realizacji badań zastosowano losowy dobór próby, gwarantujący każdej jednostce z populacji generalnej równą szansę wzięcia udziału w badaniu.

Badanie zostało zrealizowane na reprezentatywnej próbie osób. Wartością niniejszego projektu badawczego jest fakt, że wzięły w nim udział różne grupy społeczne, co miało na celu dogłębne poznanie badanych zjawisk. Badania przeprowadzono w lutym 2026 roku i objęto nimi 127 dorosłych mieszkańców gminy Obrowo (powyżej 18 roku życia) oraz 235 uczniów uczęszczających do szkół podstawowych oraz szkoły ponadpodstawowej, działających na terenie gminy Obrowo.

Metody i techniki badawcze

Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza¹⁰. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

Badanie wśród dorosłych mieszkańców zostało przeprowadzone przy wykorzystaniu metody ilościowej. Zastosowano do tego technikę CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview*), która zakłada prowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Dzięki tej technice i specjalnie do tego przygotowanej platformie internetowej, możliwe było zrealizowanie badania na dużej grupie respondentów, przy zachowaniu pełnej anonimowości badania.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również analizę danych zastanych (ang. *desk research*), czyli technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a

¹⁰ Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, s. 60.

następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie gminy Obrowo.

Wykorzystane narzędzia badawcze

Narzędziem badawczym nazywamy przedmiot, instrument, oprogramowanie służące do realizacji technik badań, czyli wszystko to, co można wykorzystać do zbierania i rejestrowania badanych faktów, informacji i zjawisk. Do przeprowadzenia badań wśród dorosłych mieszkańców gminy Obrowo wykorzystano kwestionariusz ankiety. Pytania w nim zawarte miały charakter zamknięty, opatrzone kafeterią odpowiedzi zamkniętą lub półotwartą. Każdy kwestionariusz zawierał tzw. metryczkę, zawierającą pytania o wiek, płeć i wykształcenie, pozwalającą na identyfikację struktury badanej próby. Respondenci przed wypełnieniem ankiety informowani byli o celu prowadzonych badań oraz zapewniani o całkowitej anonimowości.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb dziesiętnych (maksymalnie +/- 1%).

CHARAKTERYSTYKA GMINY OBROWO

Położenie

Obrowo to gmina wiejska, położona w granicach województwa kujawsko-pomorskiego, w południowo-wschodniej części powiatu toruńskiego. Znajduje się w odległości około 80 km od siedziby wojewody – Bydgoszczy oraz o około 25 km od siedziby sejmiku i marszałka województwa – Torunia. Powierzchnia Gminy obejmuje 161,97 km², co stanowi około 13,2% powierzchni całego Powiatu. Połowę obszaru gminy Obrowo zajmują użytki rolne, które stanowią 55%, z kolei tereny leśne to 37% jej powierzchni.

Rysunek 3. Położenie gminy Obrowo na tle powiatu toruńskiego

Źródło: <https://pomorska.pl>

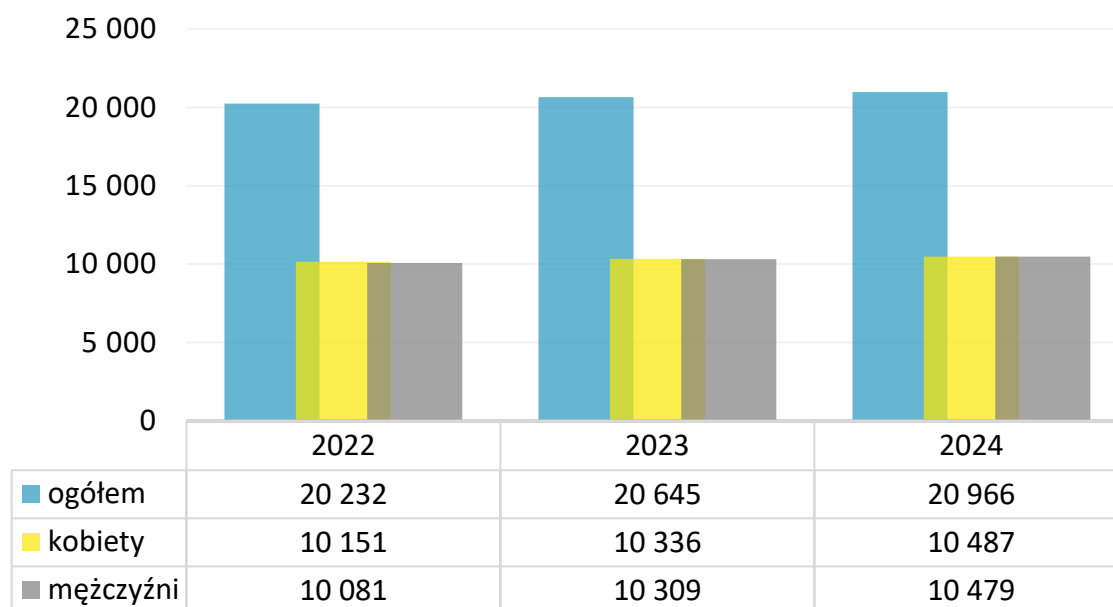
Siedzibą Gminy jest wieś Obrowo, a pod względem administracyjnym składa się ona z 21 sołectw: Bartoszewo, Brzozówka, Dobrzejewice, Dzikowo, Głogowo, Kawęczyn, Kazimierzewo, Łążyn II, Łążynek, Obory, Obrowo, Osiek, Sądziecno, Silno, Skrzypkowo, Smogorzewiec, Stajenczynki, Szembekowo, Zawały, Zębowo, Zębówiec oraz z miejscowości Łęg-Osiek nieposiadającej statusu sołectwa. Gmina graniczy z 6 gminami: Czernikowo, Lubicz i Wielka Nieszawka leżącymi w tym samym Powiecie, Aleksandrów Kujawski i Ciechocinek należącymi do powiatu aleksandrowskiego oraz gminą Ciechocin w powiecie golubsko-dobrzyńskim.

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Obrowo w 2024 roku zamieszkiwały 20 966 osoby (stan na 31 grudnia 2024 roku). Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba mieszkańców przyjmowała tendencję wzrostową – w 2024 roku w stosunku do roku 2022 odnotowano wzrost na poziomie 3,6%. Dysproporcja mieszkańców ze względu na płeć była niemal niezauważalna, gdyż w 2024 roku gminę Obrowo zamieszkiwało łącznie 10 487 kobiet oraz 10 479 mężczyzn. Udział obydwu grup w populacji Gminy wynosił równo po 50,0%. Współczynnik feminizacji w Gminie w 2024 roku wyniósł 100, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Obrowo z podziałem na płeć w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Obrowo w 2024 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie 1,4 co oznacza, że przyjmował wyższą i jednocześnie bardziej korzystną wartość niż w przypadku pozostałych jednostek, tj. powiatu toruńskiego (-1,9), województwa kujawsko-pomorskiego (-4,9) i kraju (-4,2). Na przełomie lat 2022-2024 w Gminie obserwowano wahania wartości współczynnika (w 2024 roku przyjęta najniższą wartość). Podobna tendencja wystąpiła w przypadku Województwa oraz całego kraju, z kolei w powiecie toruńskim widoczny był spadek. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Obrowo w porównaniu do powiatu toruńskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
gmina Obrowo	1,8	3,5	1,4
powiat toruński	-1,0	-1,4	-1,9
województwo kujawsko-pomorskie	-4,5	-4,4	-4,9
Polska	-3,8	-3,6	-4,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura ludności w gminie Obrowo według ekonomicznych grup wieku w roku 2024 przedstawiała się następująco:

- 24,3% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia,
- 61,4% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 14,3% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Kolejna tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Obrowo. Na przestrzeni lat 2022-2024 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym przyjmował tendencję spadkową – różnica pomiędzy rokiem 2024 a 2022 wyniosła 0,7 pp. Udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł w omawianym okresie o 0,8 pp., z kolei w przypadku wieku produkcyjnego w omawianym okresie tendencja była względnie stała.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2022-2024 (w procentach)

wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	25,0	24,7	24,3
wiek produkcyjny	61,5	61,4	61,4
wiek poprodukcyjny	13,5	13,9	14,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym przyjmował w 2024 roku w gminie Obrowo wyższą wartość, względem powiatu toruńskiego (o 3,0 pp.), województwa kujawsko-pomorskiego (o 6,5 pp.) oraz Polski (o 6,3 pp.). W przypadku ludności w wieku produkcyjnym, najwyższy udział zaobserwowano również na terenie Gminy (61,4%), z kolei najniższy w Województwie (58,1%). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w 2024 roku w gminie Obrowo wyniósł 14,3%, czyli najmniej w porównaniu do pozostałych jednostek z grupy porównawczej.

Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Obrowo, powiecie toruńskim, województwie kujawsko-pomorskim i kraju w 2024 roku (w procentach)

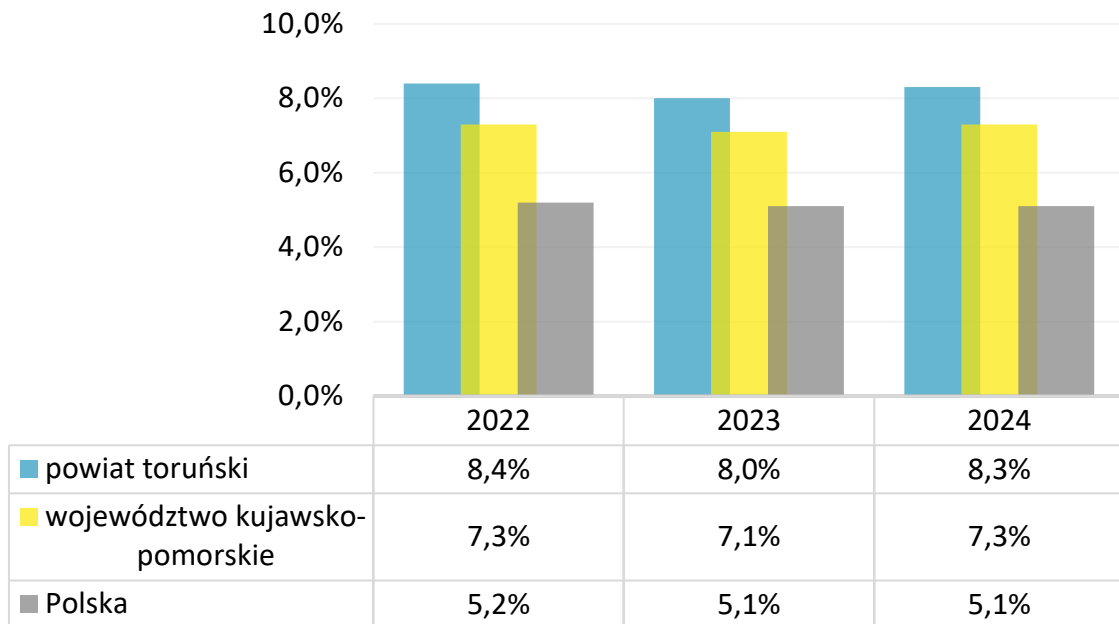
wyszczególnienie	gmina	powiat	województwo	kraj
wiek przedprodukcyjny	24,3	21,3	17,8	18,0
wiek produkcyjny	61,4	60,7	58,1	58,2
wiek poprodukcyjny	14,3	17,9	24,1	23,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

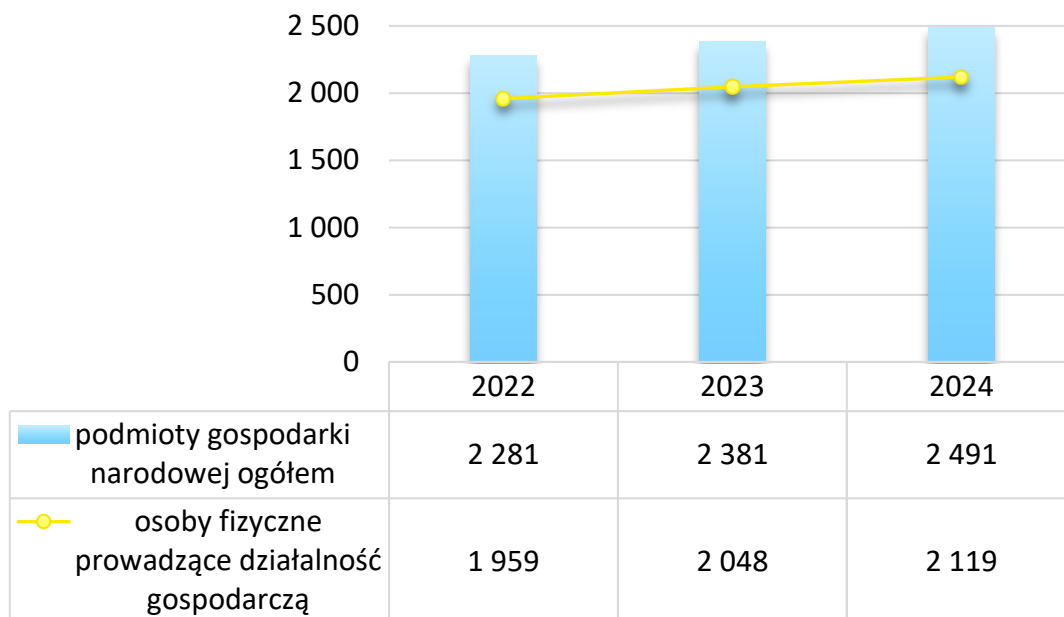
Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach, stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu toruńskiego. W 2024 roku stopa bezrobocia w Powiecie wynosiła 8,3%, a więc była wyższa od stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim (7,3%) oraz w całym kraju (5,1%). W latach 2022-2024 wskaźnik ten w powiecie toruńskim ulegał nieznacznym wahaniom. W przypadku Województwa oraz Polski stopa bezrobocia również przyjmowała taką tendencję.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie toruńskim, województwie kujawsko-pomorskim oraz Polsce w latach 2022-2024 (stan na koniec roku, w procentach)

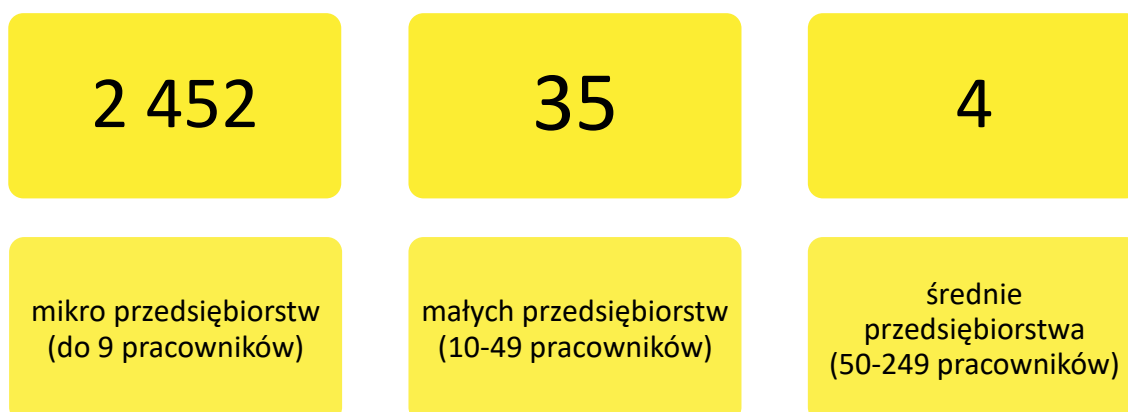
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Obrowo na koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 2 491 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w liczbie 2 119 (85,1%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Obrowo wzrastała, podobnie jak liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność na terenie gminy Obrowo w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

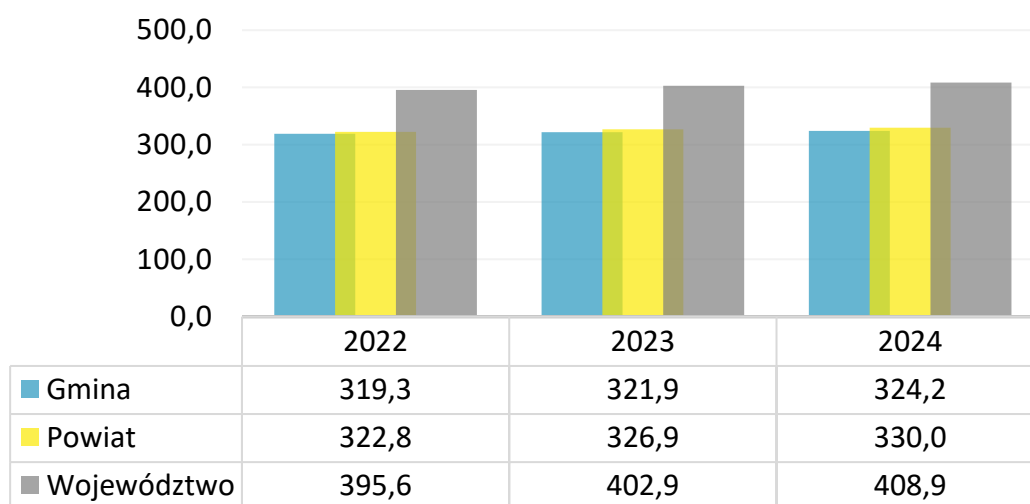
Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w 2024 roku na terenie gminy Obrowo według klas wielkości, to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – było ich 2 452, z kolei małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było 35. W omawianym roku działalność prowadziły także 4 średnie przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 49, ale mniej niż 250 pracowników.

Rysunek 4. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Obrowo według poszczególnych klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zgodnie z danymi dostępnymi, liczba mieszkań przypadająca na 1 000 mieszkańców w gminie Obrowo w 2024 roku wyniosła 324,2 i tym samym była mniejsza od liczby odnotowanej w całym powiecie toruńskim (330,0) i województwie kujawsko-pomorskim (408,9). Świadczy to o mniej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy, w porównaniu do pozostałych dwóch jednostek. Można zauważyć, że w latach 2022-2024 liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Gminie systematycznie wzrastała. Takie same tendencje zaobserwowano zarówno w przypadku Powiatu, jak i Województwa.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Obrowo na tle powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Edukacja i wychowanie

Gmina Obrowo jest organem prowadzącym dla następujących placówek oświatowych:

1. Szkoły Podstawowej w Łążynie II,
2. Szkoły Podstawowej w Obrowie,
3. Szkoły Podstawowej w Zębowie z oddziałami przedszkolnymi
4. Zespołu Szkół w Brzozówce,
5. Zespołu Szkół w Dobrzejewicach,
6. Zespołu Szkół w Osieku nad Wisłą,
7. Publicznej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Osieku nad Wisłą.

W skład ZS w Brzozówce oraz Osieku nad Wisłą wchodzi Przedszkola Samorządowe. ZS w Dobrzejewicach obejmuje, z kolei szkołę podstawową wraz z oddziałem przedszkolnym oraz Liceum Ogólnokształcące w Dobrzejewicach. Oddziały przedszkolne funkcjonują także w SP w Łążyńcu II oraz Obrowie. Publiczna Szkoła Muzyczna I Stopnia w Osieku nad Wisłą prowadzi nauczanie dla uczniów w wieku od 5 do 16 roku życia w cyklu 4 i 6 letnim. Ponadto, na terenie Gminy działają niepubliczne przedszkola, w tym: Niepubliczne Przedszkole „Za Jordanem”, Niepubliczne Przedszkole „Tęczowa Kraina”, Niepubliczne Przedszkole „Bajka” oraz Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Brzozowy Gaj”.

W roku szkolnym 2024/2025 łączna liczba uczniów objętych nauczaniem podstawowym w publicznych szkołach podstawowych w gminie Obrowo kształtowała się na poziomie 1 967 osób, do szkoły ponadpodstawowej dla której jednostką prowadzącą jest Gmina Obrowo uczęszczało 64 osób, z kolei wychowankami samorządowych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych było wówczas 732 dzieci. W porównaniu do roku szkolnego 2022/2023 dostrzegalny był systematyczny wzrost w zakresie liczby uczniów szkół podstawowych oraz wychowanków przedszkoli/oddziałów przedszkolnych, który ukształtował się kolejno na poziomie aż 10,6% oraz 7,8%. W przypadku nauczania ponadpodstawowego dostrzegalny był spadek. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 5. Liczba osób uczęszczających do publicznych przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie gminy Obrowo w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022/2023	2023/2024	2024/2025
nauczanie w oddziałach przedszkolnych/przedszkolach	679	718	732
nauczanie w szkołach podstawowych	1 779	1 797	1 967
nauczanie w szkołach ponadpodstawowych	75	74	64

Źródło: Raport o stanie Gminy Obrowo za rok 2022, 2023 i 2024

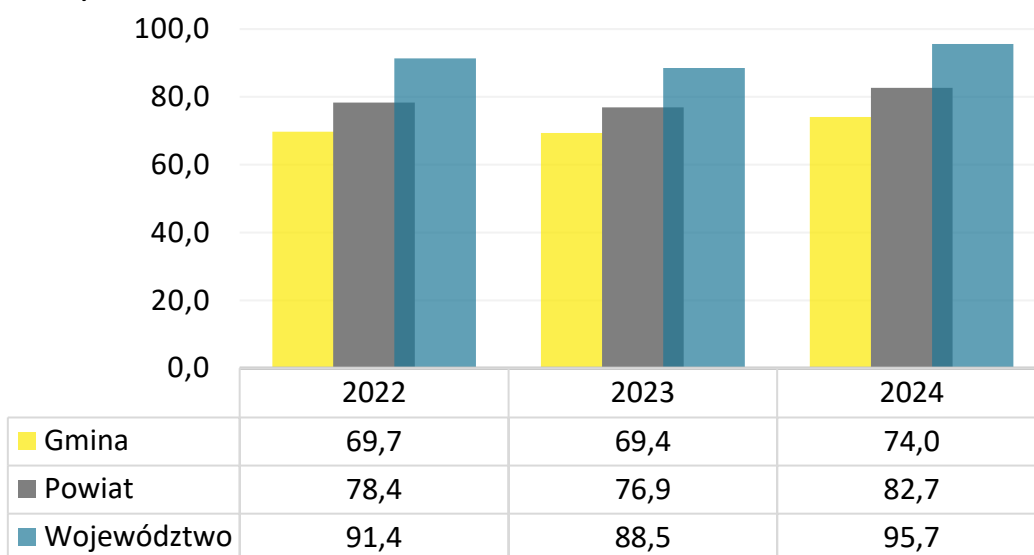
Do końca 2023 roku na terenie Gminy nie funkcjonowała placówka realizująca zadania gminy w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3, natomiast w 2024 roku rozpoczęto budowę kompleksu przedszkolno-żłobkowego w Obrowie, w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, Priorytet: 6 Fundusze europejskie na rzecz zwiększenia dostępności regionalnej infrastruktury dla

mieszkańców, Działanie: 6.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną ZITy regionalne. W związku z tą inwestycją, na terenie Gminy obecnie funkcjonuje **Przedszkole i Żłobek Niezapominajka w Obrowie**.

Współczynnik skolaryzacji to jeden z dwóch podstawowych wskaźników stosowanych do badania poziomu edukacji. Definiowany jest jako odsetek osób uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia: 7-15 lat – szkoła podstawowa, 15-19 lat – szkoła średnia, zawodowa, 19-24 lata – szkoła wyższa. Wskaźnik ten osiąga najwyższą wartość w przypadku szkół podstawowych, gdzie wynosi prawie 100,0%, natomiast w miarę przechodzenia do następnych etapów kształcenia, ulega zmniejszeniu.

Przedstawione na kolejnym wykresie dane dotyczą współczynnika skolaryzacji netto dla poziomu szkoły podstawowej, który jest obliczany poprzez podzielenie liczby uczniów szkół podstawowych w wieku 7-14 na początku danego roku szkolnego, przez liczbę ludności w wieku 7-14 lat według stanu w dniu 31 XII tego samego roku. W 2024 roku w gminie Obrowo wyniósł on 74,0%, co oznacza, że w stosunku do 2022 roku wzrósł o 4,3 pp. Ten sam współczynnik dla powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2022-2024 ulegał wahaniom i kształtował się na wyższym poziomie względem Gminy. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych rzadko kiedy wynosi 100,0% mimo obowiązku szkolnego, ponieważ obejmuje on tylko dzieci w wieku odpowiadającym danemu poziomowi edukacji, a nie uwzględnia tych, którzy np. powtarzają klasę lub są w wieku starszym niż przewidziany dla danego etapu edukacyjnego.

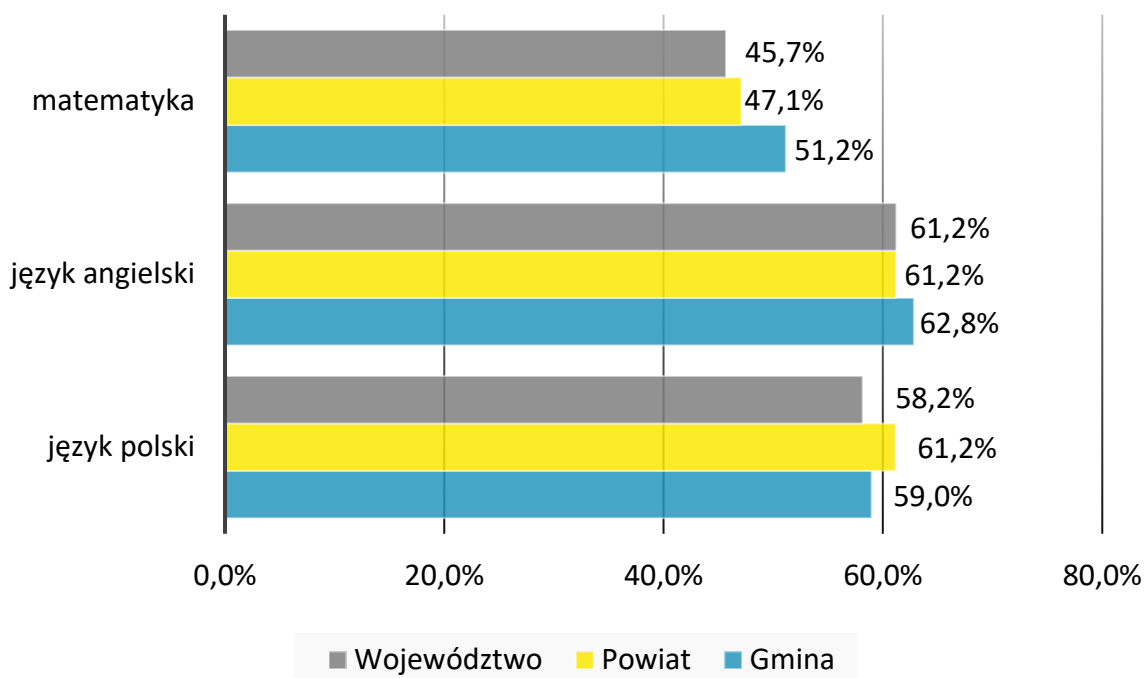
Wykres 5. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Obrowo, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2022-2024 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały uśrednione wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Obrowo, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego. Uczniowie z terenu Gminy z części matematycznej i języka angielskiego uzyskali wyższe wyniki niż wychowankowie szkół z całego Powiatu i Województwa. W przypadku języka polskiego, wychowankowie szkół podstawowych z terenu Gminy wypadli lepiej względem Województwa i gorzej w porównaniu do średniej powiatowej. Młodzież zamieszkująca gminę Obrowo najlepiej poradziła sobie z egzaminem z języka angielskiego, osiągając średnią 62,8%, z kolei najniższe rezultaty uzyskali w przypadku egzaminu z matematyki (51,2%). Szczegółowe wyniki przedstawia kolejny wykres.

Wykres 6. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu gminy Obrowo, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w 2024 roku (w procentach)

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl>

Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Gminy realizowana jest przede wszystkim przez **Gminny Ośrodek Kultury w Obrowie**, który jest samorządową instytucją kultury o charakterze publicznym. Ośrodek funkcjonuje w zakresie zaspokajania potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczności lokalnej gminy Obrowo, a także integracja całego środowiska do współtworzenia i uczestniczenia w szeroko pojętej działalności kulturalnej. Siedziba placówki zlokalizowana jest przy Alei Lipowej 29 w Obrowie, natomiast GOK użytkuje budynki:

- Świetlicy Wiejskiej w Łążynie II,
- Świetlicy Wiejskiej w Obrowie,
- Świetlicy Wiejskiej w Silnie,
- Świetlicy Wiejskiej w Skrzypkowie,
- Świetlicy Wiejskiej w Stajenczynekach,
- Świetlicy Wiejskiej w Zębowie.

GOK w Obrowie corocznie organizuje, bądź pełni rolę współorganizatora wielu wydarzeń integrujących społeczność lokalną i mających na celu upowszechnianie szeroko pojętej kultury. W 2024 roku zrealizowano m.in. koncerty, pokazy teatralne, imprezy wakacyjne, turystyczne i sportowo-rekreacyjne, spotkania oraz warsztaty. Ponadto, jednymi z najistotniejszych wydarzeń, które odbyły się w omawianym roku były Dożynki Gminne.

Przy Ośrodku działające stałe formy zajęć, takie jak: Osiecki Klub Kultury, Klub Seniora „Sami Swoi”, Kapela Ludowa im. Kamińskich, Zespół Ludowy "Kawęczynianki" oraz zajęcia muzyczne. W ramach działalności GOK instruktorzy prowadzą:

- zajęcia indywidualne prowadzone w Zespole Szkół w Obrowie,
- zajęcia muzyczne – próby chóru seniora „Sami Swoi”,
- próby Zespołu Ludowego „Kawęczynianki”,
- próby Osieckiej Kapeli Ludowej im. Kamińskich,
- próby Osieckiej Grupy Teatralno-Wokalnej.

Ofertę kulturalną gminy Obrowo uzupełnia **Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrzejewicach**, będąca samorządową instytucją kultury, służącą rozwojowi i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalno-oświatowych mieszkańców Gminy. W skład GBP wchodzi:

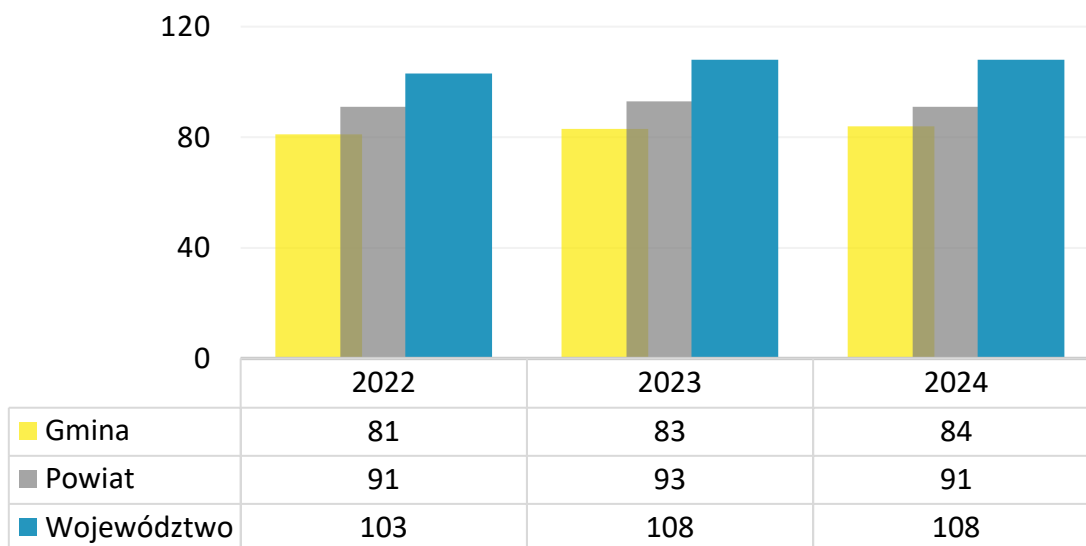
- Filia biblioteczna w Łąźnie II,
- Filia biblioteczna w Obrowie,
- Filia biblioteczna w Osieku nad Wisłą.

Placówka oprócz swoich podstawowych funkcji, realizuje także szeroką działalność kulturalno-oświatową, poprzez organizację różnych form pracy z czytelnikami, współpracując przy tym aktywnie z innymi podmiotami z terenu Gminy, w tym z placówkami oświatowymi. W ramach jej działalności prowadzone są różnorodne formy aktywności promujące literaturę i czytelnictwo, takie jak: spotkania autorskie, warsztaty literackie, konkursy oraz wydarzenia tematyczne. Ważnym elementem oferty są również zajęcia dla dzieci.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Obrowo, powiecie toruńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2022-2024. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmował w Gminie niższą wartość niż w pozostałych jednostkach –

w 2024 roku w Gminie na 1 000 mieszkańców przypadało 84 czytelników, w całym Powiecie było ich 91, z kolei w Województwie – 108. Jednocześnie na przestrzeni analizowanych lat w Gminie odnotowano nieznaczny, ale systematyczny wzrost w zakresie liczby czytelników na 1 000 ludności, w przypadku Powiatu wartości ulegały wahaniom, z kolei w całym Województwie dostrzeżono wzrost w 2023 i 2024 roku, względem roku 2022.

Wykres 7. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Obrowo, powiecie toruńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zadania w zakresie sportu na terenie gminy Obrowo realizuje w szczególności **Referat Oświaty i Sportu**, wchodzący w strukturę organizacyjną Urzędu Gminy Obrowo, a także funkcjonujące na jej terenie kluby sportowe. Infrastrukturę sportową w Gminie tworzą:

- stadion sportowy w Głogowie o nawierzchni trawiastej,
- wielofunkcyjny kompleks sportowy „Moje Boisko Orlik 2012” w Dobrzejewicach,
- boisko wielofunkcyjne w Brzozówce,
- boisko wielofunkcyjne w Łążyńcu II,
- boisko wielofunkcyjne w Silnie,
- boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół w Osieku nad Wisłą,
- kompleks boisk sportowych w Obrowie,
- sale gimnastyczne przy Szkole Podstawowej w Obrowie, Zespole Szkół w Dobrzejewicach, Zespole Szkół w Osieku nad Wisłą oraz Zespole Szkół w Brzozówce.

Na terenie Gminy realizowane są liczne inicjatywy na rzecz rozwoju kultury fizycznej i sportu. W 2024 roku Gmina ogłosiła 2 otwarte konkursy na realizację tychże zadań. Dotacje celowe z budżetu gminy otrzymało wówczas 7 klubów sportowych działających na jej terenie. Ponadto, w omawianym roku w Gminie odbywały się zajęcia w ramach programu Aktywna Szkoła, który miał na celu promowanie aktywności fizycznej w różnych grupach wiekowych i społecznych.

Inicjowane są także działania w zakresie szkolnego współzawodnictwa sportowego, adresowanego do wszystkich uczniów szkół podstawowych gminy Obrowo oraz współzawodnictwa dorosłych, koordynowane przez Gminnego Koordynatora Sportu.

Opieka zdrowotna

Usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy Obrowo świadczy przede wszystkim **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrzejewicach**, natomiast na terenie Gminy funkcjonują także przychodnie niepubliczne oraz gabinety lekarza POZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nasz Family-Med” w Obrowie oraz Przychodnia Rodzinna Osiek nad Wisłą.

Z dostępnych danych GUS wynika, iż w 2024 roku w gminie Obrowo na 1 przychodnię podstawowej opieki zdrowotnej podległą samorządowi terytorialnemu, przypadało 20 966 mieszkańców. Jest to wartość wyższa od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie toruńskim, która wynosiła w omawianym roku 16 422. W gminie Obrowo w ramach POZ w analizowanym roku udzielono 1,2 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wartością wyższą względem całego Powiatu (0,9).

Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Obrowo w porównaniu do powiatu toruńskiego w 2024 roku

wyszczególnienie	Gmina	Powiat
przychodnie	1	7
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	20 966	16 422
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	1,2	0,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gmina Obrowo włącza się w programy i inicjatywy profilaktyczne, takie jak Programu Profilaktyki Raka Piersi, w ramach którego organizowane są bezpłatne badania mammograficzne dla mieszkanki Gminy. W 2024 roku Gmina przystąpiła także do programu polityki zdrowotnej realizowanego przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego pn. „Program zapobiegania upadkom dla seniorów województwie kujawsko-pomorskim”. Udział wzięło wówczas 9 senierek. Gmina dofinansowała zadania wynikające z programu, polegające na pokryciu kosztów pracy trenera z seniorami.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. Na poziomie lokalnym bezpieczeństwo publiczne ma na celu zapewnienie, za pośrednictwem legalnych środków prawnych, warunków funkcjonowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, ich ochronę przed przestępczością oraz innymi zagrożeniami mogącymi występować w danym środowisku¹¹.

Na terenie gminy Obrowo działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego realizowane są przez funkcjonariuszy **Komisariatu Policji w Dobrzejewicach**, będącego częścią Komendy Miejskiej Policji w Toruniu. Oprócz bieżącej służby, Policjanci podejmują szereg działań profilaktycznych i edukacyjnych, ukierunkowanych na zwiększanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz przeciwdziałanie zagrożeniom społecznym. Współpracując z lokalnymi instytucjami i organizacjami, prowadzą monitoring miejsc zagrożonych występowaniem przestępstw lub zakłóceniami porządku publicznego, organizują spotkania, prelekcje i kampanie informacyjne, a także angażują się w działania edukacyjne w szkołach. KP uczestniczy także w działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej – monitoruje sytuację rodzin zagrożonych przemocą, uruchamia procedurę „Niebieskie Karty”, prowadzi postępowania wobec osób stosujących przemoc, a także uczestniczy w procedurach zabezpieczenia dzieci.

¹¹ Pieprzny S., Powiat i Gmina w systemie bezpieczeństwa lokalnego – możliwości i ograniczenia w: Studia Iuridica LXXXV, Instytut Nauk Prawnych, Uniwersytet Rzeszowski, 2020, s. 127.

W tym zakresie funkcjonariusze współpracują z sądami, prokuraturą, z placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami pomocy społecznej.

Uzupełnieniem działań Policji jest funkcjonująca **Straż Gminna**, która podejmuje interwencje w odpowiedzi na zgłoszenia mieszkańców, inne referaty Urzędu Gminy oraz interwencje własne. W 2024 roku funkcjonariusze interweniowali 396 razy w sprawach związanych ze zwierzętami, zagrożeniami w ruchu drogowym, ochroną środowiska i gospodarką odpadami, zakłóceniami porządku publicznego i spokoju, zagrożeniami życia i zdrowia oraz innymi zagrożeniami. Straż Gminna w Obrowie ściśle współpracuje z Komisariatem Policji w Dobrzejewicach. W 2024 roku przeprowadzono w związku z tym 15 wspólnych patroli.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia 6 jednostek **Ochotniczej Straży Pożarnej** w miejscowościach: Dobrzejewice, Osiek nad Wisłą, Kawęczyn, Łązynek, Szembekowo i Zawały, a 4 spośród nich działające w Dobrzejewicach, Kawęczynie, Osieku nad Wisłą i Szembekowie są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W 2024 roku członkowie OSP na terenie gminy Obrowo interweniowali i uczestniczyli w likwidacji zagrożeń łącznie 486 razy, w tym 221 razy bezpośrednio na wezwanie PSP w Toruniu. 159 zdarzeń dotyczyło natomiast miejscowych zagrożeń. W omawianym roku w 49 przypadkach interwencje dotyczyły pożarów, jednakże zdarzały się również wyjazdy do alarmów fałszywych np. alarmy z monitoringu przeciwpożarowego, niepotwierdzone przez strażaków pożary budynków, pozostałości roślinnych, zadymienia wokół posesji itp.

W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, natomiast członkowie jednostki biorą również udział w zabezpieczaniu imprez sportowych oraz kulturalnych organizowanych na terenie gminy Obrowo, organizują uroczystości i imprezy dla lokalnej społeczności, a także współpracują z lokalnymi stowarzyszeniami, np. kołami gospodyń wiejskich. Jednostki OSP włączają się także w kampanie społeczne. W 2024 roku były to m.in. „Czujka czadu na straży Twojego bezpieczeństwa” i „Stop pożarom traw”.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem¹².

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W świetle ustawy o ekonomii społecznej rozszerzona została sfera zadań publicznych możliwych do realizacji przez organizacje pozarządowe, która dała im możliwość działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, z kolei ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych uregulowała kwestie obszarów usług możliwych do realizacji przez PES w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów oraz w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy

¹² Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10

o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań.

Główne zasady współpracy samorządu lokalnego Gminy Obrowo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami pożytku publicznego określa Program współpracy Gminy Obrowo z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przyjmowany corocznie przez Radę Gminy Obrowo. Wyznacza on cele i formy współpracy, katalog zadań, przy których wykonywaniu powinna być realizowana współpraca międzysektorowa.

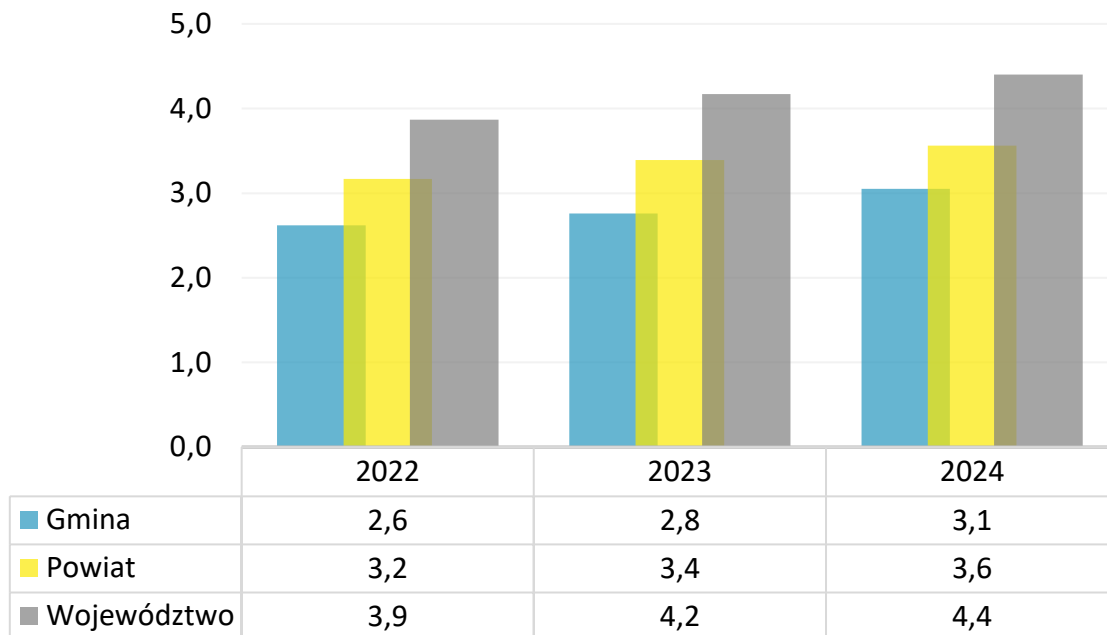
Na terenie gminy Obrowo w 2024 roku zarejestrowanych było łącznie 2 491 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 56 stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, które stanowiły 2,2% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W omawianym roku na terenie Gminy działało również 8 fundacji (0,3% ogółu).

Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Obrowo na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	2 281	2 381	2 491
liczba fundacji	6	6	8
liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych	47	51	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Obrowo w 2024 roku wyniósł 3,1, a w stosunku do roku 2022 odnotowano jego wzrost o 0,5 pp. W odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich, w 2024 roku wskaźnik w Gminie przyjął niższą wartość względem zarówno Powiatu (3,6), jak i Województwa (4,4). Szczegółowe dane zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Obrowo, powiecie toruńskim i województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy Obrowo oraz jednostek organizacyjnych (GOPS, placówki oświatowe itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całościowy kształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Wśród organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy Obrowo i uczestniczących w działaniach prowadzonych na rzecz jej mieszkańców można wyróżnić Ochotnicze Straże Pożarne oraz Gminny Związek Ochotniczych Straży Pożarnych w Obrowie, Koła Gospodyń Wiejskich, kluby sportowe, w tym uczniowskie kluby sportowe, kluby seniora, stowarzyszenia oraz fundacje.

Gminny system pomocy społecznej

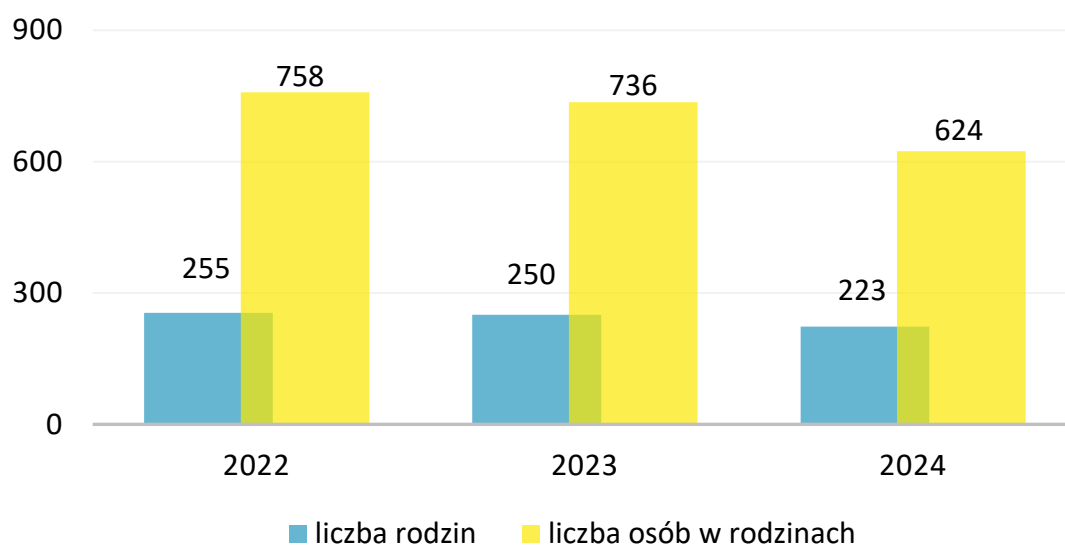
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹³.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Obrowo jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy Obrowo.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Obrowo ulegała spadkowi – w 2024 roku pomocą społeczną objęte były 223 rodziny – to o 12,5% mniej niż w 2022 roku. Na przestrzeni analizowanych lat w przypadku liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, zachodziła taka sama tendencja.

---

¹³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.)

Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej (finansowej i niefinansowej) w gminie Obrowo w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Kolejna tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2024 roku z tego typu pomocy korzystało 17 osób w wieku przedprodukcyjnym, 171 osób w wieku produkcyjnym oraz 64 osoby w wieku poprodukcyjnym. Dysproporcja pod względem płci była znacząca – korzystających z pomocy społecznej kobiet było wówczas 160, a mężczyzn – 92. Analizując dynamikę zmian na przestrzeni lat 2022-2024, dostrzec można spadek liczby osób w wieku produkcyjnym korzystających z pomocy społecznej oraz wahania liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Liczba beneficjentów pomocy społecznej do 17 roku życia była stała w latach 2023-2024 i wrosła względem 2022 roku.

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022		2023		2024	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	0	0	17	5	17	7
produkcyjny	203	139	192	130	171	115
poprodukcyjny	62	40	73	46	64	38
ogółem	265	179	282	181	252	160

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni lat 2022-2024, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w gminie Obrowo uległa spadkowi – w 2022 roku wyniosła 146, w 2023 roku – 139, natomiast w 2024 roku osiągnęła wartość 114 (spadek na poziomie 21,9%). Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2024 roku były widoczne – mężczyźni stanowili 38,6% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane (44 osoby), a kobiety – 61,4% (70 osób).

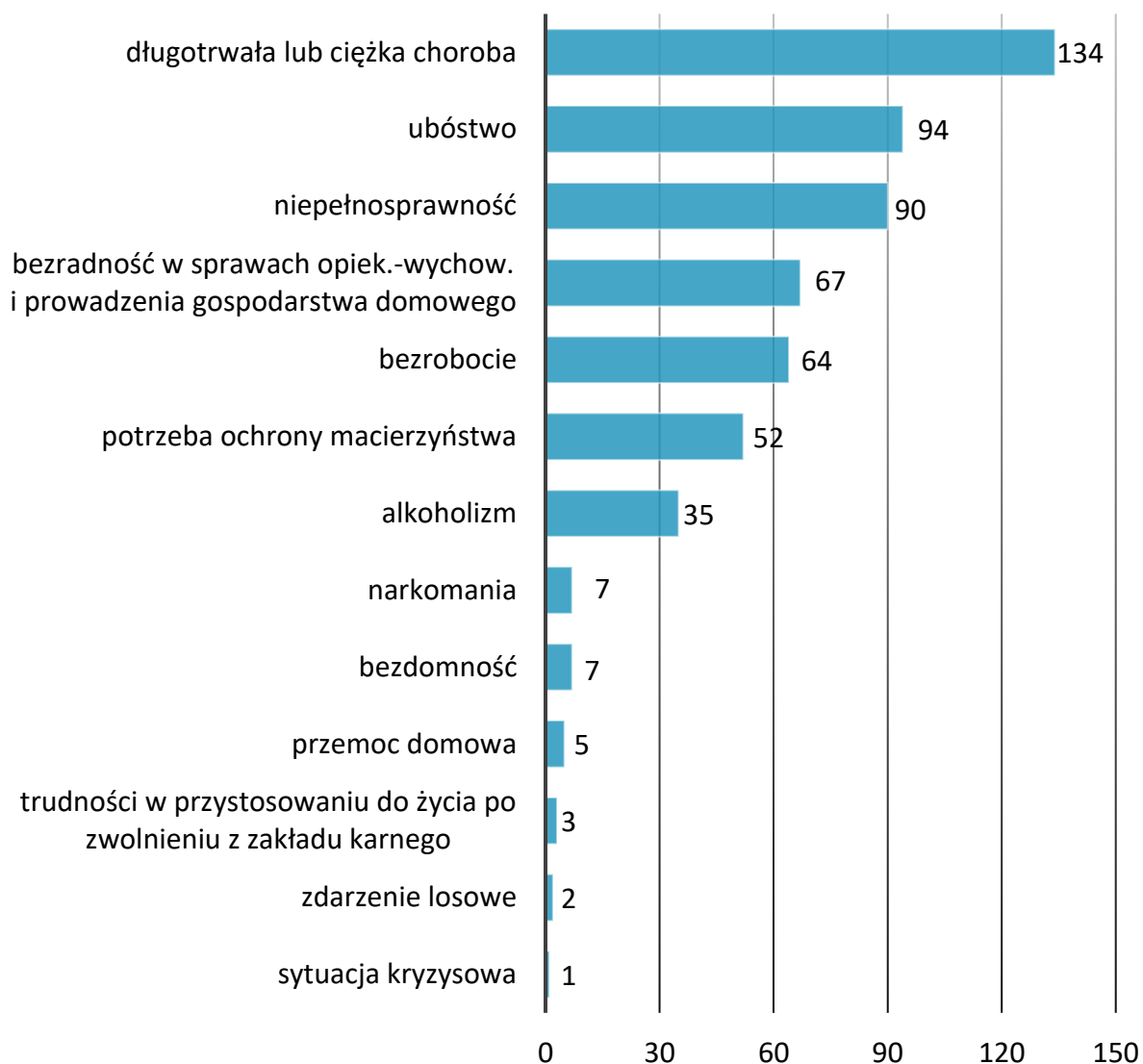
Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2022-2024

płeć	2022	2023	2024
kobiety	95	91	70
mężczyźni	51	48	44
ogółem	146	139	114

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024

W 2024 roku najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej w gminie Obrowo były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (134 rodziny), ubóstwo (94 rodziny), niepełnosprawność (90 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (67 rodzin) oraz bezrobocie (64 rodziny). Szczegółowe dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 10. Powody korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Obrowo w 2024 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Obrowo należą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Obrowie,
- Urząd Gminy Obrowo,
- Komisariat Policji w Dobrzejewicach,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- placówki dziennej aktywizacji seniorów (kluby seniora),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chełmży z Filią w Dobrzejewicach,
- Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu Toruńskiego,
- placówki oświatowe,
- instytucje kultury, sportu i rekreacji.

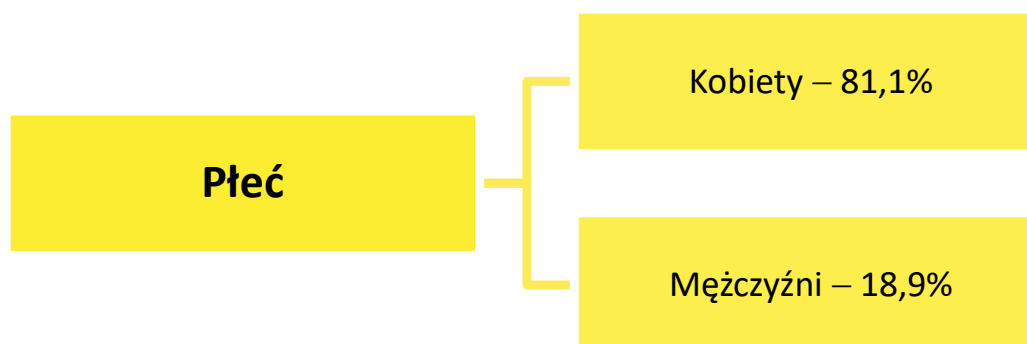
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY OBROWO

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały wybrane problemy społeczne z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Obrowo. Zbadano takie kwestie jak: rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne, sytuacja osób starszych, uzależnienia oraz przemoc domowa.

Struktura badanej próby

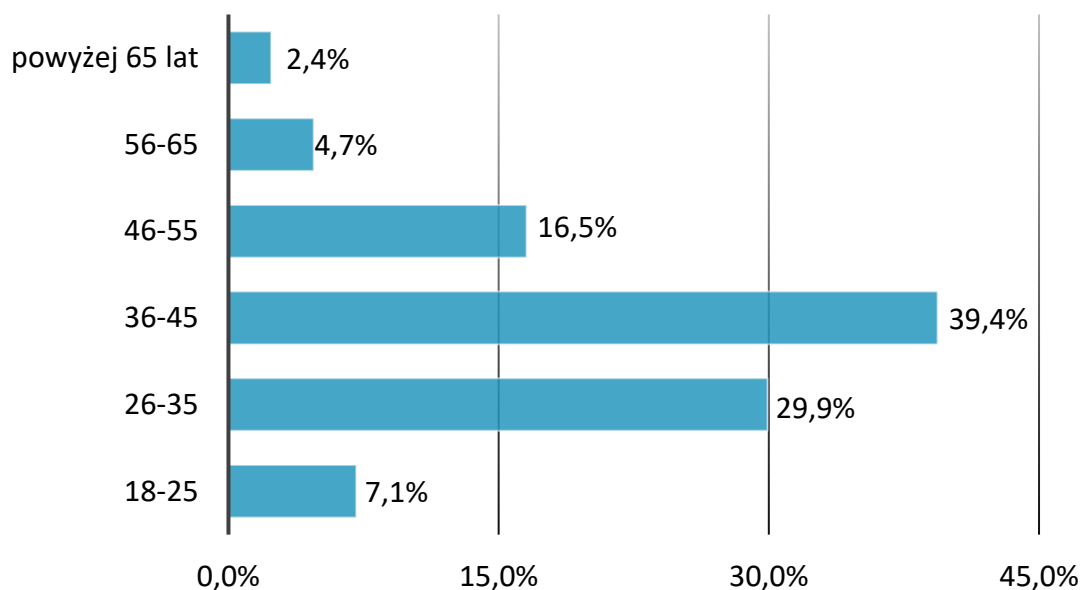
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Obrowo wzięło udział 127 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 81,1% ogółu (103 osoby), z kolei mężczyźni – 18,9% (24 osoby).

Rysunek 5. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=127¹⁴

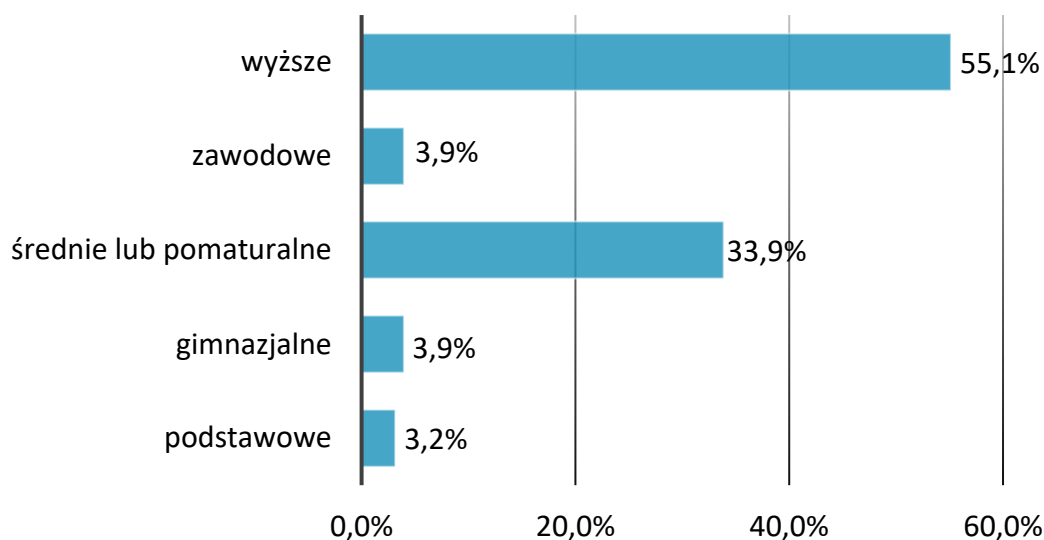

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najwięcej ankietowanych stanowiły osoby mające 36-45 lat (39,4%), a blisko co trzeci respondent to mieszkaniec w wieku 26-35 lat (29,9%). 16,5% badanych to osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat, a 4,7% miało wówczas 56-65 lat. Udział najmłodszych badanych (18-25 lat) wynosił 7,1%, natomiast najstarszych (powyżej 65 roku życia) – 2,4%.

¹⁴ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczbę osób, które odpowiedziały na dane pytanie

Wykres 11. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=127

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (55,1%) oraz średnim lub pomaturalnym (33,9%). Po 3,9% kwestionariuszy wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym oraz gimnazjalnym, natomiast 3,2% badanych ukończyło naukę na poziomie podstawowym.

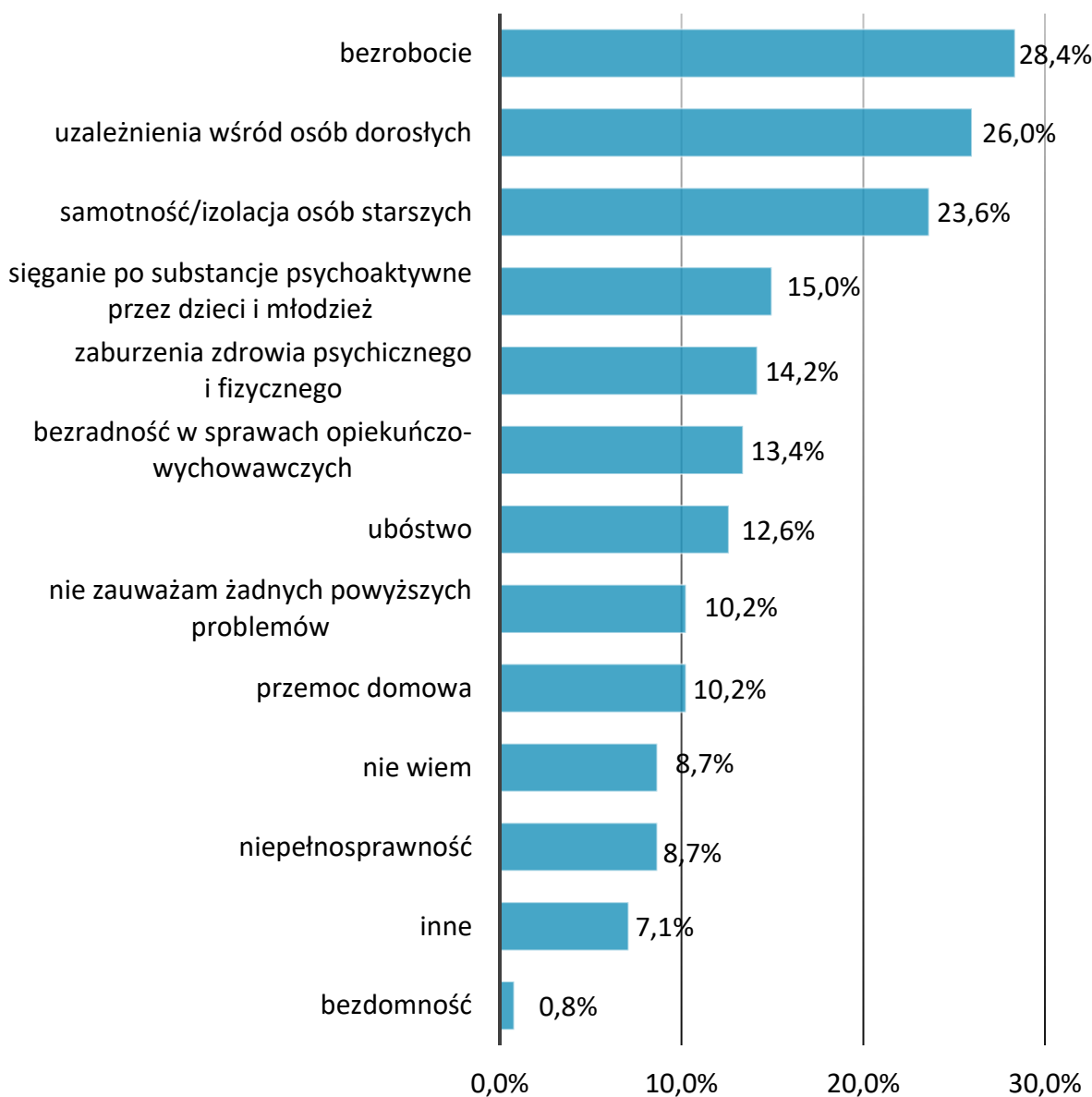
Wykres 12. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=127

Problemy społeczne

W pierwszym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej, występujących na terenie gminy. Największy odsetek badanych za najważniejsze uznał bezrobocie (28,4%) oraz uzależnienia wśród osób dorosłych (26,0%). Blisko co czwarty ankietowany wskazał na samotność/izolację osób starszych (23,6%). Dalej badani wskazywali na sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (15,0%), zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego (14,2%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (13,4%) oraz ubóstwo (12,6%). Obszarami wymagającymi najmniejszej interwencji zdaniem respondentów są przemoc domowa (10,2%), niepełnosprawność (8,7%) oraz bezdomność (0,8%).

10,2% uczestników badania nie dostrzega żadnych powyższych problemów, natomiast 8,7% nie posiada wiedzy na temat problemów społecznych występujących na terenie gminy. Wśród innych odpowiedzi, 7,1% mieszkańców wskazało własne przykłady problemów wśród których zwrócono uwagę na: *„wykluczenia komunikacyjne, chociażby poprzez zadbanie o dostęp do transportu publicznego czy bezpiecznego dostępu do dróg i chodników”*.

Wykres 13. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy?
N=127

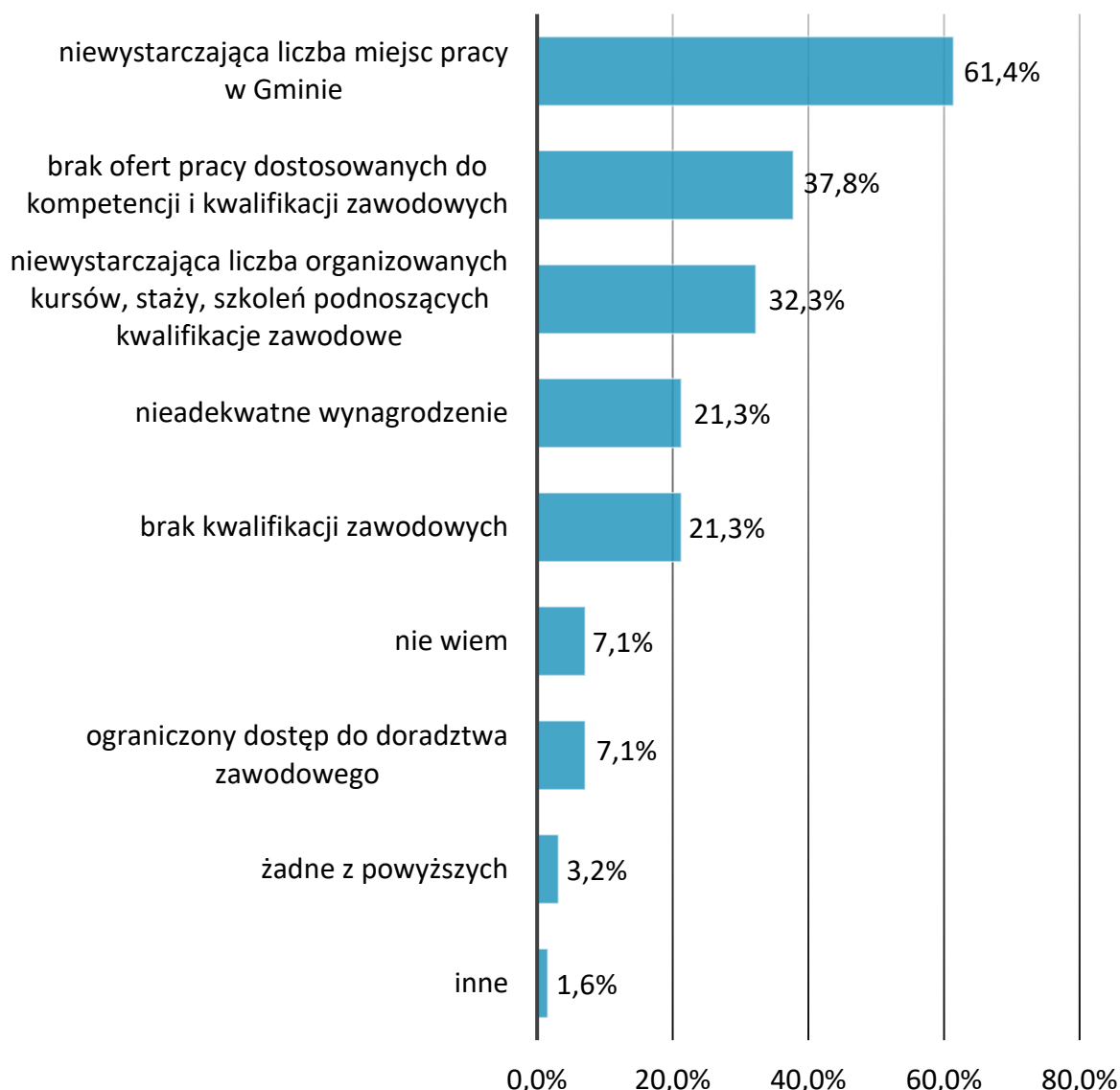

*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Rynek pracy

W niniejszym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców Gminy. W pierwszym pytaniu badani mieli określić, z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej, bo 61,4% mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazł się brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej (37,8%), z kolei na trzecim – niewystarczająca liczba organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (32,3%). W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali na brak kwalifikacji zawodowych oraz nieadekwatne wynagrodzenie (po 21,3%). Najmniejsza liczba odpowiedzi dotyczyła ograniczonego dostępu do doradztwa zawodowego (7,1%). 7,1% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 3,2% ankietowanych uważa, że żadna z odpowiedzi nie jest właściwa. Inne trudności wskazało 1,6% respondentów, w tym: *lenistwo* oraz *utrudniony dojazd do miejsca pracy*.

Wykres 14. Jakie trudności najczęściej napotykaają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=127

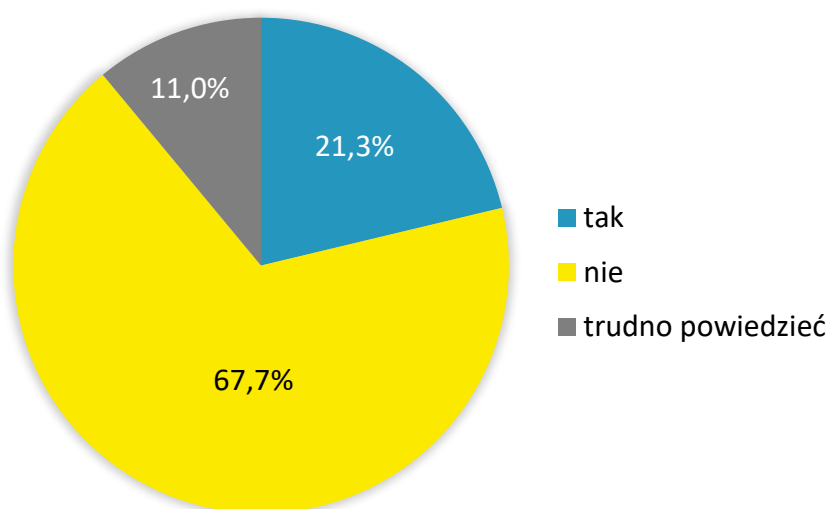

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

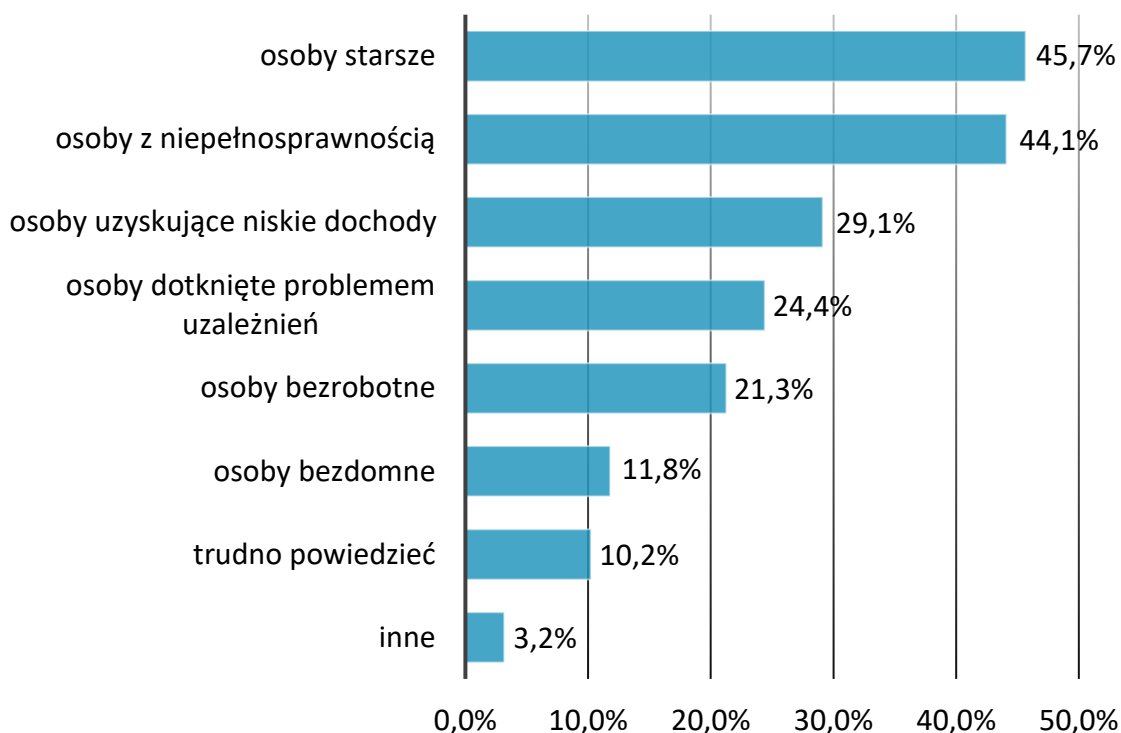
Następne pytanie miało na celu określenie, czy respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. Odpowiedzi rozkładały się na zróżnicowanym poziomie – najwięcej osób odpowiedziało przecząco na to pytanie (67,7%), blisko co piąty badany przyznał, że doświadczył trudności w okresie ostatniego roku przed badaniem (21,3%), z kolei 11,0% respondentów miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=127

Mieszkańcy gminy Obrowo biorący udział w badaniu mieli również możliwość wskazania grup, które ich zdaniem są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Za najważniejsze uznano: osoby starsze (45,7%), osoby z niepełnosprawnością (44,1%) oraz osoby uzyskujące niskie dochody (29,1%). Z punktu widzenia dorosłych mieszkańców w grupie wysokiego ryzyka znajdują się także osoby dotknięte problemem uzależnień (24,4%) i osoby bezrobotne (21,3%). Najmniej odpowiedzi padło natomiast na osoby bezdomne (11,8%). 10,2% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, a 3,2% wskazało inne grupy, takie jak „mieszkańcy napływowi”.

Wykres 16. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=127

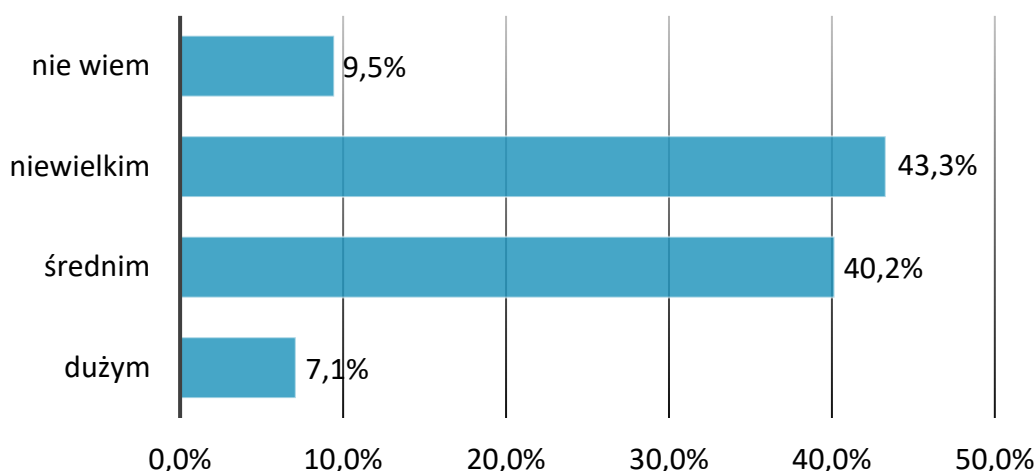

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

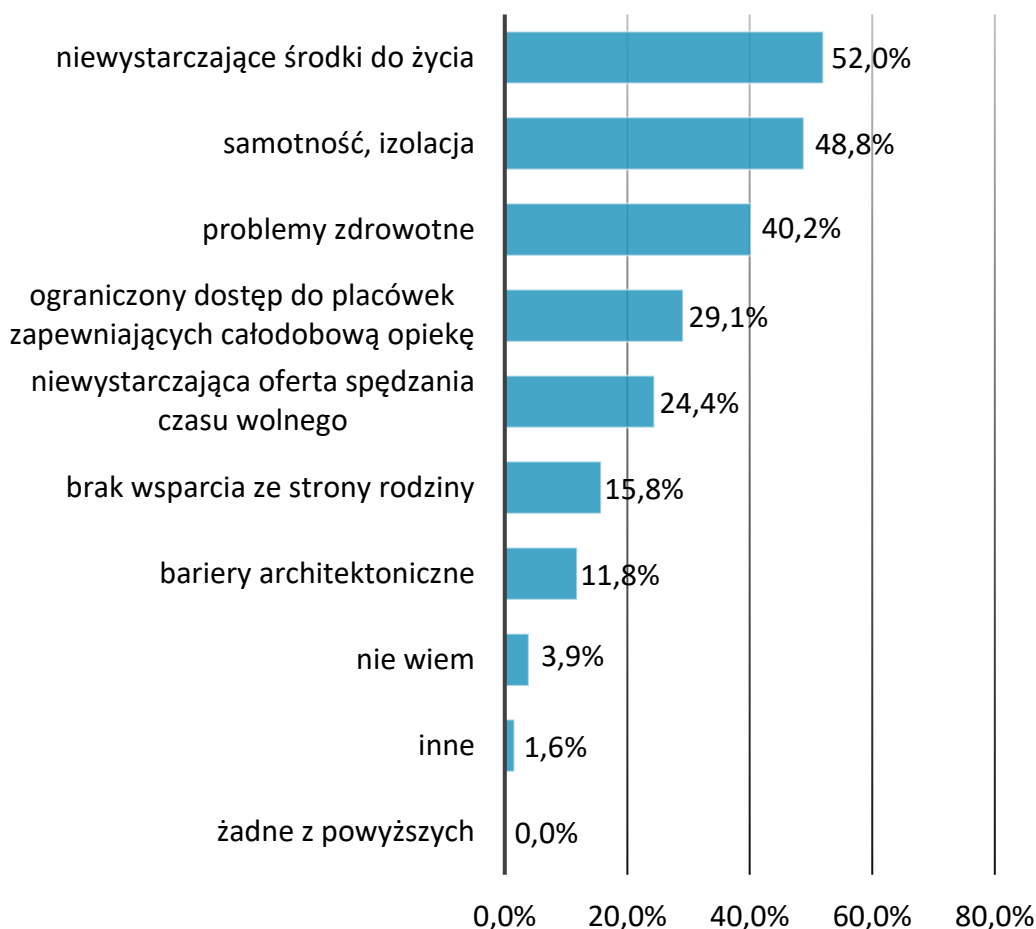
Sytuacja osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 43,3% badanych uważa, że jest ona dostosowana w stopniu niewielkim, z kolei według 40,2% ankietowanych – w stopniu średnim. 7,1% mieszkańców jest zdania, że infrastruktura jest przystosowana w stopniu dużym, a 9,5% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Wykres 17. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=127

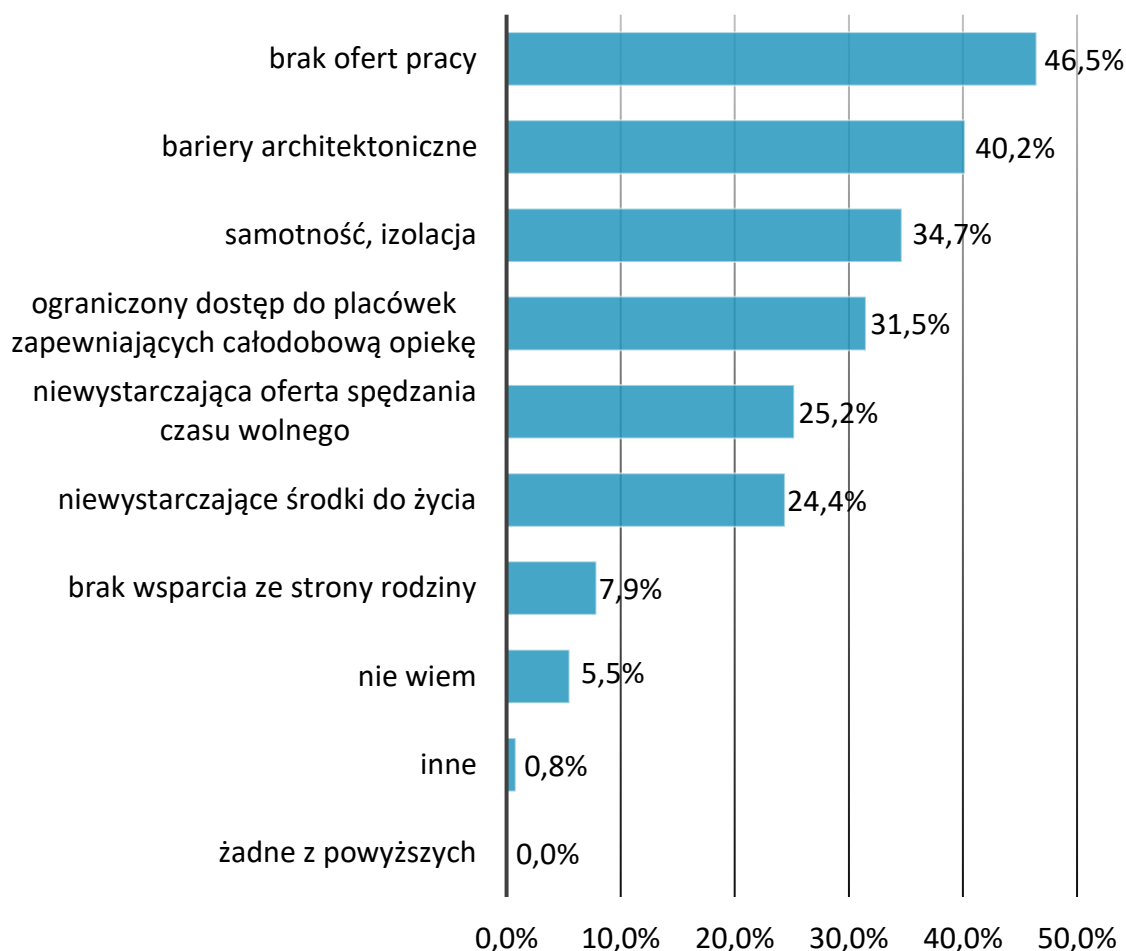
W dalszej kolejności mieszkańcy gminy mieli ocenić, jakie są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie. Największy odsetek badanych jest zdania, że największą trudność dla tej grupy stanowią niewystarczające środki do życia (52,0%), a blisko połowa respondentów uważa, że jest to samotność i izolacja (48,8%). 40,2% ankietowanych za istotny problem uznało problemy zdrowotne, natomiast 29,1% wskazało na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Dalej respondenci wymieniali niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (24,4%) oraz brak wsparcia ze strony rodziny (15,8%). Najmniej odpowiedzi padło na bariery architektoniczne (11,8%). 3,9% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,6% badanych udzieliło innych odpowiedzi, w tym „małe możliwości dojazdu”.

Wykres 18. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=127

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy gminy Obrowo zostali również poproszeni o ocenę najważniejszych problemów dotyczących osoby z niepełnosprawnościami na terenie Gminy. 46,5% badanych jest zdania, że największą trudnością jest brak ofert pracy, a 40,2% uważa, że są to bariery architektoniczne. 34,7% uczestników badania wskazało na samotność i izolację, a 31,5% na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę. Co czwarta odpowiedź dotyczyła niewystarczającej oferty spędzania czasu wolnego (25,2%), natomiast 24,4% respondentów wskazało na niewystarczające środki do życia. W opinii 7,9% respondentów problemem jest brak wsparcia ze strony rodziny. 5,5% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi ze względu na brak wiedzy, natomiast 0,8% ankietowanych wymieniło inny problem.

Wykres 19. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=127

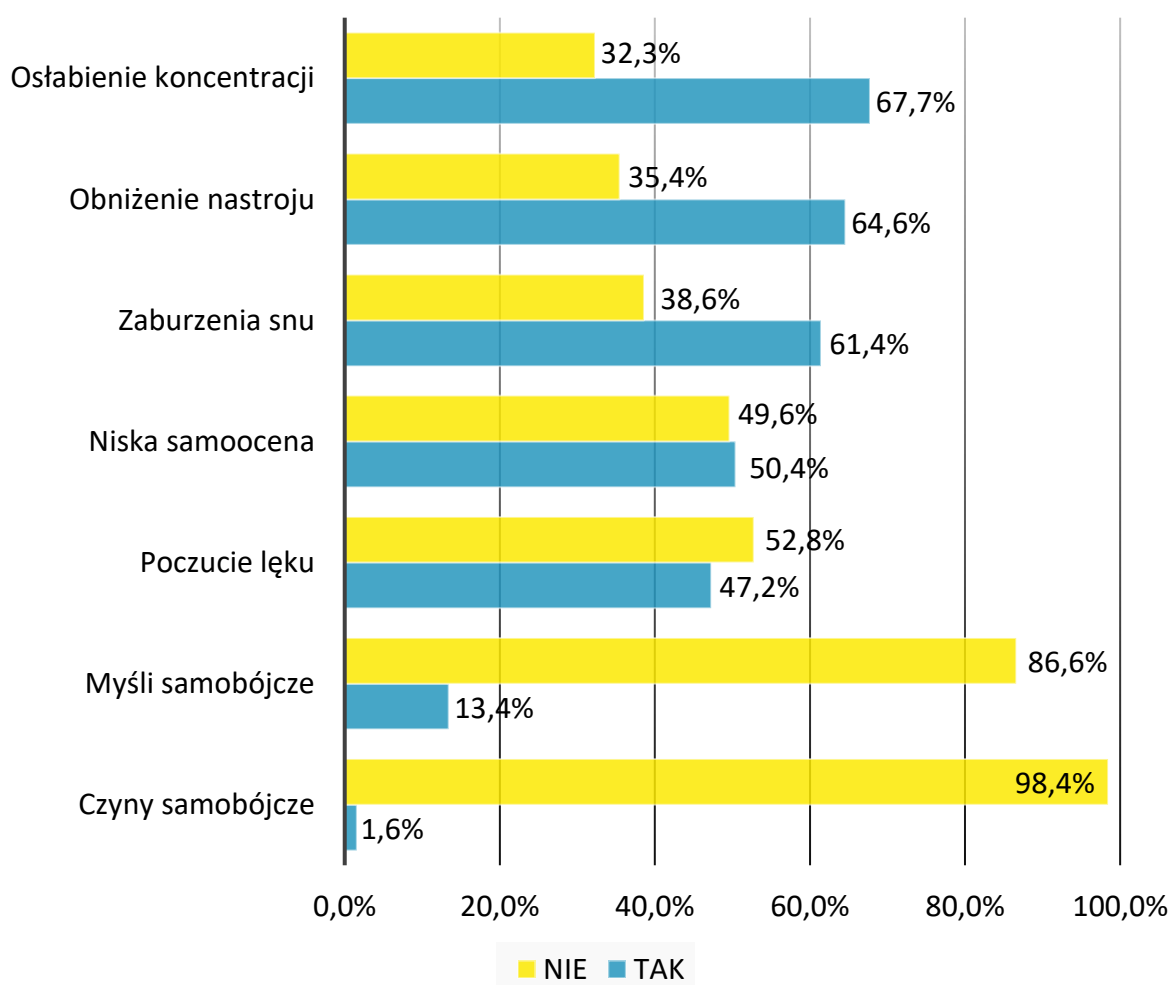

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdrowie psychiczne

W tej części badania ankietowani mieli ocenić swój stan zdrowia psychicznego. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość ankietowanych zmagająca się z osłabieniem koncentracji (67,7%), obniżeniem nastroju (64,6%) oraz zaburzeniami snu (61,4%). Połowa respondentów odczuwała niską samoocenę (50,4%), a 47,2% lęk. Wśród części mieszkańców występowały również myśli samobójcze (13,4%), a 1,6% osób przyznało się do czynów samobójczych.

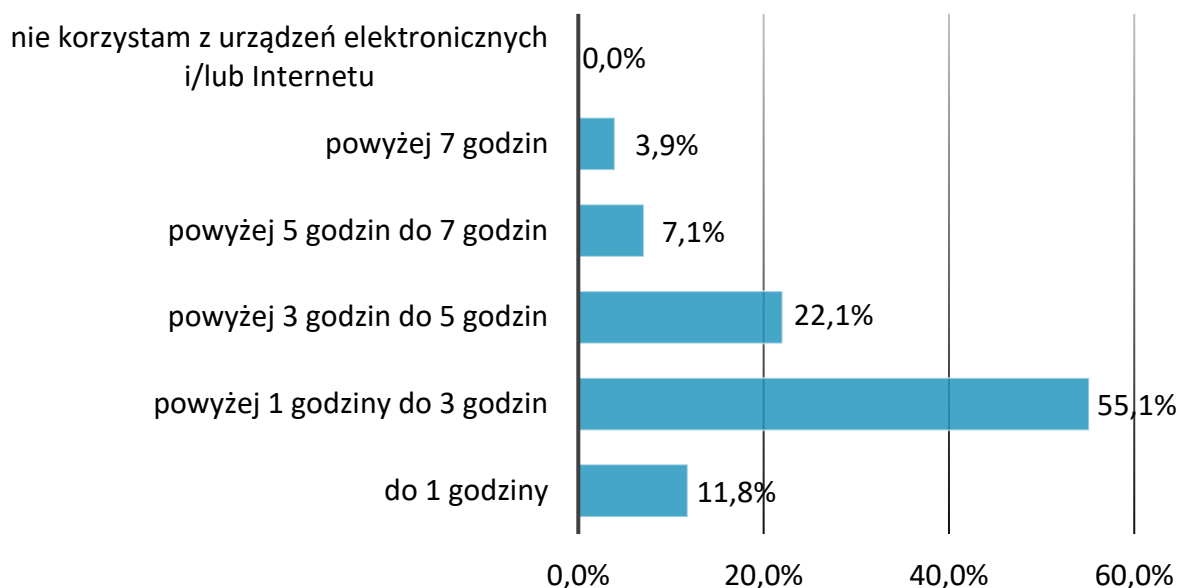
Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=127

Problemy natury behawioralnej

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często dorośli mieszkańcy gminy Obrowo korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, ponad połowa respondentów poświęca na to od 1 do 3 godzin dziennie (55,1%), z kolei blisko co czwarty ankietowany spędza czas w ten sposób od 3 do 5 godzin (22,1%). Na przedział do 1 godziny wskazało 11,8% badanych, 7,1% respondentów poświęca na tego rodzaju aktywność od 5 do 7 godzin, a 3,9% – więcej niż 7 godzin dziennie.

Wykres 21. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=127

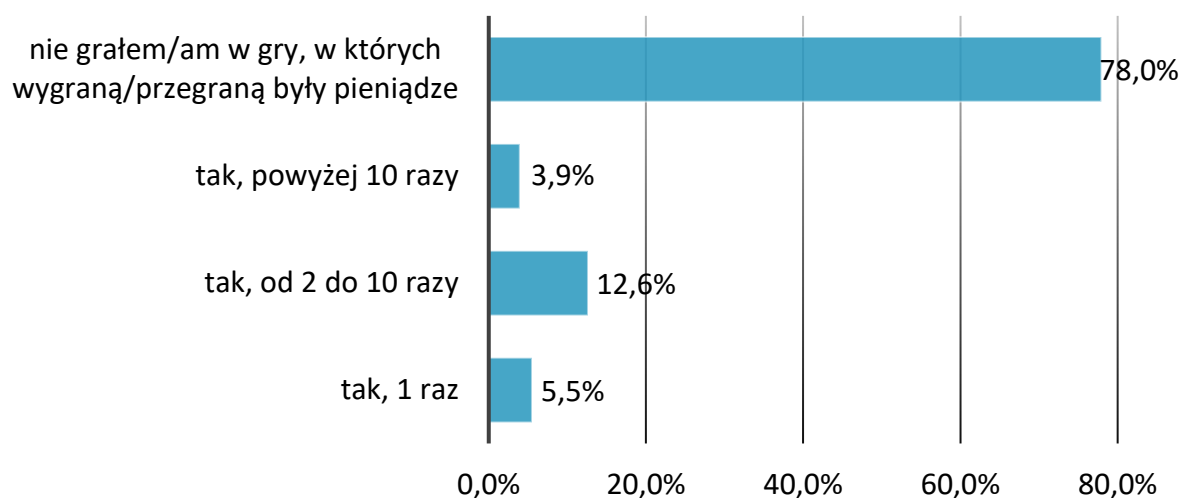
Mieszkańcy zostali zapytani, czy zdarzyło im się spędzać na korzystaniu z urządzeń elektronicznych więcej czasu niż wcześniej zakładali. Zaistnienie takiej sytuacji potwierdziła blisko połowa badanych (63 osoby, tj. 49,6%), 16 uczestników zadeklarowało, że nie przewiduje na tę aktywność określonego czasu (12,6%), z kolei 15 ankietowanych miało trudności z udzieleniem odpowiedzi (11,8%). 26,0% badanych (33 osoby) odpowiedziało przecząco na to pytanie.

Tabela 10. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładat/a? N=127

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	49,6%	63
nie	26,0%	33
trudno powiedzieć	11,8%	15
nie przewiduję określonego czasu	12,6%	16

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez dorosłych mieszkańców Gminy, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się brać w nich udział w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał wykazał, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy hazardu podejmowało się łącznie 22,0% badanych, tj. 5,5% grało 1 raz, 12,6% robiło to 2-10 razy, a 3,9% powyżej 10 razy.

Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)?
N=127

W następnej kolejności respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy kiedykolwiek przystępowali oni do gier hazardowych w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. Taki powód pojawił się w przypadku 25,9% grających (7 osób). 3,7% miało problem z odpowiedzią (1 osoba), a 70,4% zaprzeczyło (19 osób). 1 osoba pominęła to pytanie.

Tabela 11. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=28

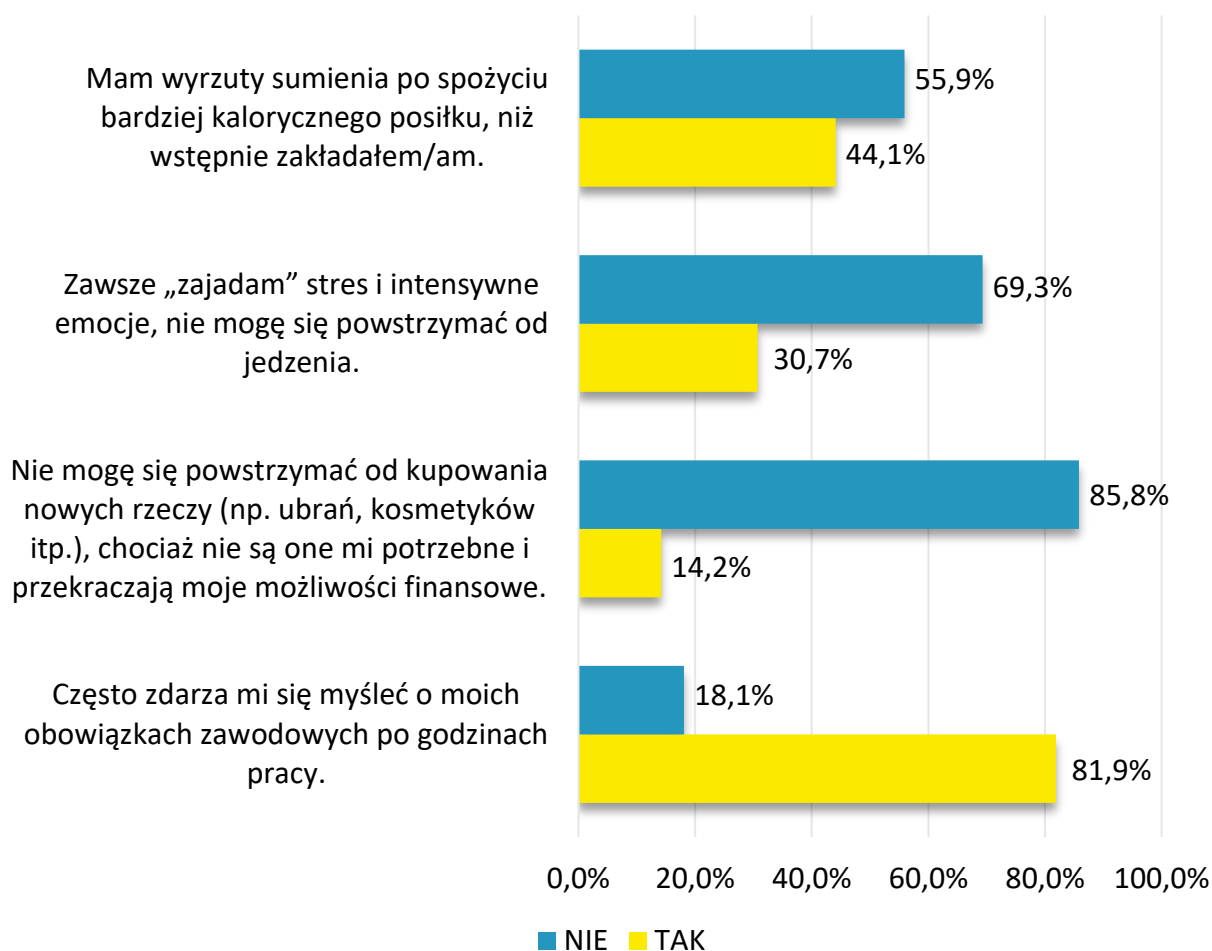
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	25,9%	7
nie	70,4%	19
trudno powiedzieć	3,7%	1

W kolejnym pytaniu badani mieli ustosunkować się do kilku stwierdzeń dotyczących uzależnień behawioralnych. Z odpowiedzi udzielonych w ankiecie wynika, że:

- 81,9% badanych w wolnym czasie często myśli o pracy,
- 44,1% badanych ma wyrzuty sumienia, gdy zdarzy im się zjeść bardziej kaloryczny posiłek niż wstępnie zakładali,
- 30,7% osób zawsze „zajada” stres i intensywne emocje,

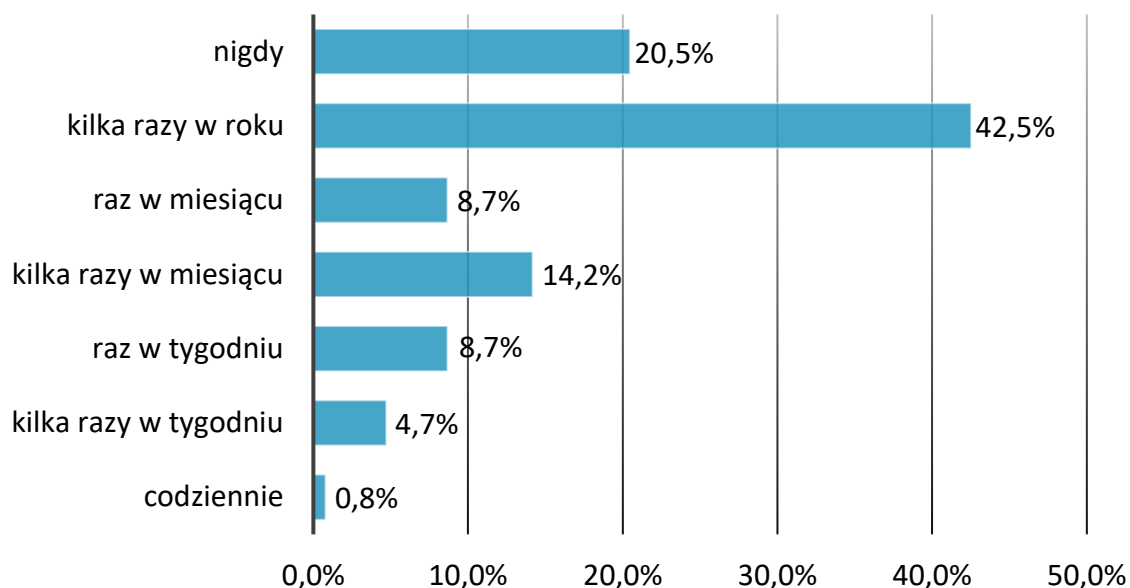
- 14,2% respondentów nie może powstrzymać się od kupowania nowych rzeczy, nawet jeżeli ich nie potrzebują i nie posiadają na nie wystarczających środków finansowych

Wykres 23. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=127

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Obrowo. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego, odnosiło się do częstotliwości spożywania alkoholu przez dorosłych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że po alkohol sięga 79,5% respondentów, a 20,5% to abstynenci. Najwięcej, bo 42,5% spożywa go kilka razy w roku, 14,2% – kilka razy w miesiącu, a po 8,7% – raz w miesiącu oraz raz w tygodniu. Częstsze spożywanie zadeklarowało 4,7% badanych („kilka razy w tygodniu”), natomiast 0,8% respondentów sięga po niego codziennie.

Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=127

Kolejne pytanie skierowane do respondentów miało na celu oszacowanie jak często dorośli mieszkańcy gminy tracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu, w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, taka sytuacja zdarzyła się 19,9% ankietowanym (20 osób), z czego 11 osobom jednokrotnie (10,9%), 5 badanych – 2-5 razy (5,0%), a po 2 osobom – 6-10 razy oraz powyżej 10 razy (po 2,0%).

Tabela 12. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=101

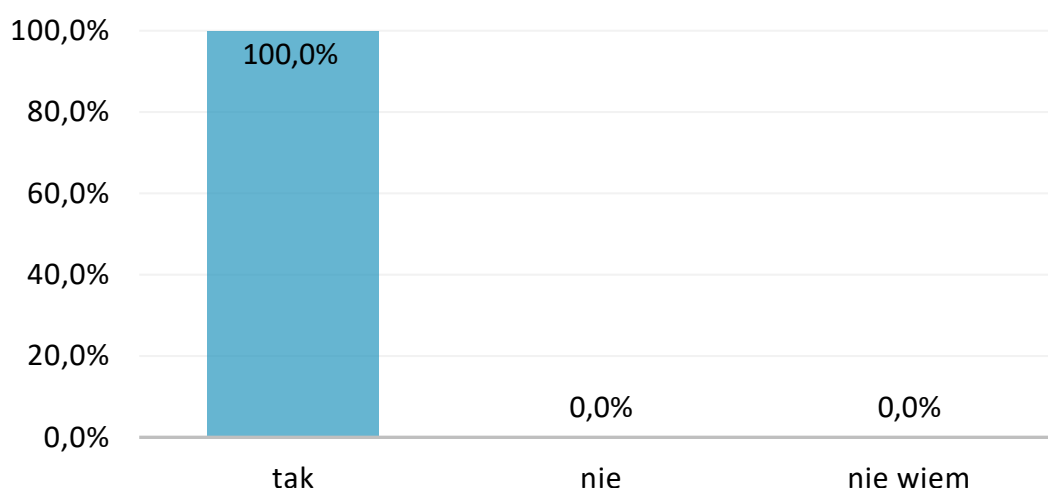
Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	10,9%	11
2-5 razy	5,0%	5
6-10 razy	2,0%	2
powyżej 10 razy	2,0%	2
ani razu	80,2%	81

Ankietowani udzielali także odpowiedzi na pytanie czy w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, zdarzyło im się kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu. Większość respondentów zadeklarowała, że nigdy nie doszło do takiej sytuacji (92 osoby, tj. 91,1%), z kolei 9 badanych odpowiadających na to pytanie, nie posiada uprawnień do prowadzenia samochodu czy innego pojazdu mechanicznego (8,9%).

Tabela 13. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=101

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	91,1%	92
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	8,9%	9

W jednym z pytań poproszono ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Zebrany materiał badawczy wykazał pełną świadomość mieszkańców Gminy w tym zakresie – negatywny wpływ alkoholu w ciąży na rozwój dziecka dostrzega 100,0% ankietowanych.

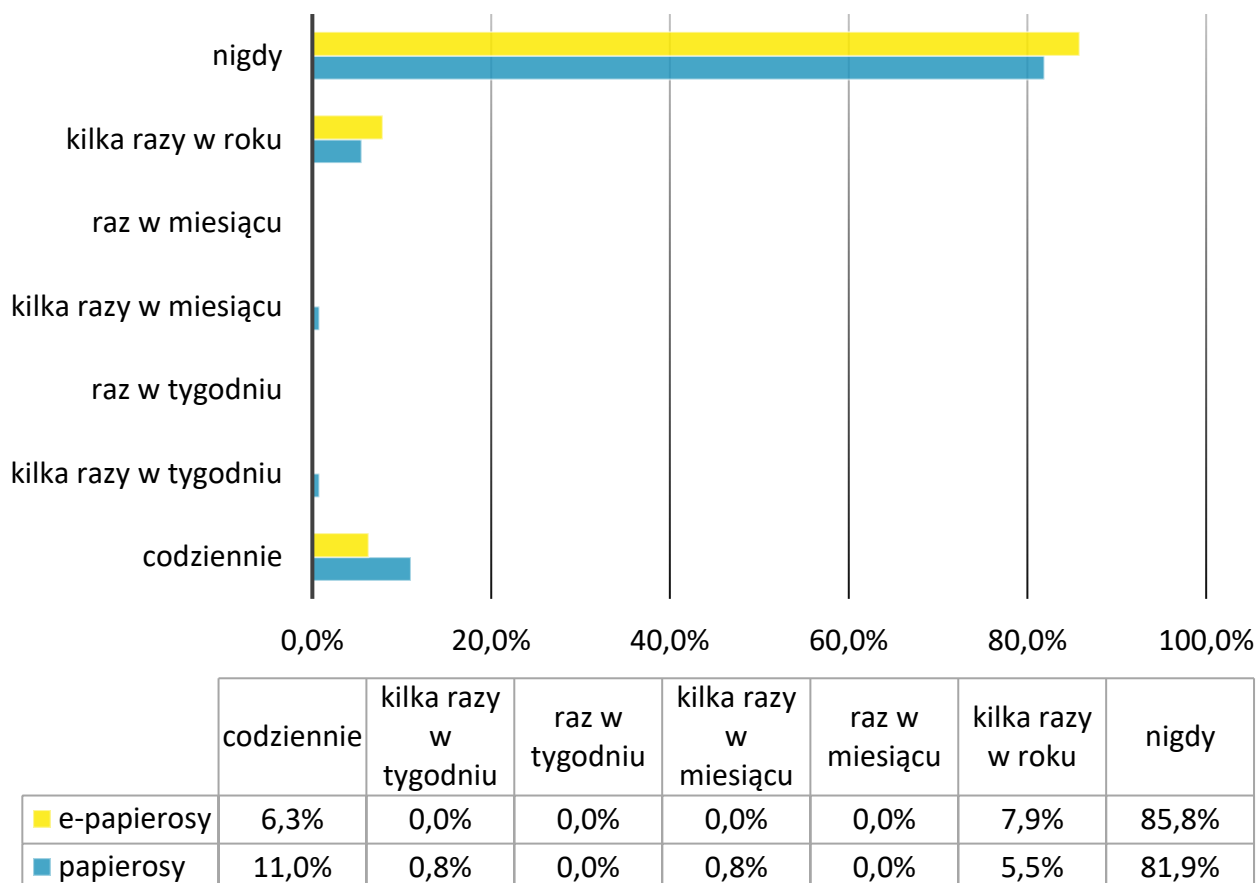
Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=127

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców gminy podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Codzienne palenie papierosów tradycyjnych zadeklarowało 11,0% badanych, natomiast po 0,8% sięga po nie kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu. 5,5% ankietowanych pali papierosy kilka razy w roku.

W kwestii częstotliwości palenia przez mieszkańców e-papierosów uzyskano wyniki wskazujące, iż palone są one codziennie przez 6,3% respondentów, z kolei kilka razy w roku sięga po nie 7,9% respondentów.

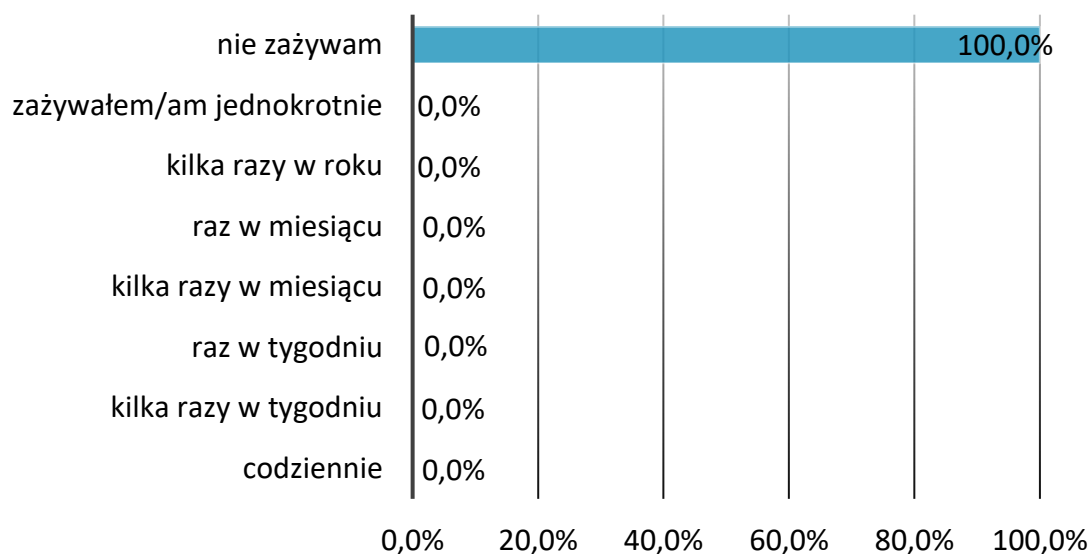
Wykres 26. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=127

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, jak często zdarza im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, żaden z badanych mieszkańców (100,0%) nie zażywa substancji psychoaktywnych.

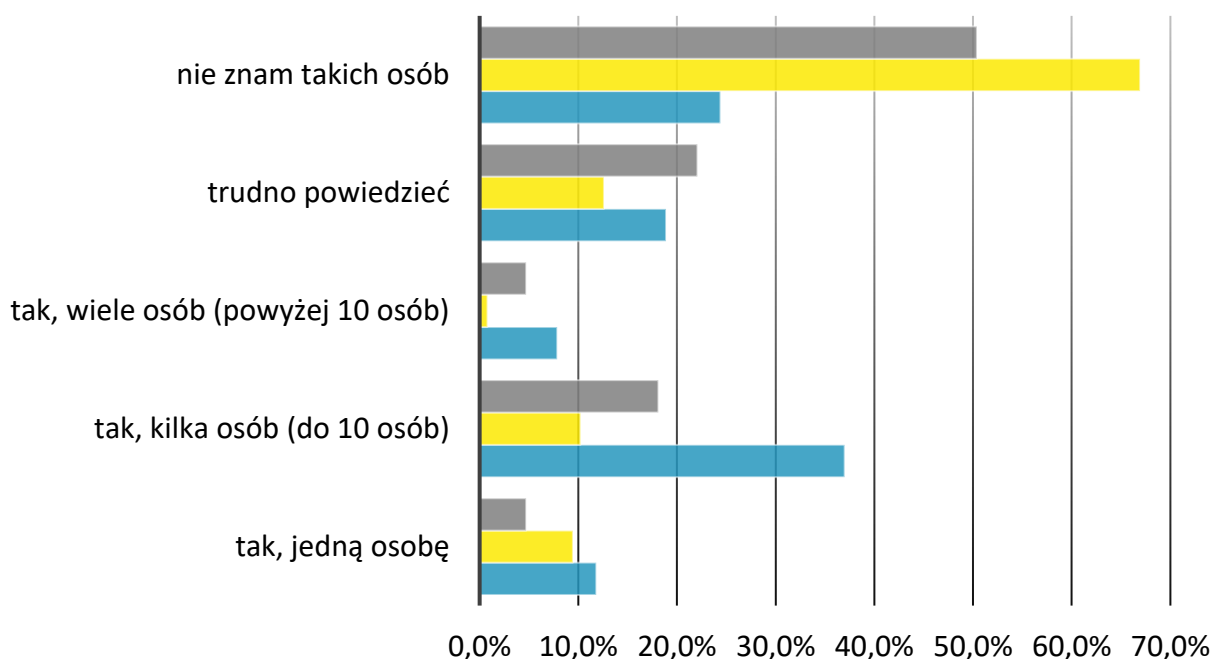
Wykres 27. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=127

Kolejne pytanie skierowane do dorosłych mieszkańców dotyczyło znajomości osób w swoim otoczeniu, które zmagają się z problemem nadużywania alkoholu, narkotyków lub w sposób nadmierny podejmują się niektórych czynności. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- 56,7% respondentów zna osoby nadużywające alkoholu, w tym 11,8% zna jedną osobę, 37,0% – kilka takich osób, a 7,9% – wiele takich osób;
- znajomość osób sięgających w sposób nadmierny po narkotyki potwierdziło 20,5% ankietowanych, w tym 9,5% zna jedną osobę, 10,2% – kilka osób, a 0,8% – wiele takich osób;
- osoby nadmiernie podejmujące się niektórych czynności zna 27,5% mieszkańców, w tym 4,7% zna jedną osobę, 18,1% – kilka osób, a 4,7% – wiele.

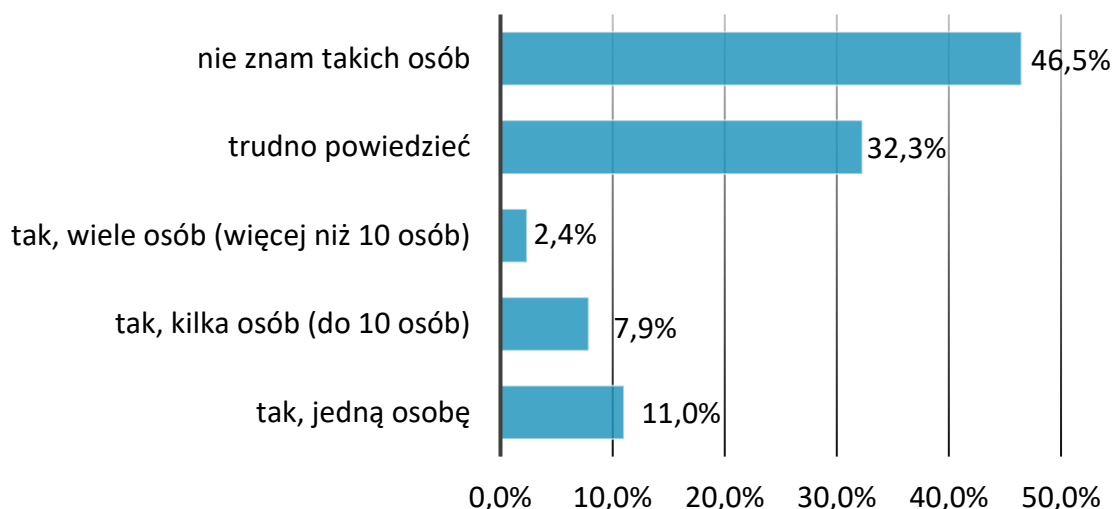
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny uczestniczy w grach hazardowych lub korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=127

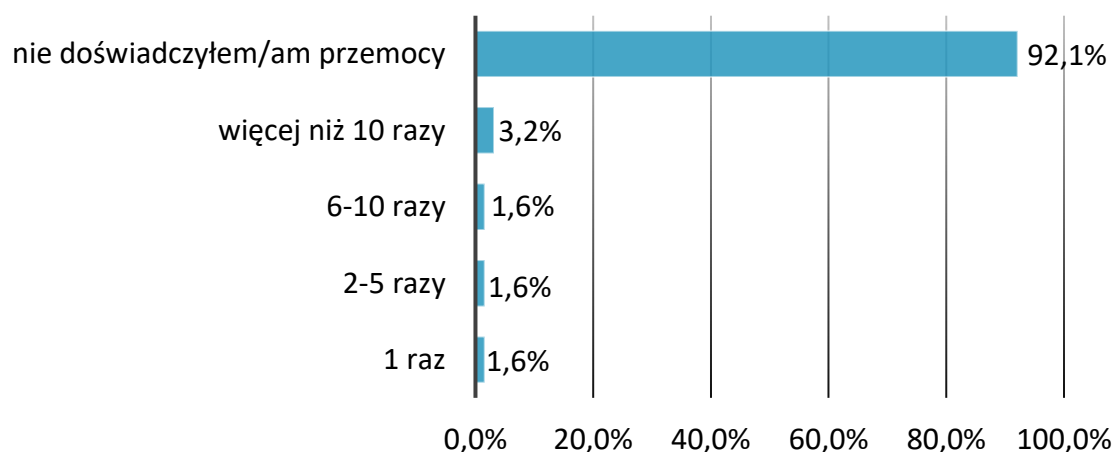
	tak, jedną osobę	tak, kilka osób (do 10 osób)	tak, wiele osób (powyżej 10 osób)	trudno powiedzieć	nie znam takich osób
■ czynności	4,7%	18,1%	4,7%	22,1%	50,4%
■ narkotyki	9,5%	10,2%	0,8%	12,6%	66,9%
■ alkohol	11,8%	37,0%	7,9%	18,9%	24,4%

Problem przemocy

Dalsza część analizy stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość osób w swoim najbliższym otoczeniu, które doświadczają problemu przemocy domowej. 11,0% badanych odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, 7,9% respondentów – kilka osób (do 10), z kolei 2,4% ankietowanych zadeklarowało znajomość wielu takich osób, tj. więcej niż 10. Blisko połowa ankietowanych stwierdziła, że nie zna żadnej osoby, która doświadcza przemocy (46,5%), natomiast co trzeci uczestnik badania nie potrafił jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (32,3%).

Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=127

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w omawianym okresie, przemocy doznało 8,0% mieszkańców, wśród których 3,2% doświadczyło jej więcej niż 10 razy, natomiast po 1,6% doświadczyło jej jednokrotnie, 2-5 razy oraz 6-10 razy.

Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy? N=127

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy była przemoc psychiczna (9 osób, tj. 90,0%). Ponadto, na przemoc ekonomiczną wskazało 40,0% badanych (4 osoby), z kolei na przemoc fizyczną oraz zaniedbanie po 20,0% respondentów (po 2 osoby).

Tabela 14. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	90,0%	9
przemoc ekonomiczna	40,0%	4
przemoc fizyczna	20,0%	2
zaniedbanie	20,0%	2
przemoc seksualna	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Przeważająca większość badanych wskazała partnera/partnerkę (8 osób, tj. 80,0%), natomiast po 20,0% ankietowanych doświadczyło przemocy ze strony rodziców oraz dalszych członków rodziny (po 2 osoby). Co dziesiąty badany wskazał rodzeństwo (1 osoba, tj. 10,0%).

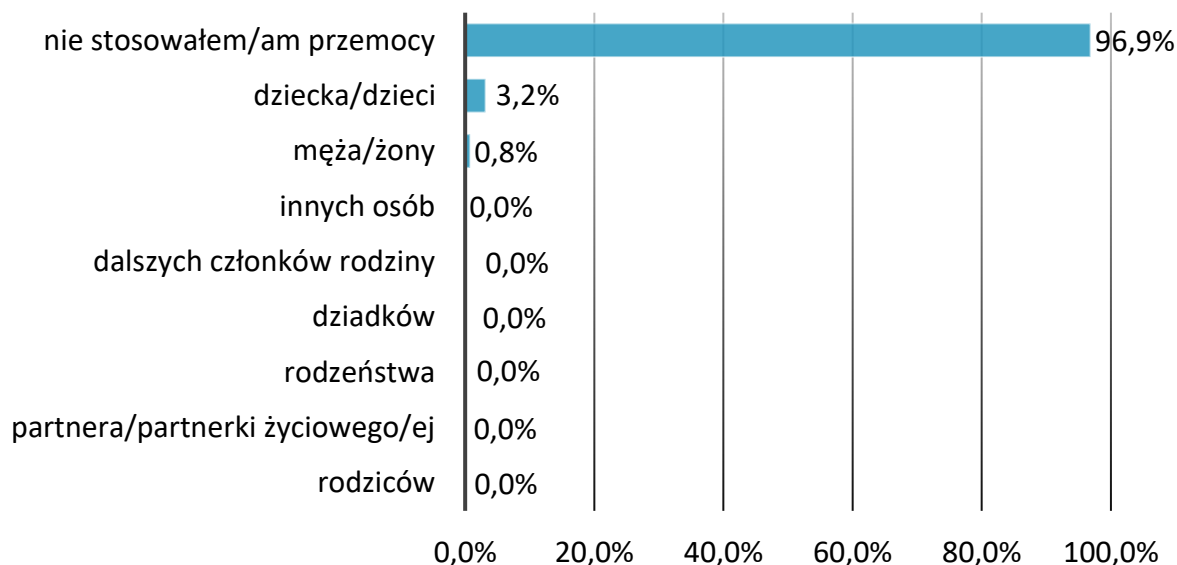
Tabela 15. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka życiowy/a	80,0%	8
rodzice	20,0%	2
dalsi członkowie rodziny	20,0%	2
rodzeństwo	10,0%	1
dziadkowie	0,0%	0
dziecko/dzieci	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu mieszkańcy zostali poproszeni o określenie czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doszło do sytuacji, w której oni sami zastosowali przemoc domową. Zdecydowana większość ankietowanych zaprzeczyła, jakoby doszło do takiej sytuacji (96,9%), natomiast 3,2% respondentów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec dziecka/dzieci, a 0,8% wobec męża/żony.

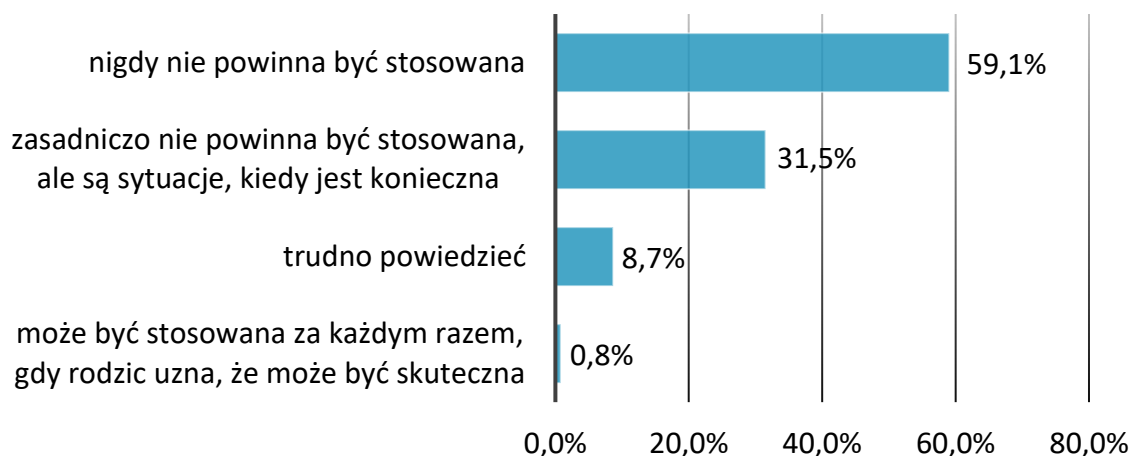
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=127

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

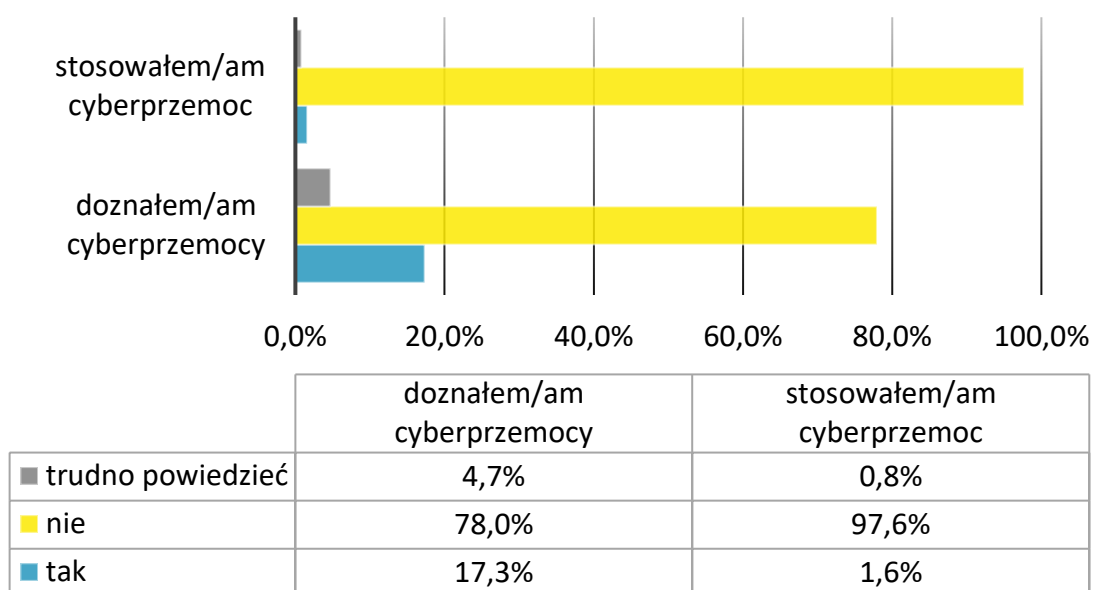
Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. Jednoznacznie negatywnie tego typu zachowanie ocenia 59,1% mieszkańców, wskazując, że kary fizyczne w stosunku do dzieci nigdy nie powinny być stosowane. W opinii 31,5% badanych zasadniczo nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, kiedy jest to konieczne, natomiast 8,7% respondentów nie posiada jednoznacznej opinii w tym zakresie. 0,8% ankietowanych uznało, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna je za skuteczne.

Wykres 32. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą, wychowawczą która: N=127

Kolejne pytanie odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie, czy dorosłym mieszkańcom gminy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że problemu tego doznało 17,3% mieszkańców, a 4,7% miało trudności z udzieleniem jednoznacznej opinii na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 1,6% ankietowanych, a 0,8% zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 33. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=127

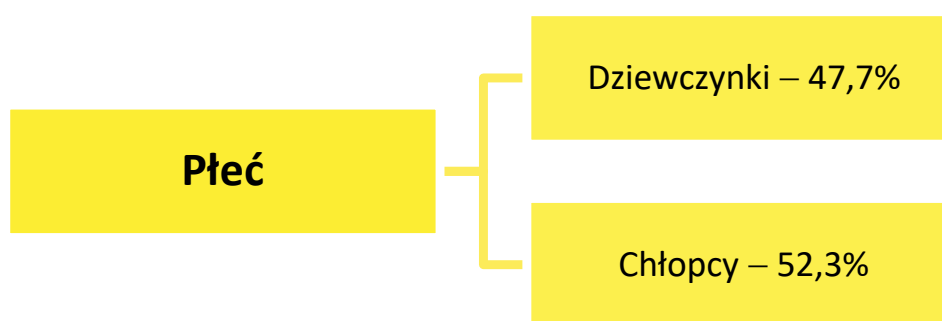
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW Z TERENU GMINY OBROWO

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem sięgania po substancje psychoaktywne, takie jak alkohol, narkotyki, papierosy oraz e-papierosy, a także problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół podstawowych oraz szkoły ponadpodstawowej funkcjonujących na terenie gminy Obrowo. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety miały również na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat ich zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

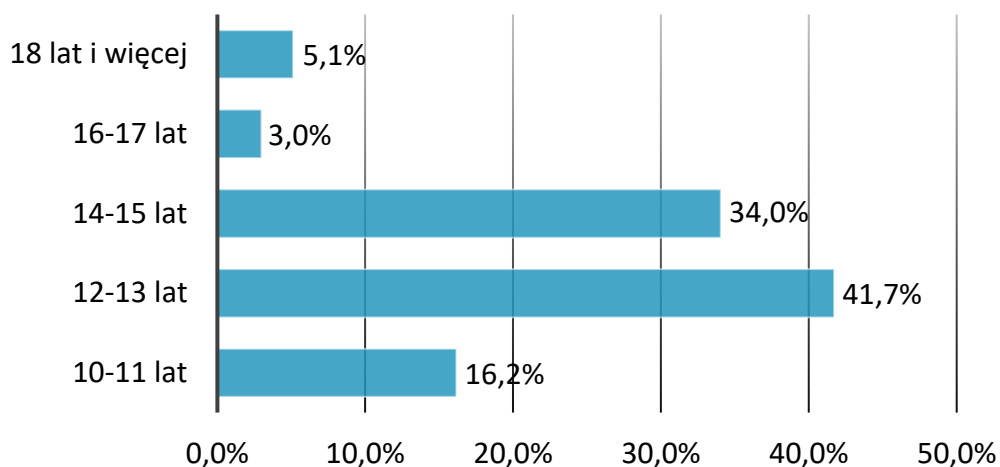
Struktura badanej próby

Uczniowie z gminy Obrowo wypełnili 235 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu niewielką przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 52,3% ogółu (123 osoby), zaś dziewczynki wypełniły 47,7% kwestionariuszy (112 osób).

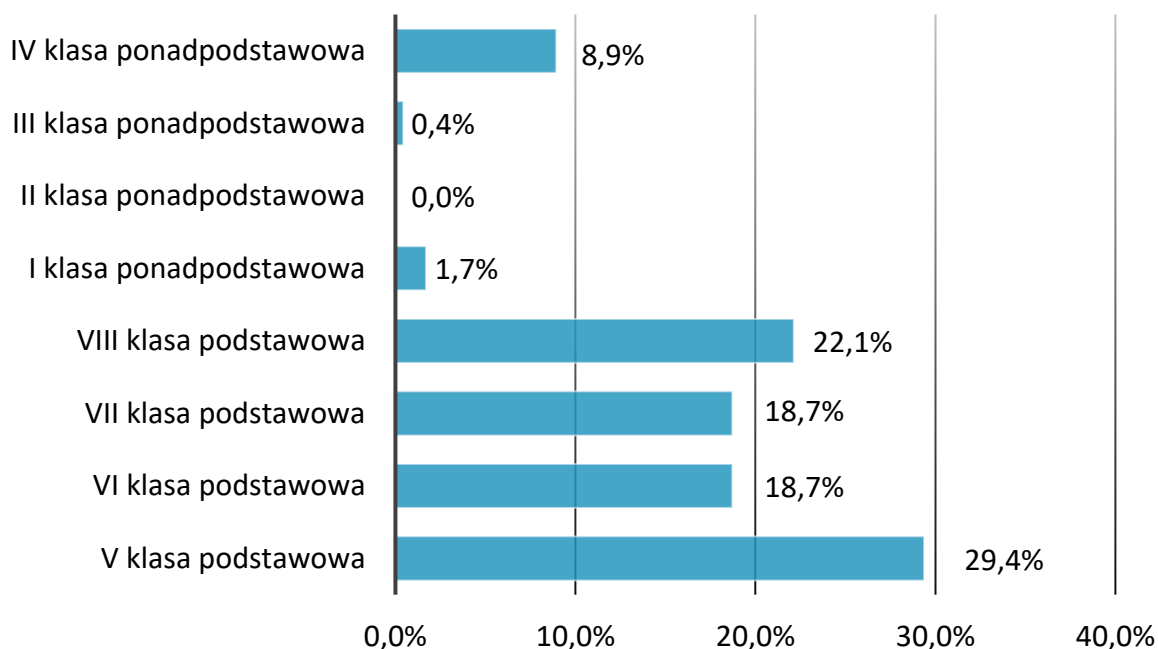
Rysunek 6. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=235

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, najwięcej kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (41,7%). 16,2% badanych mieściło się w przedziale wiekowym 10-11 lat, a co trzeci respondent to uczeń w wieku 14-15 lat (34,0%). Grupa wiekowa 16-17 lat stanowiła 3,0% badanych, natomiast osoby pełnoletnie (18 lat i więcej) – 5,1%.

Wykres 34. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=235

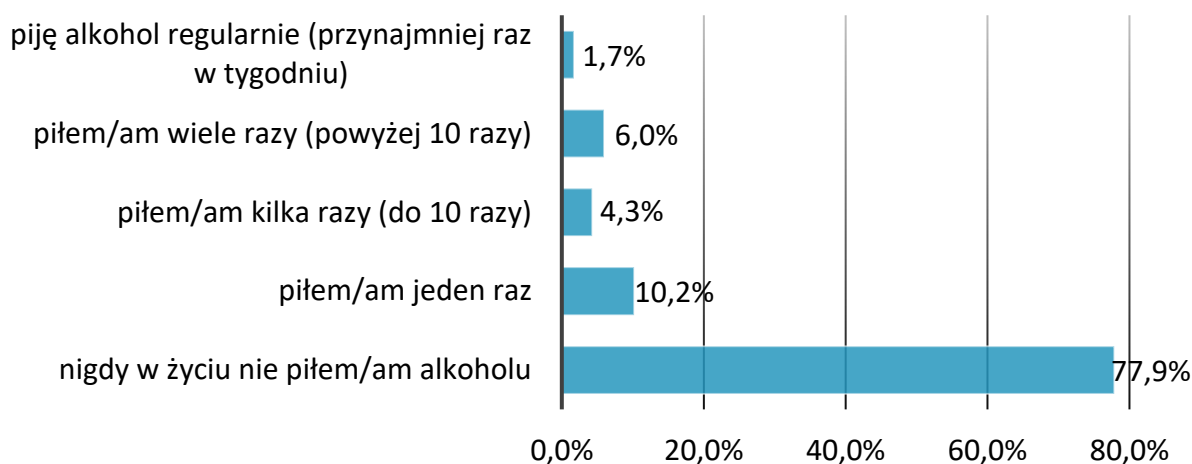
Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Blisko co trzeci uczeń biorący udział w badaniu uczęszczał do V klasy szkoły podstawowej (29,4%), blisko co czwarty do klasy VIII (22,1%), z kolei co piąty do klasy VI oraz VII (po 18,7%). Łącznie 11,0% respondentów stanowili uczniowie szkół ponadpodstawowych, w tym najwięcej, bo 8,9% uczęszczało do IV klasy, 1,7% – do klasy I, z kolei 0,4% do klasy III.

Wykres 35. Klasa: N=235

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Obrowo. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało łącznie 22,2% respondentów, wśród których 10,2% spożyło go jednokrotnie, 4,3% zadeklarowało, iż miało to miejsce kilka razy (do 10), 6,0% respondentów przyznało, że miało styczność z alkoholem wiele razy (powyżej 10), a 1,7% pije alkohol regularnie.

Wykres 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=235

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 42,4% uczniów będących po inicjacji alkoholowej miało kontakt z alkoholem w badanym okresie (22 osoby). 12 osób sięgnęło po niego 1-2 razy (23,1%), po 4 respondentów piło alkohol 3-4 razy oraz więcej niż 7 razy (po 7,7%), natomiast 2 badanych przyznało, że miało to miejsce 5-7 razy (3,9%).

Tabela 16. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=52

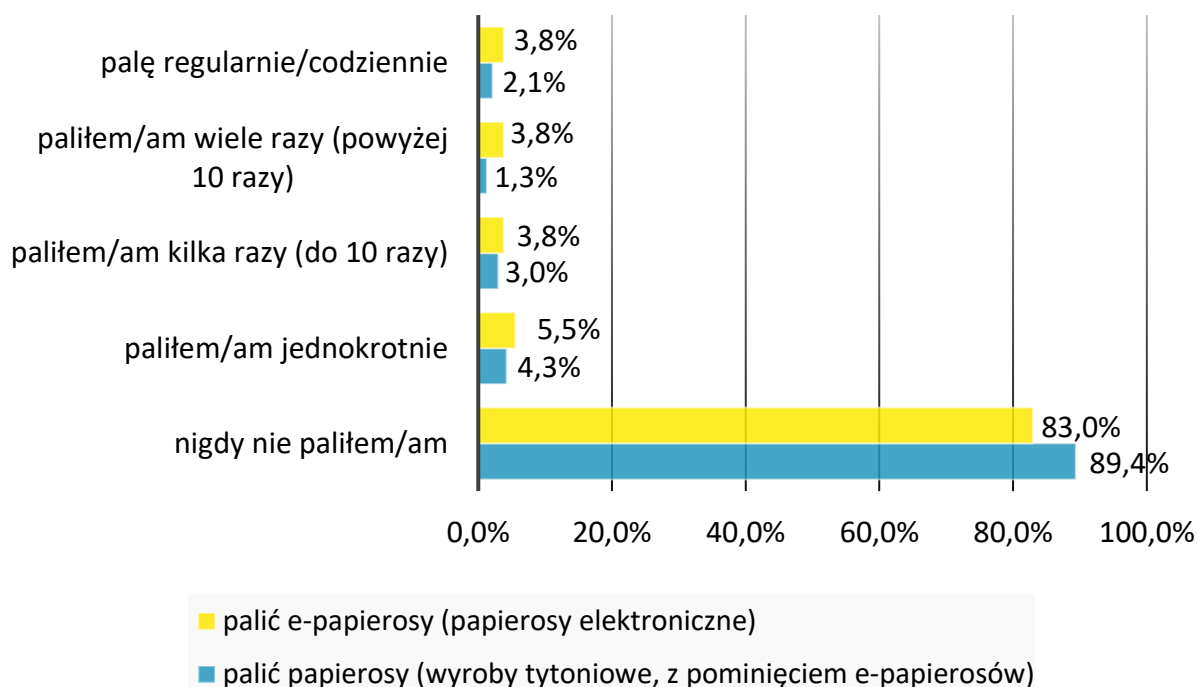
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	57,7%	30
1 – 2 razy	23,1%	12
3 – 4 razy	7,7%	4
5 – 7 razy	3,9%	2
więcej niż 7 razy	7,7%	4

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Obrowo podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 10,7% ankietowanych, wśród których 4,3% paliło je jednokrotnie, 3,0% – kilka razy (do 10), 1,3% wiele razy (powyżej 10), a 2,1% robi to regularnie/codziennie.

Papierosy elektroniczne są wśród uczniów bardziej popularne niż papierosy tradycyjne – sięgnęło po nie ogółem 16,9% ankietowanych, w tym 5,5% zadeklarowało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie, natomiast po 3,8% respondentów sięgnęło po elektroniczne wyroby nikotynowe kilka razy (do 10), wiele razy (powyżej 10) oraz regularnie/codziennie.

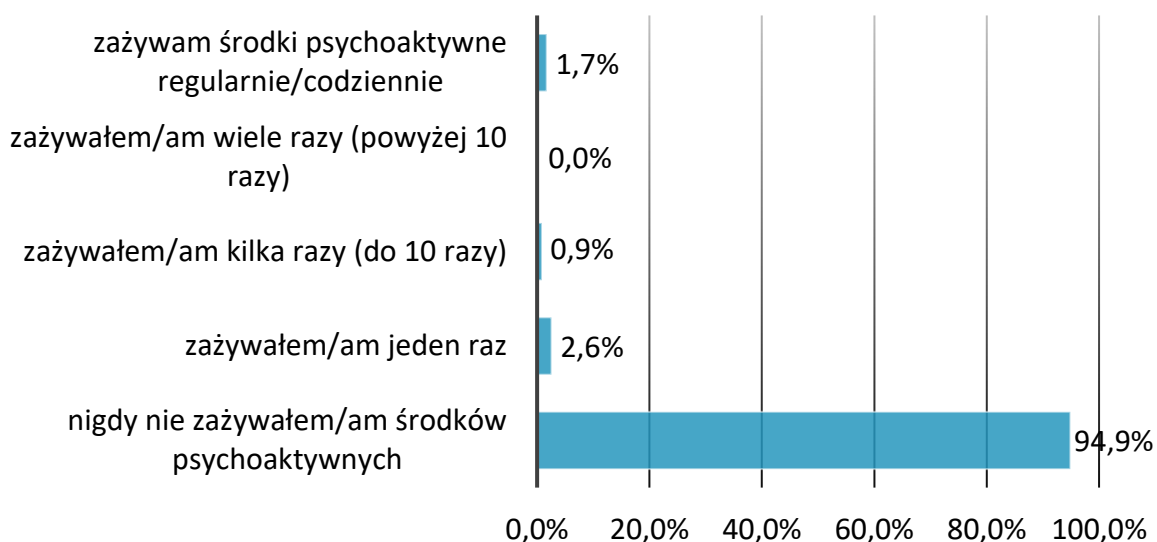
Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=235

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu zapytano respondentów o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, styczność z tego rodzaju używkami zadeklarowało 5,2% ankietowanych. 2,6% respondentów zażywało je jednokrotnie, 0,9% badanych – kilka razy, natomiast 1,7% ankietowanych przyznało, że zażywa środki psychoaktywne regularnie/codziennie.

Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=235

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie sięgnęły po nie 7 osób, w tym po 1 osobie zażywało tego typu substancje 1-2 razy, 3-4 razy oraz 5-7 razy (po 8,3%), z kolei 4 badanych wskazało na więcej niż 7 razy (33,3%).

Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	41,7%	5
1 – 2 razy	8,3%	1
3 – 4 razy	8,3%	1
5 – 7 razy	8,3%	1
więcej niż 7 razy	33,3%	4

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z odpowiedzi, 7 badanych zażywało mefedron (70,0%), 6 osób – marihuanę (60,0%), po 4 ankietowanych zadeklarowało sięganie po amfetaminę oraz dopalacze (po 40,0%), z kolei po 1 osobie wskazało na stosowanie leków w celu odurzenia oraz inne substancje, w tym *denaturat* (po 10,0%). 2 badanych pominęło to pytanie.

Tabela 18. Jakie były to substancje? N=12

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mefedron	70,0%	7
marihuana	60,0%	6
amfetamina	40,0%	4
dopalacze	40,0%	4
leki w celu odurzenia	10,0%	1
inne	10,0%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

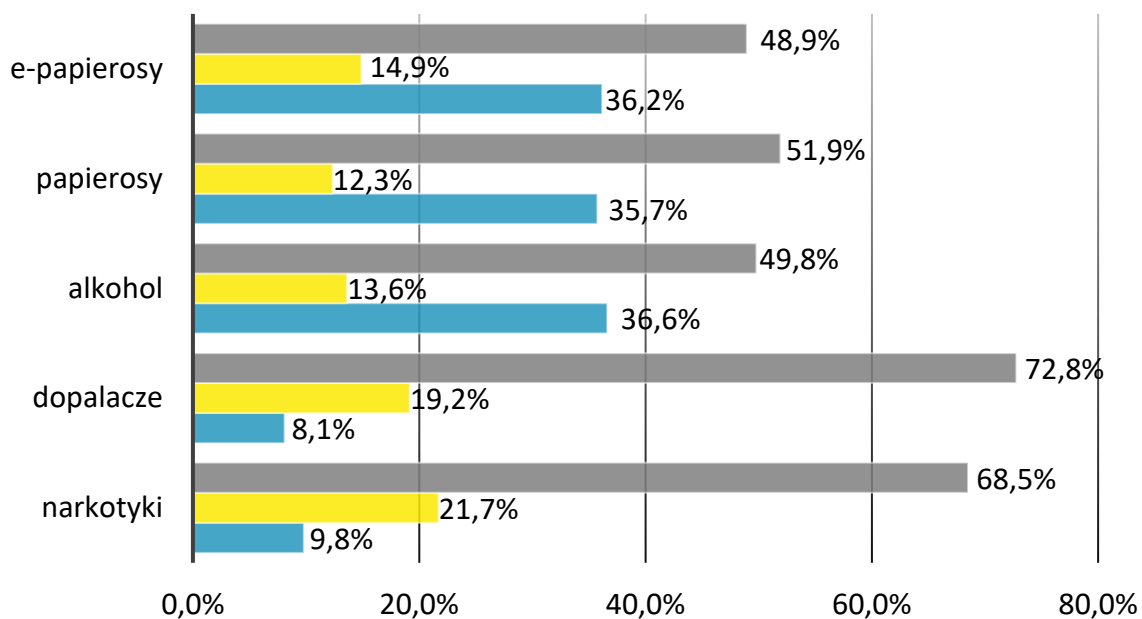
W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia według 9,8% ankietowanych, a trudne zdaniem 21,7%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia według 8,1% uczniów, a trudne w opinii 19,1%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia zdaniem 36,6% badanych, a trudny według 13,6%,
- łatwość zdobycia papierosów tradycyjnych zadeklarowało 35,7% respondentów, a zdaniem 12,3% jest to trudne,

- e-papierosy są łatwe do zdobycia w opinii 36,2% młodych mieszkańców, a trudne według 14,9%.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, wyroby nikotynowe oraz alkohol charakteryzują się w Gminie znaczną dostępnością dla osób niepełnoletnich.

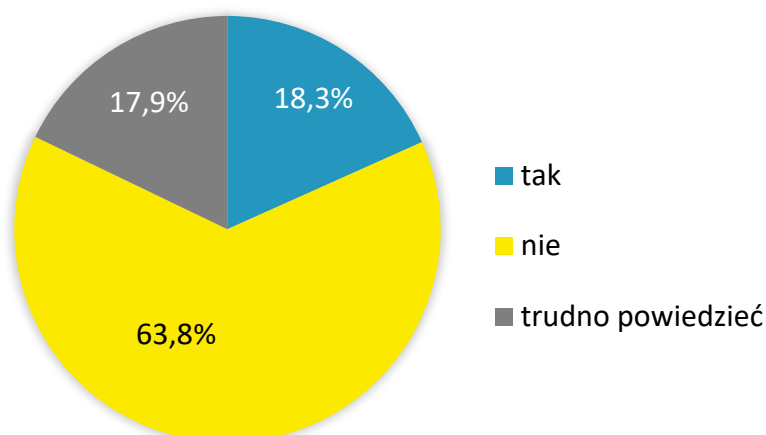
Wykres 39. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=235

	narkotyki	dopalacze	alkohol	papierosy	e-papierosy
■ nie wiem	68,5%	72,8%	49,8%	51,9%	48,9%
■ trudne	21,7%	19,2%	13,6%	12,3%	14,9%
■ łatwe	9,8%	8,1%	36,6%	35,7%	36,2%

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Obrowo. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 18,3% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, z kolei 17,9% miało trudność w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 40. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=235

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (19 osób, tj. 47,5%) oraz rodzeństwa (12 osób, tj. 30,0%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowali koledzy/koleżanki spoza szkoły i nieznanymi (po 8 osób, tj. po 20,0%), mama (5 osób, tj. 12,5%), tata (2 osoby, tj. 5,0%) oraz dalsi członkowie rodziny (1 osoba, tj. 2,5%). 7 badanych wskazało na inne, bliżej nieokreślone osoby (17,5%). 3 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 19. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	47,5%	19
rodzeństwo	30,0%	12
koledzy/koleżanki spoza szkoły	20,0%	8
nieznajoma osoba	20,0%	8
inne osoby	17,5%	7
mama	12,5%	5
tata	5,0%	2
dalsi członkowie rodziny	2,5%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy, zostali oni poproszeni o wskazanie jej formy. Najpowszechniejsza wśród nich jest przemoc psychiczna, na którą wskazało 22 badanych (59,5%). Niemniej wśród innych form przemocy, jakich doświadczyli respondenci znalazła się również przemoc fizyczna, której doznało 19 osób (51,4%), a także przemoc seksualna oraz zaniedbanie – po 3 osoby (po 8,1%). 6 badanych pominęło to pytanie.

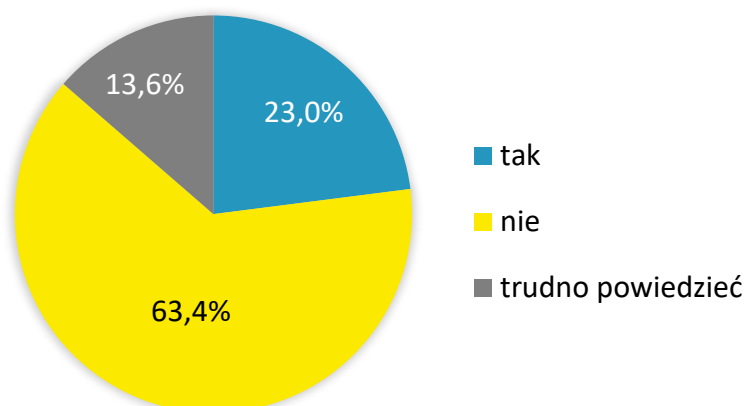
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=37

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	59,5%	22
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	51,4%	19
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	8,1%	3
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	8,1%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 23,0% uczniów, czyli nieznacznie więcej niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wyniosła 4,7 pp.. 13,6% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 41. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=235

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że do stosowania przemocy psychicznej oraz fizycznej przyznało się po 27 badanych (po 54,0%). Na przemoc seksualną wskazało 7 ankietowanych uczniów (14,0%). 4 osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=50

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	54,0%	27
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	54,0%	27
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	14,0%	7

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największy odsetek ankietowanych przyznał się do przemocy skierowanej wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły – wskazało na to 25 osób, tj. 46,3%. 22 respondentów zaznaczyło rodzeństwo (40,7%), a 16 osób – uczniów ze swojej szkoły (29,6%). 9 ankietowanych zadeklarowało zastosowanie przemocy wobec nieznajomych osób (16,7%), 4 osoby wobec rodziców (7,4%), a 2 badanych wobec dalszych członków rodziny (3,7%). 1 ankietowany zadeklarował zastosowanie przemocy wobec innych, bliżej nieokreślonych osób (1,9%).

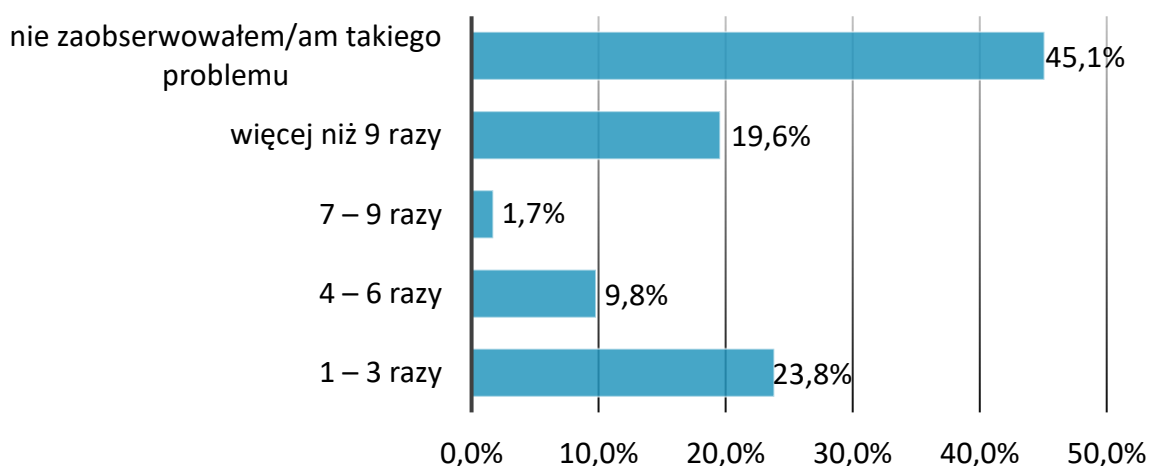
Tabela 22. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=54

Odpowiedź	%	Liczba odp.
kolegów/koleżanek spoza szkoły	46,3%	25
rodzeństwa	40,7%	22
uczniów ze szkoły	29,6%	16
nieznajomych osób	16,7%	9
rodziców	7,4%	4
dalszych członków rodziny	3,7%	2
innych osób	1,9%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

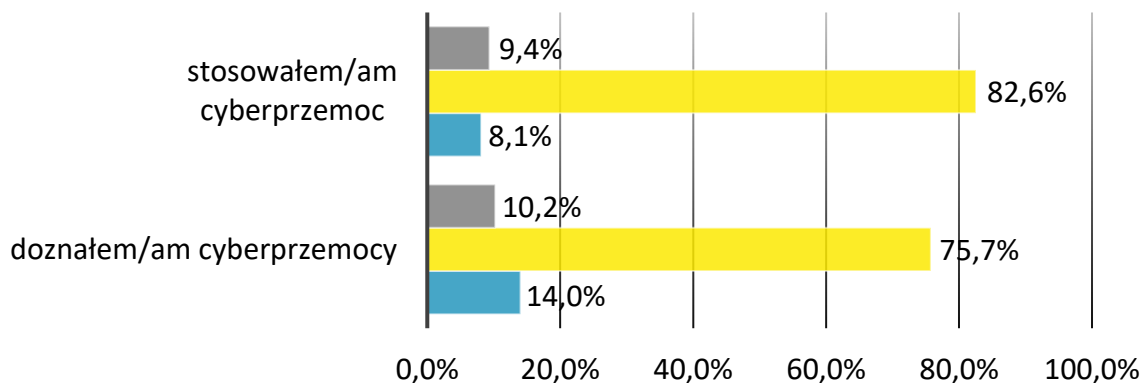
W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Zdaniem 45,1% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdziła natomiast ponad połowa respondentów (54,9%). 23,8% spośród nich było tego świadkiem 1-3 razy w ciągu ostatniego roku przed badaniem, w opinii 9,8% działo się to 4-6 razy, zdaniem 1,7% – 7-9 razy, natomiast 19,6% ankietowanych obserwowało przemoc rówieśniczą w swojej szkole więcej niż 9 razy.

Wykres 42. Jak często w ciągu ostatniego roku obserwowałeś/aś problem przemocy między uczniami w swojej szkole? N=235

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 14,0% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosowało 8,1% ankietowanych. Część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało 10,2% osób w przypadku doznawania cyberprzemocy i 9,4% w zakresie jej stosowania.

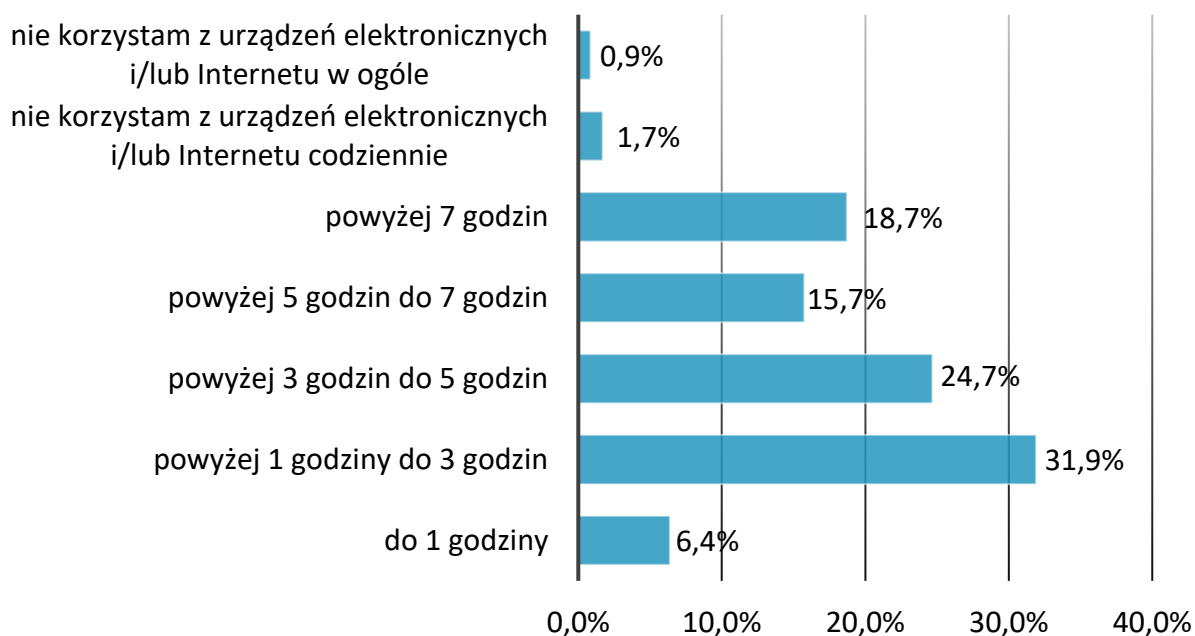
Wykres 43. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=235

	doznałem/am cyberprzemocy	stosowałem/am cyberprzemoc
■ trudno powiedzieć	10,2%	9,4%
■ nie	75,7%	82,6%
■ tak	14,0%	8,1%

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie ile czasu w ciągu dnia uczniowie przeznaczają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, część z nich poświęca na to dużą ilość czasu, gdyż 15,7% odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie, z kolei 18,7% na powyżej 7 godzin. 6,4% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich tylko do 1 godziny, 31,9% respondentów przyznało, że spędza w ten sposób czas od 1 do 3 godzin w ciągu dnia, z kolei 24,7% osób przeznaczają na tego rodzaju aktywność 3-5 godzin. 1,7% uczniów stwierdziło, że nie korzysta z tego typu urządzeń codziennie, a 0,9% nie korzysta z nich w ogóle.

Wykres 44. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=235

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Takie zachowanie potwierdziło łącznie 86 badanych (37,6%), w tym 14 uczniów stwierdziło, że zdarza im się to bardzo często (6,1%), 10 ankietowanym – często (4,4%), 49 osobom – czasami (21,4%), natomiast 13 badanych skłamało w tej sprawie jednokrotnie (5,7%). 4 osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

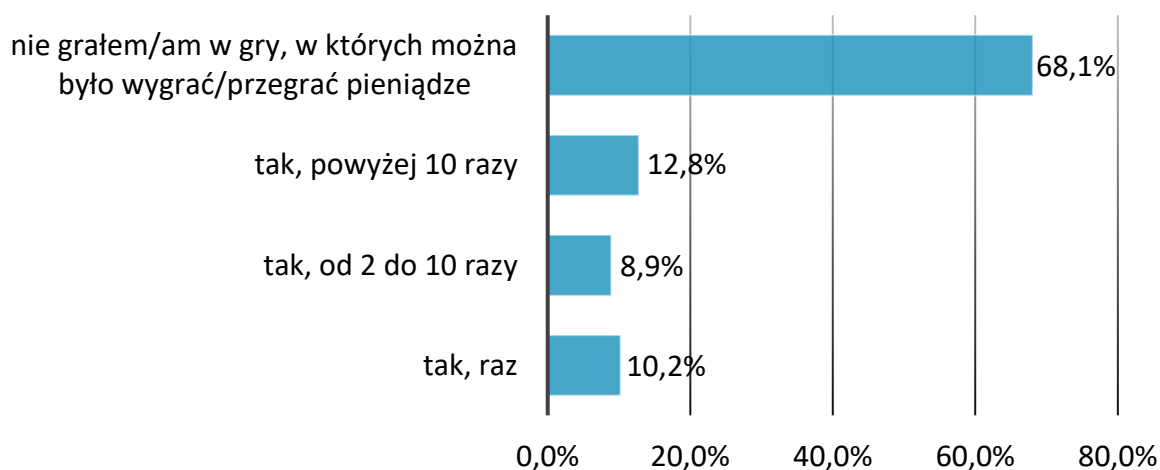
Tabela 23. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=229

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	6,1%	14
tak, często	4,4%	10
tak, czasami	21,4%	49
tak, jednokrotnie	5,7%	13
nie	62,5%	143

Uczestnictwo w grach hazardowych

Badani uczniowie z terenu gminy Obrowo odpowiedzieli w ramach badania również na pytanie dotyczące uczestnictwa w grach hazardowych. Jak wynika z danych, w ciągu ostatnich 12 miesięcy podejmował się tego blisko co trzeci ankietowany (31,9%), w tym 10,2% jednokrotnie, 8,9% – 2-10 razy, z kolei więcej niż 10 razy w grach, w których można było wygrać/przegrać pieniądze uczestniczyło 12,8% respondentów.

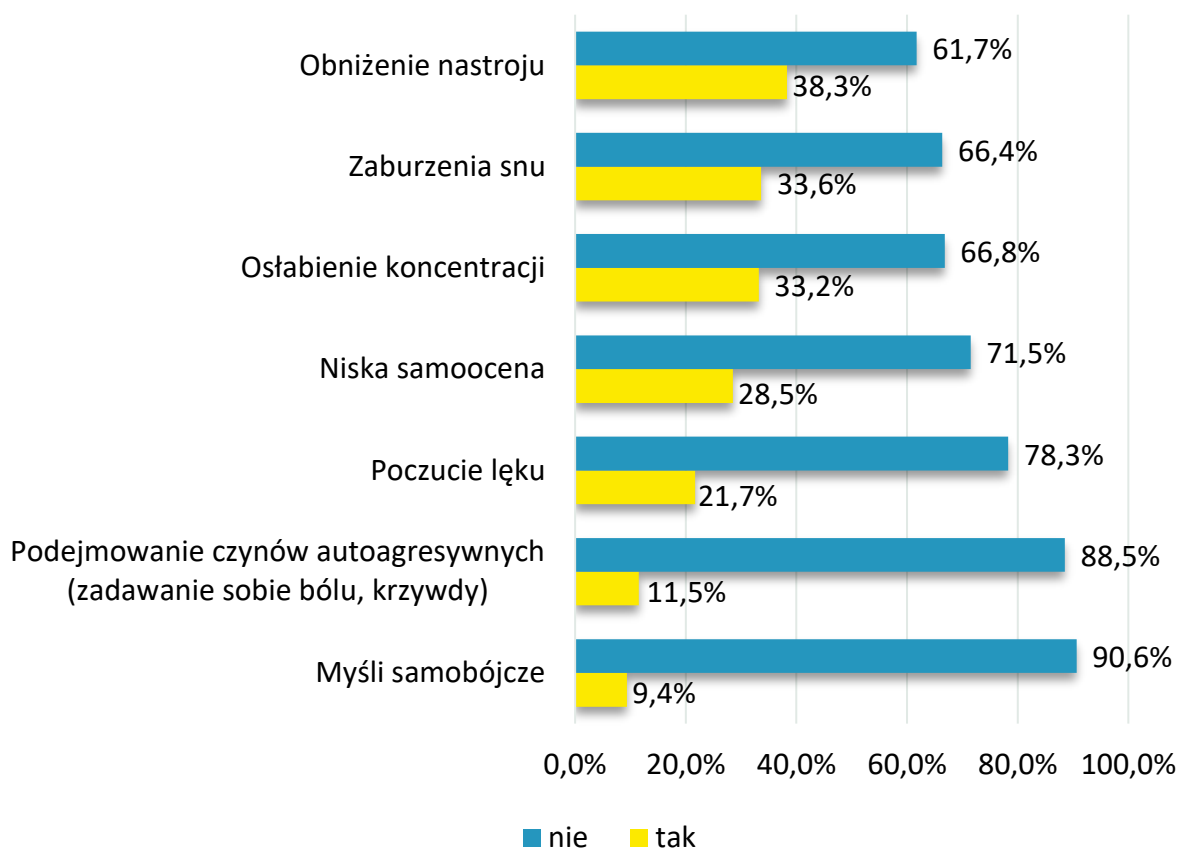
Wykres 45. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=235

Zdrowie psychiczne

W przedostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Obrowo, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, największy odsetek ankietowanych zmagало się w tym okresie z obniżeniem nastroju (38,3%), a jedna trzecia z zaburzeniami snu (33,6%), osłabieniem koncentracji (33,2%) oraz niską samooceną (28,5%). Co piąty badany doświadczał poczucia lęku (21,7%). Niepokojący jest fakt, że wśród części dzieci i młodzieży z terenu Gminy występowały również myśli samobójcze (9,4%) oraz czyny autoagresywne (11,5%).

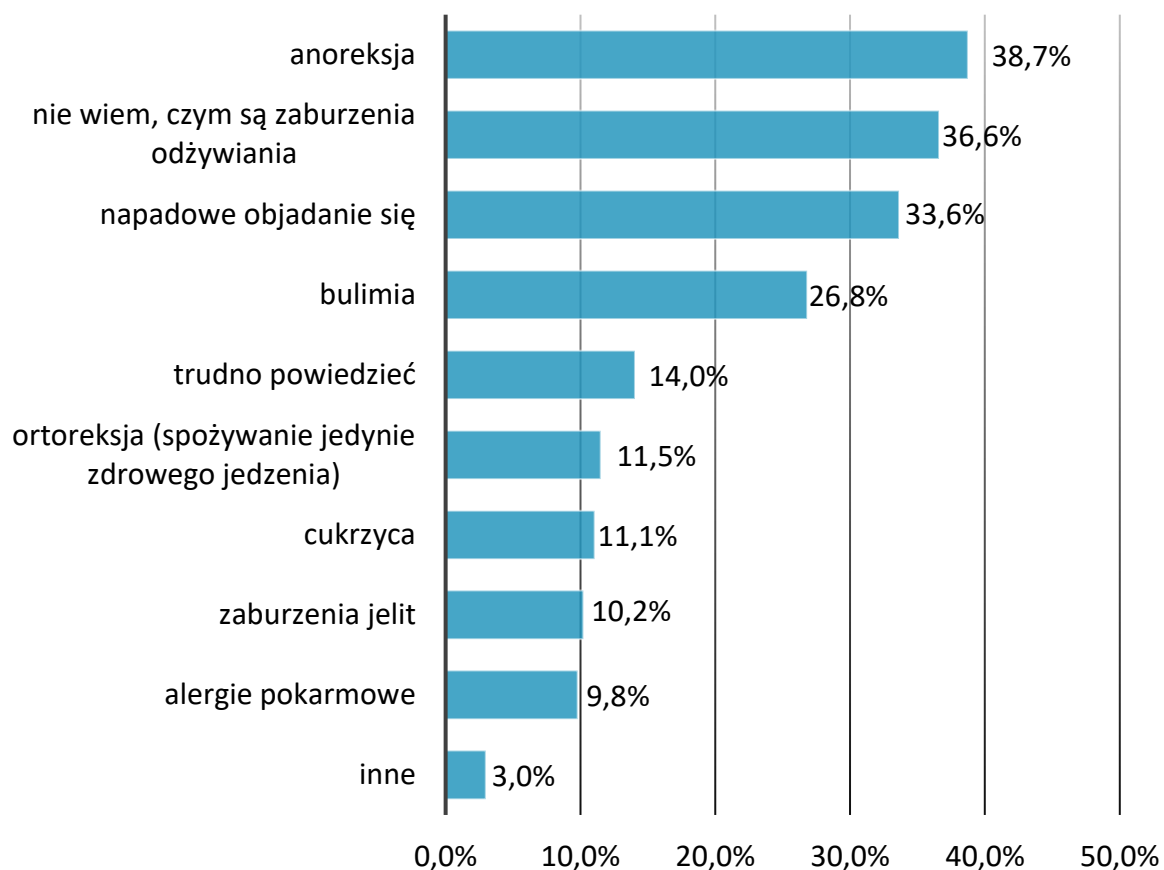
Wykres 46. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=235

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Obrowo dotyczyła ich wiedzy w zakresie zaburzeń odżywiania. Średnio co trzeci ankietowany wskazał na anoreksję (38,7%), napadowe objadanie się (33,6%) oraz bulimię (26,8%). W opinii 11,5% respondentów można do nich zaliczyć ortoreksję, a 14,0% miało problem w zakresie udzielenia jednoznacznej odpowiedzi. Należy zaznaczyć, iż część ankietowanych błędnie wskazała na cukrzycę (11,1%), zaburzenia jelit (10,2%) oraz alergie pokarmowe (9,8%). 36,6% respondentów nie posiada wiedzy na temat zaburzeń odżywiania, a 3,0% badanych uczniów udzieliło innej odpowiedzi, w tym: *liczenie obsesyjnie kalorii, anemia (niedokrwistość) i otyłość*.

Wykres 47. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=235

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY OBROWO

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny i inne zaangażowane jednostki, a także danych Głównego Urzędu Statystycznego, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

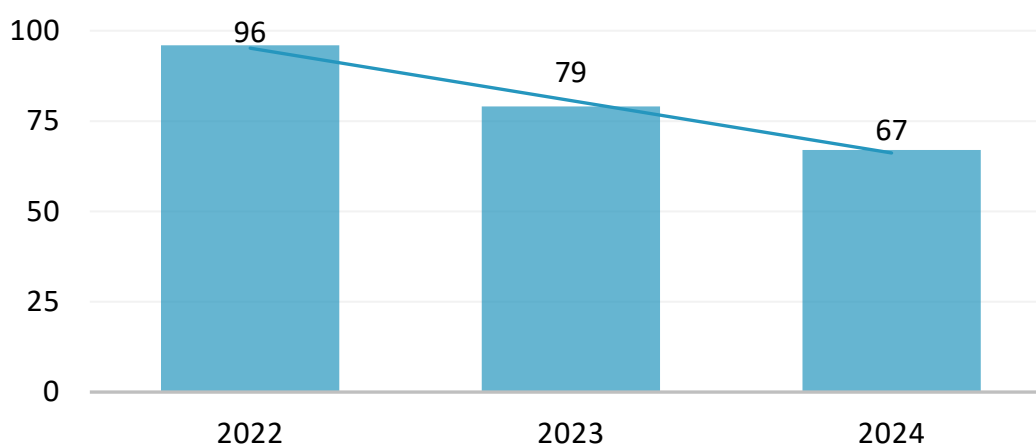
1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny w gminie Obrowo jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały

dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Szczególne działania GOPS skierowane są na rodziny, w których występują różnego rodzaju problemy społeczne, w tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa spadkowi na poziomie 30,2%. W 2024 roku wsparcia udzielono 67 rodzinom, w tym 30 rodzinom niepełnym i 31 rodzinom wielodzietnym.

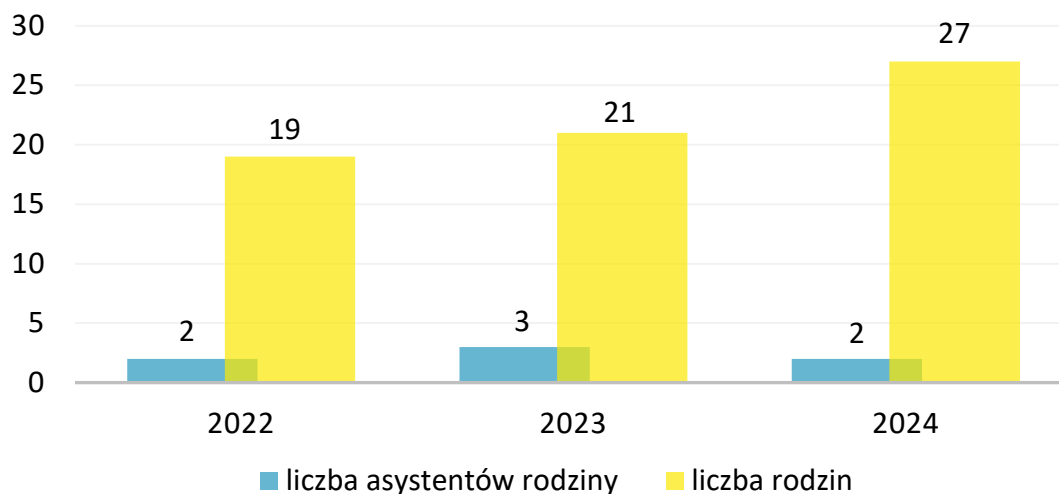
Wykres 48. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

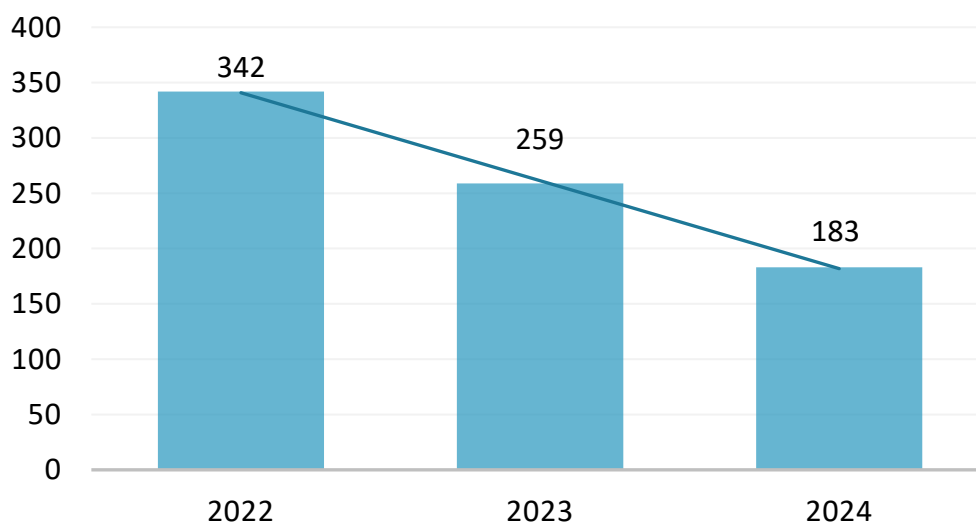
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została rola **asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2024 roku w GOPS w Obrowie zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy w ramach realizacji ustawowego zadania prowadzili pracę z 27 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w których wychowywało się łącznie 74 dzieci. W latach 2022-2024 zauważalny był wzrost w zakresie liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy, na poziomie 28,6%. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba zatrudnionych asystentów rodziny ulegała nieznacznym wahaniom.

Wykres 49. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2022-2024. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2024 roku korzystały 183 rodziny, czyli o blisko połowę mniej niż w roku 2022 (46,5%). W omawianym okresie dostrzegalny był zatem systematyczny spadek liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń.

Wykres 50. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2022, 2023 i 2024

Spadek zobrazowany na poprzednim wykresie wynika, m.in. z faktu, że od 2015 roku progi dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego pozostają na niezmiennym poziomie. Wzrost dochodów rodzin związany z corocznym wzrostem płacy minimalnej, uchyla niejednokrotnie decyzje bądź odmawia przyznania pomocy.

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 800+”, które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (wówczas 500+). Od stycznia 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmował nowe sprawy, natomiast od czerwca 2022 roku przejął całkowitą obsługę zadania, dotychczas realizowanego przez ośrodki pomocy społecznej. Świadczenie 800+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 800 zł miesięcznie (od 1 stycznia 2024 roku wysokość świadczenia uległa podwyższeniu z 500 zł do 800 zł miesięcznie na dziecko). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze 800+, które otrzymują rodziny z terenu gminy Obrowo również wpływa na spadek ogólnej liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz osób uprawnionych, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin i osób korzystających z tej formy wsparcia zmniejszyła się. W 2024 roku świadczenia przyznano 42 rodzinom, co oznacza spadek względem 2022 roku o 8,7%, z kolei względem liczby osób objętych pomocą, wartość spadkowa wyniosła 10,7%. Kwota wypłaconych świadczeń w omawianym okresie ulegała wahaniom.

Tabela 24. Liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz poniesiona na ten cel kwota na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych]

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób	75	73	67
liczba rodzin	46	42	42
kwota świadczeń	346 810	327 932	330 853

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 154 876 zł. Wówczas w rodzinnych formach pieczy zastępczej przebywało 25 dzieci, z kolei w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 3 dzieci. Można zauważyć, że kwota przekazywana na ten cel w latach 2022-2024 ulegała ponad dwukrotnemu wzrostowi (152,3%). Liczba dzieci umieszczonych zarówno w rodzinnej pieczy zastępczej, jak i pieczy instytucjonalnej ulegała wzrostowi. Stosunek liczby dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy do liczby dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej świadczy o korzystnej sytuacji Gminy w tym zakresie.

Tabela 25. Dane dotyczące dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej oraz odpłatności Gminy za ich pobyt za lata 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	15	19	25
liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	1	3
kwota świadczeń [w złotych]	61 378	91 955	154 876

Źródło: Raport o stanie Gminy Obrowo za rok 2022, 2023 i 2024

Poza wymienionymi wyżej działaniami, Gmina Obrowo i funkcjonujące na jej terenie podmioty realizują wiele innych inicjatyw mających na celu wspieranie rodzin, do których zaliczyć można uczestniczenie w różnego rodzaju projektach i programach ogólnopolskich oraz lokalnych. Jedną z nich jest **Karta Dużej Rodziny**, stanowiąca system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki (maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia). W 2024 roku w gminie Obrowo wydano 84 Karty.

Pracownicy GOPS w Obrowie współpracowali z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu w ramach projektu „Rodzina w centrum Etap I”, finansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027. Głównym celem projektu jest stworzenie spójnego i zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin naturalnych i zastępczych poprzez rozwój usług wspierających i aktywizujących rodziny w środowisku lokalnym o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim. W 2024 roku ze środków projektu zrealizowano następujące działania na rzecz rodzin z dziećmi:

- 165 konsultacji psychologicznych dla dzieci i młodzieży,,
- warsztaty socjoterapeutyczne dla młodzieży zatytułowane „Moje emocje”, w których uczestniczyło 10 osób,
- warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci, w których udział wzięło 10 dzieci,
- „Szkola Rodziców” dla 10 rodzin,
- 3 spotkania grupy wsparcia dla rodziców, po zakończeniu „Szkoly Rodziców”.

Na terenie gminy Obrowo w 2024 roku nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, np. w formie świetlic środowiskowych. Opieka pozalekcyjna realizowana była natomiast za pośrednictwem działalności świetlic szkolnych. W 2024 roku z opieki świetlicowej skorzystało średnio 897 uczniów z klas I-VIII.

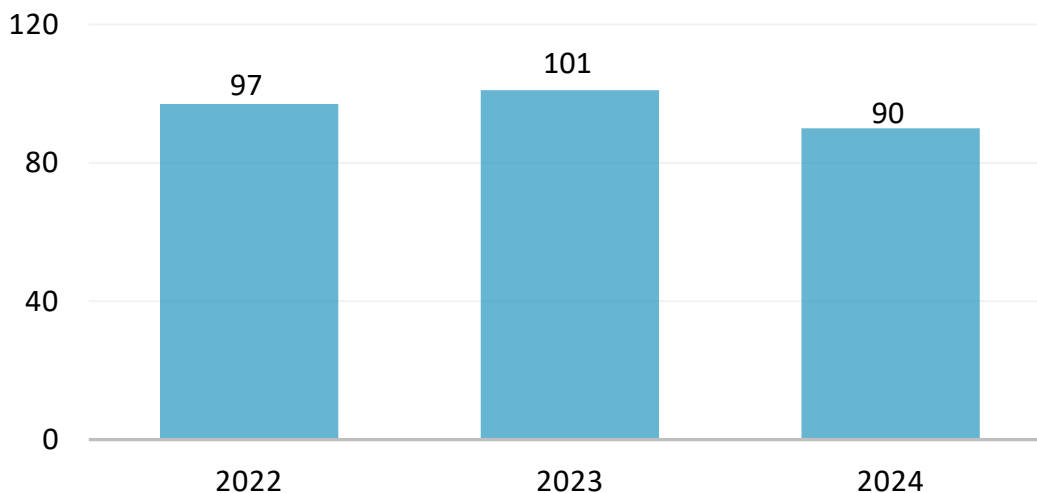
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji niepełnosprawności z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2024 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 90. Z prezentowanych danych wynika, że w latach 2022-2024 liczba rodzin, którym udzielono pomocy społecznej ulegała wahaniom, a najniższą wartość osiągnęła w 2024 roku.

Wykres 51. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Kolejny wykres przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych na przestrzeni lat 2022-2024. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobie powyżej 16 roku życia jeżeli legitymuje się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność ta powstała przed 21 rokiem życia. Zasiłek przysługuje również osobom, które ukończyły 75 lat, a nie otrzymują dodatku pielęgnacyjnego z ZUS lub KRUS. Na przełomie lat 2022-2024 liczba przyznawanych z tego tytułu świadczeń ulegała wzrostowi, a w 2024 roku osiągnęła wartość 4 324. Podobna tendencja zachodziła w przypadku kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 26. Liczba i kwota przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych ogółem na przestrzeni lat 2022-2024

[w złotych]

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba przyznanych świadczeń	4 032	4 281	4 324
kwota wypłaconych świadczeń	870 267,00	924 011,00	933 292,00

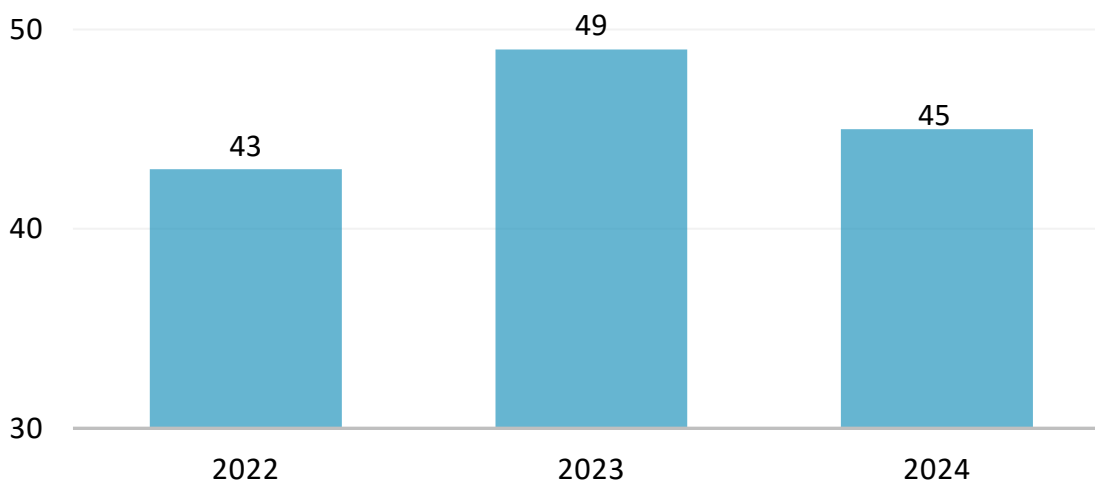
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Kolejna tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni lat 2022-2024 specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Od 1 stycznia 2024 roku w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, zasady przyznawania tego zasiłku uległy zmianie, ale osoby, które nabyły do niego prawo przed tą datą, nadal mogą go pobierać na starych zasadach. W latach 2022-2024 świadczenie w ramach tego zasiłku zostało wypłacone wyłącznie w 2022 roku dla 1 mieszkańca gminy Obrowo w kwocie 20,00 zł.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak przedstawia kolejny wykres, na przestrzeni lat 2022-2024

liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ulegała nieznacznym wahaniom. W 2024 roku 6 opiekunek świadczyło wsparcie dla 45 osób, w łącznej liczbie 8 592 godzin.

Wykres 52. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na ich realizację na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W ramach wsparcia społecznego oraz dążenia do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, Gmina Obrowo uczestniczyła w programie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. **„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”** dla JST, finansowanym ze środków Funduszu Solidarnościowego. Dzięki asystencji osobistej, osoba z niepełnosprawnością ma możliwość prowadzenia bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia. W 2024 roku wsparciem asystentów objęto 56 osób, z czego 7 stanowiły dzieci, a całkowity koszt realizacji Programu wyniósł wówczas 1 417 320,00 zł.

Opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami zamieszkujący gminę Obrowo mogli skorzystać ze wsparcia w ramach programu **„Opieka Wytchnieniowa”**, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Program miał za zadanie odciążenie poprzez wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki tej formie wsparcia osoby zaangażowane w sprawowanie opieki pozyskiwały czas, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację oraz załatwienie niezbędnych spraw. W 2024 roku Programem objęto 15 osób, w tym 3 dzieci. Całkowity koszt Programu wyniósł wówczas 134 640,00 zł.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie realizował także **usługi teleopieki**, w ramach projektu „Kujawsko-Pomorska Teleopieka – Etap I”, współfinansowanego z Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027, Priorytetu FEKP.08 Fundusze Europejskie na Wsparcie w Obszarze Rynku Pracy, Edukacji i Włączenia Społecznego, Działanie FEKP.08.24 Usługi Społeczne i Zdrowotne. 10 osób zamieszkujących gminę Obrowo i potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność, otrzymało tzw. bransoletkę życia monitorującą aktualny zdrowia. W przypadku zagrożenia życia za jej pośrednictwem wysyłany był sygnał do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej, umożliwiając szybki kontakt z ratownikami. Bransoletka przekazywała także informację o lokalizacji beneficjenta. Koszt zadania wyniósł 4 002,80 zł.

Gmina Obrowo systematycznie podejmuje działania w celu zapewnienia równego dostępu do usług społecznych osobom z niepełnosprawnościami z terenu Gminy. Pracownicy GOPS w Obrowie systematycznie informowali osoby długotrwale chorujące i nieposiadające żadnego źródła utrzymania, ani praw do świadczeń pielęgnacyjnych, rentowych czy emerytalnych, o możliwości złożenia wniosku o stanie zdrowia do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu, w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Pracownicy socjalni GOPS w ramach pracy socjalnej prowadzonej wobec osób z niepełnosprawnościami, podejmują działania mające na celu ułatwienie tym osobom kontaktów z placówkami ochrony zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, pomoc w uzyskaniu miejsca na turnusie rehabilitacyjnym lub w nabyciu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, w tym podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami jej wymagającymi. Obejmuje także uwrażliwianie społeczności na potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami.

W miejscowości Osiek nad Wisłą funkcjonuje **Środowiskowy Dom Samopomocy**, prowadzony przez Powiat Toruński. Placówka przeznaczona jest dla 35 osób z niepełnosprawnościami, a jej podstawowym zadaniem jest zapewnienie wsparcia uczestnikom i możliwości zaspakajania ich potrzeb życiowych, usamodzielnienia oraz integracji społecznej.

Wsparcie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, realizowane jest w szczególności w ramach wychowania i oświaty. Dzieci i młodzież z terenu gminy Obrowo o **szczególnych potrzebach edukacyjnych** mają możliwość edukacji w placówkach publicznych. W Szkole Podstawowej w Obrowie funkcjonują oddziały integracyjne, a w Zespole Szkół w Osieku nad Wisłą działa zarówno oddział edukacyjno-terapeutyczny, jak i oddziały integracyjne. Pozostali uczniowie korzystają z oddziałów ogólnodostępnych w szkołach podstawowych oraz w liceum ogólnokształcącym. Gminne szkoły w ofercie edukacyjnej w zakresie wsparcia dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zapewniają specjalistów do realizacji zaleceń z wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. W 2024 roku dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz wychowanków oddziałów przedszkolnych i przedszkoli na terenie gminy Obrowo, wydano łącznie 387 opinii oraz 112 orzeczeń. Liczba dzieci i uczniów w gminnych szkołach systematycznie rośnie, a za tym idzie również wzrost liczby uczniów z orzeczeniami i opiniami wydawanymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Ponadto, w roku 2024 realizowana była pomoc psychologiczno-pedagogiczna w gminnych szkołach podstawowych oraz w liceum. Gmina zatrudniała specjalistów: pedagogów, logopedów, psychologów i nauczycieli wspomagających. Dla uczniów szkół realizowane były zajęcia specjalistyczne, takie jak: wczesne wspomaganie rozwoju dzieci, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, terapia pedagogiczna i szereg innych specjalistycznych zajęć. Tą formą pomocy objętych jest ponad 40% uczniów gminnych szkół.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

44,1%

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których osoby z niepełnosprawnościami są grupą społeczną najbardziej narażoną na **wykluczenie społeczne** na terenie Gminy.

46,5%

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **brak ofert pracy** stanowi najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

40,2%

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **bariery architektoniczne** stanowią najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

43,3%

Odsetek ankietowanych, których zdaniem infrastruktura techniczna na terenie Gminy jest w **niewielkim stopniu** dostosowana do osób z niepełnosprawnościami.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁵.

Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

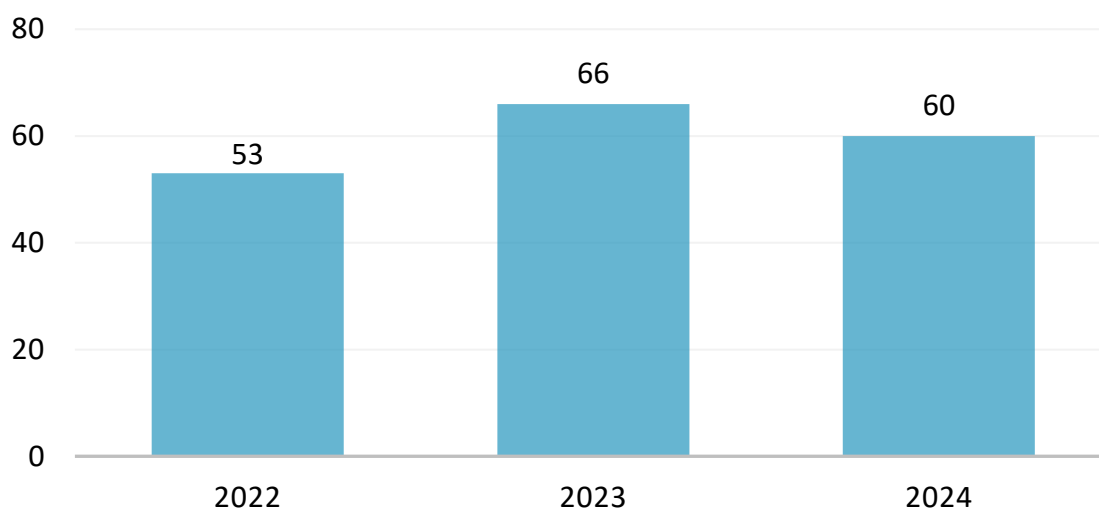
Dla mieszkańców Gminy świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W 2024 roku z tego rodzaju świadczeń w gminie Obrowo skorzystało 60 osób, w tym 47 dzieci i 13 osób dorosłych. Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można było wahania liczby beneficjentów tej formy pomocy.

---

¹⁵ www.psychiatriapolska.pl

Usługi te zostały zlecone w trybie zamówień publicznych Pracowni Wspierania Rozwoju AIM Sp. z o. o. z Torunia. W ramach specjalistycznych usług opiekuńczych udzielano następujących form pomocy: fizjoterapia, terapia integracji sensorycznej, zajęcia logopedyczne, neurologopedyczne, zajęcia z pedagogiem specjalnym oraz zajęcia z psychologiem. Łącznie zrealizowano 10 122,50 godziny usług.

Wykres 53. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Pomoc psychologiczna dla mieszkańców jest świadczona na terenie gminy Obrowo przez:

- psychologa gminnego,
- specjalistów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie,
- specjalistów zatrudnionych w Punkcie Pomocy Psychologicznej przy Zespole Szkół w Dobrzejewicach,
- specjalistów (psycholog, pedagog, pedagog specjalny, terapeuta) zatrudnionych w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy (wsparcie dla uczniów i rodziców).

W ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie, w tym również pracy Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, funkcjonuje zespół specjalistów składający się z: 2 psychologów, pedagoga oraz terapeuty uzależnień. Udzielane jest przez nich wsparcie klientom korzystającym z pomocy GOPS w różnego rodzaju kryzysach osobistych, życiowych, rodzinnych, zdrowotnych i zawodowych.

Zespół wspiera także dzieci i młodzież, osoby zmagające się z uzależnieniami, niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz osoby w wieku senioralnym i ich rodziny. Specjaliści podejmują również pracę z rodzinami, jeśli istnieje potrzeba wsparcia całego systemu rodzinnego. W miarę potrzeb towarzyszą też pracownikom socjalnym i asystentom rodziny w terenie, szczególnie w przypadku osób, które z przyczyn zdrowotnych lub podeszłego wieku nie są w stanie dotrzeć samodzielnie do Ośrodka. Specjaliści dokonują oceny sytuacji życiowej i psychofizycznej klientów, diagnozują problemy występujące w rodzinie, przygotowują plan działań.

W roku 2024 pomocą specjalistów objęto 609 osób z 233 rodzin. Z poradnictwa psychologicznego skorzystało 156 osób, ze wsparcia pedagoga – 141 osób, a z pomocy terapeuty uzależnień – 32 osoby. Udzielono wówczas 705 konsultacji terapeutycznych. Wsparcie psychologiczne oraz terapeutyczne dostępne było zarówno dla beneficjentów GOPS, jak i ogółu mieszkańców gminy Obrowo.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek badanych, u których w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywało się **osłabienie koncentracji**, trwające przynajmniej przez 2 tygodnie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, u których w czasie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie utrzymywał się stan **obniżonego nastroju**, trwający przynajmniej przez 2 tygodnie.

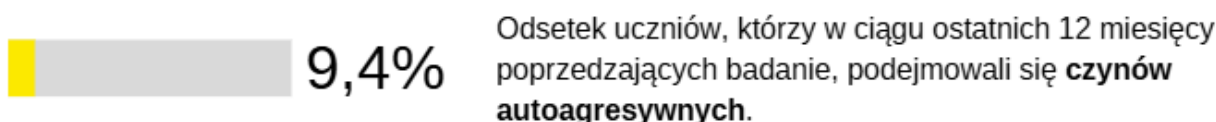
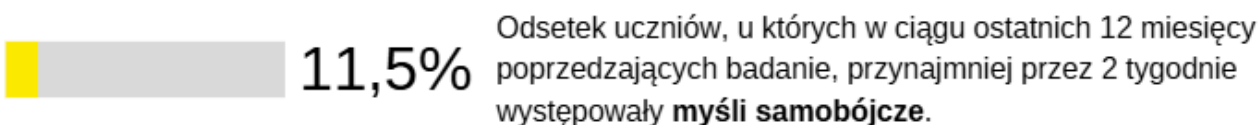
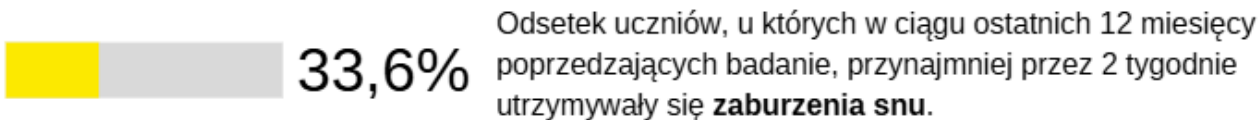
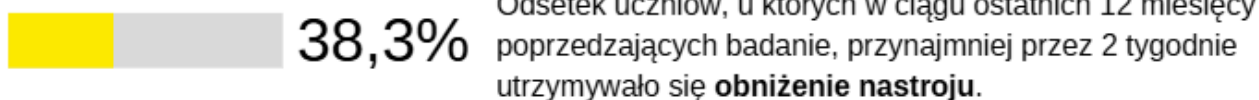
Odsetek dorosłych mieszkańców, u których w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, przynajmniej przez 2 tygodnie występowały **myśli samobójcze**.

Odsetek dorosłych mieszkańców, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, podejmowali się **czynów autoagresywnych**.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

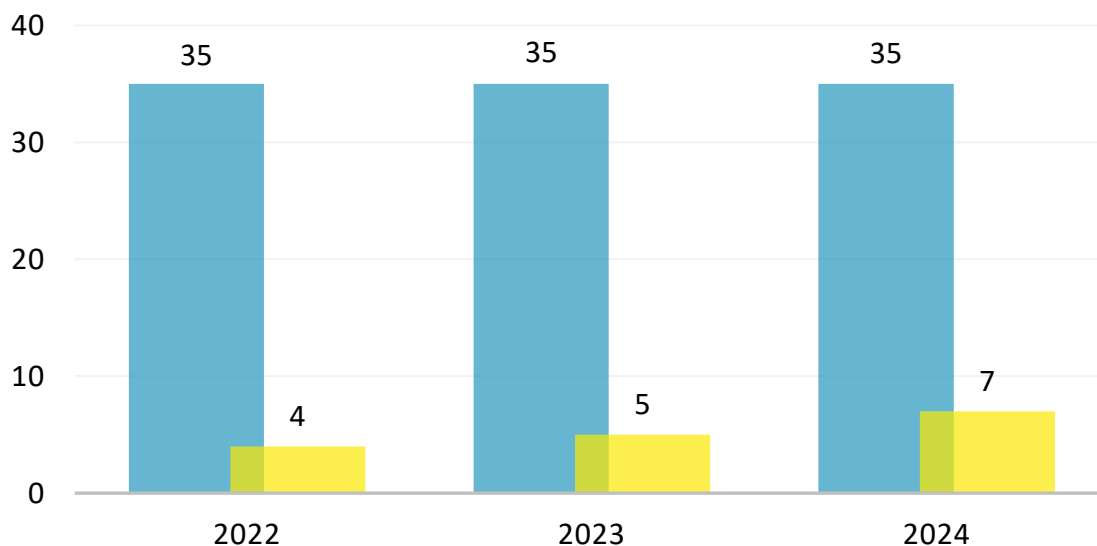
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę, jako że spełnia trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem, a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁶.

W 2024 roku z pomocy GOPS w Obrowie z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 35 rodzin. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu była stała. W omawianym okresie rodziny z terenu Gminy korzystały także z pomocy społecznej z powodu narkomanii. W omawianym okresie ich liczba wzrastała, a w 2024 roku wyniosła 7.

Wykres 54. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

¹⁶ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS w Obrowie realizują szereg innych działań na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, takich jak: kierowanie i sporządzanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie o skierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pomoc rodzinom w sporządzaniu w/w wniosków, wskazywanie miejsc odbywania terapii odwykowej dla osób uzależnionych oraz miejsc terapii dla osób współuzależnionych, pomoc w znalezieniu miejsca w placówkach odbywania terapii, motywowanie do kontynuowania terapii odwykowej oraz pozostawania w trzeźwości itp.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Obrowo, uchwalanego corocznie.

W 2024 roku Komisja liczyła 8 członków, którzy przeprowadzili wówczas rozmowy z 18 osobami mającymi problem z nadużywaniem alkoholu i 6 członkami ich rodzin. Wobec 2 osób wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W latach 2022-2024 widoczne były wahania liczby osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, z którymi członkowie Komisji prowadzili rozmowy. W przypadku liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w latach 2023-2024 wzrosła ona o 1 względem roku 2022. W analizowanym okresie liczba członków GKRPA była stała.

Tabela 27. Działania GKRPA w gminie Obrowo w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba członków Komisji	8	8	8
liczba osób uzależnionych od alkoholu, z którymi prowadzono rozmowy	15	0	18
liczba członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, z którymi prowadzono rozmowy	10	1	6
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	2

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

W 2024 roku oraz w latach poprzednich na terenie gminy Obrowo funkcjonował **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych. Jego zadaniem jest wsparcie osób w kryzysach, w szczególności zmagających się z problemem uzależnień oraz uwikłanych w przemoc domową. W omawianym roku Punkt był czynny średnio 31 godzin w miesiącu, a poradnictwo udzielane było przez specjalistę psychoterapii uzależnień, posiadającego certyfikat.

W 2024 roku w PIK udzielono porad 88 osobom dotkniętym problemem alkoholowym, 5 osobom z problemem narkotykowym, 7 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym oraz 5 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem narkotykowym. W przypadku liczby osób z problemem alkoholowym oraz dorosłych członków ich rodzin korzystających ze wsparcia w PIK, w latach 2022-2024 ich liczba ulegała wahaniom. Liczba osób zmagających się z problemem narkotykowym oraz członków ich rodzin nieznacznie, ale systematycznie rosła w omawianym okresie. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 28. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	120	124	88
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	5	10	7
osoby z problemem narkotykowym	0	2	5
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	2	5

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

Ponadto, na terenie gminy Obrowo w 2024 roku funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym, tj. grupa AA (Anonimowych Alkoholików).

Ze środków GKRPA w roku 2024 roku dofinansowane zostały konsultacje specjalistyczne dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin, w których występują problemy z uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi, a także przemocą domową. Do punktów pomocy mogły zgłosić się

wyłącznie dzieci zamieszkujące gminę Obrowo. Pomocy psychologicznej udzielono wówczas 116 dzieciom i przeznaczono na nie środki w wysokości 13 920,00 zł.

Osoby dorosłe z terenu Gminy mogą skorzystać z pomocy terapeuty uzależnień, dyżurującego w GOPS w Obrowie.

Istotnym elementem lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom jest realizacja programów i innych działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób dorosłych. W 2024 roku w szkołach funkcjonujących na terenie gminy Obrowo nie prowadzono programów o potwierdzonej skuteczności, tj. programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii, ani innych programów profilaktycznych nieobjętych rekomendacjami.

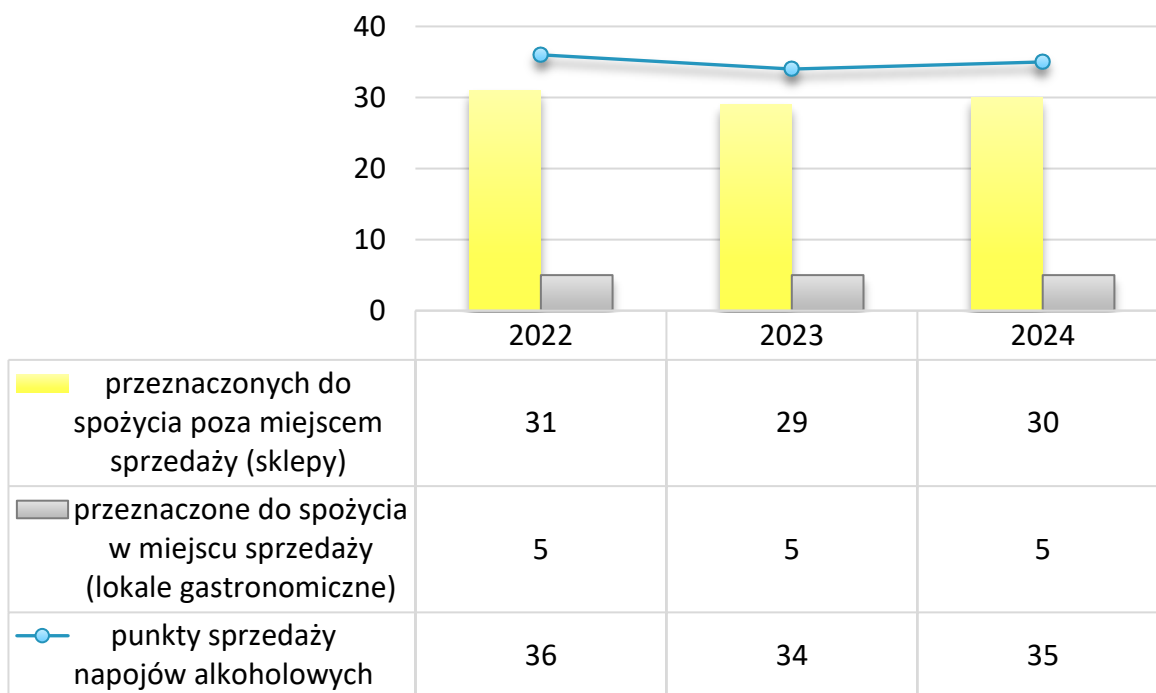
W omawianym roku zrealizowano natomiast inne formy działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, finansowanych ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Wśród nich można wskazać:

- Spektakl teatralny z elementami profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Obrowo,
- zakup filmu interaktywnego – „Problem przemocy w szkole”,
- widowiska artystyczne z zakresu profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków,
- muzyczne warsztaty realizowane w ramach selektywnej profilaktyki uzależnień,
- spotkania trzeźwościowe w miejscach kultu religijnego,
- zakup multimedialnego programu edukacyjnego pt. „Pomoc podopiecznym w placówce”
- warsztaty edukacyjne z elementami profilaktyki,
- inicjatywa warsztatów przeciwdziałania uzależnieniom wśród młodzieży „Trzeźwa przyszłość”,

- organizacja spotkania związanego z problematyką związaną z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych dla osób starszych z terenu Gminy Obrowo,
- uczestnictwo w programie szkoleniowym z zakresu ochrony p.poż. pt. „Pali się” z elementami profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla 30 osób,
- spektakl dla dzieci z Zespołu Szkół w Brzozówce „Serce z Internetu – czyli czy można znaleźć przyjaźń w sieci?”.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Obrowo. W latach 2022-2024 ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy ulegała nieznacznym wahaniom. W 2024 roku wśród 35 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, znajdowało się 30 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepów) oraz 5 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

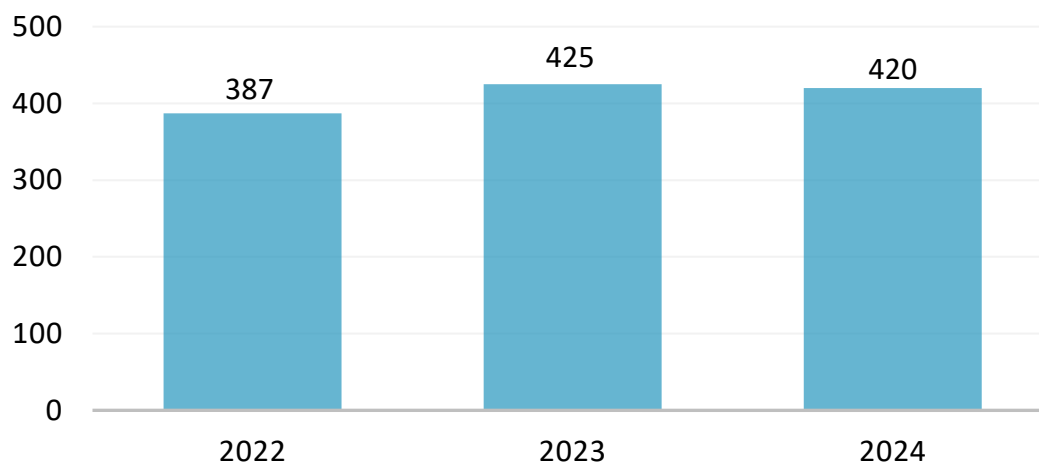
Wykres 55. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Obrowo na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2022, 2023 i 2024

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Obrowo. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba ta ulegała wahaniom, a w 2024 roku wyniosła średnio 420 osób. Świadczy to o pozytywnej tendencji w zakresie polityki antyalkoholowej w Gminie.

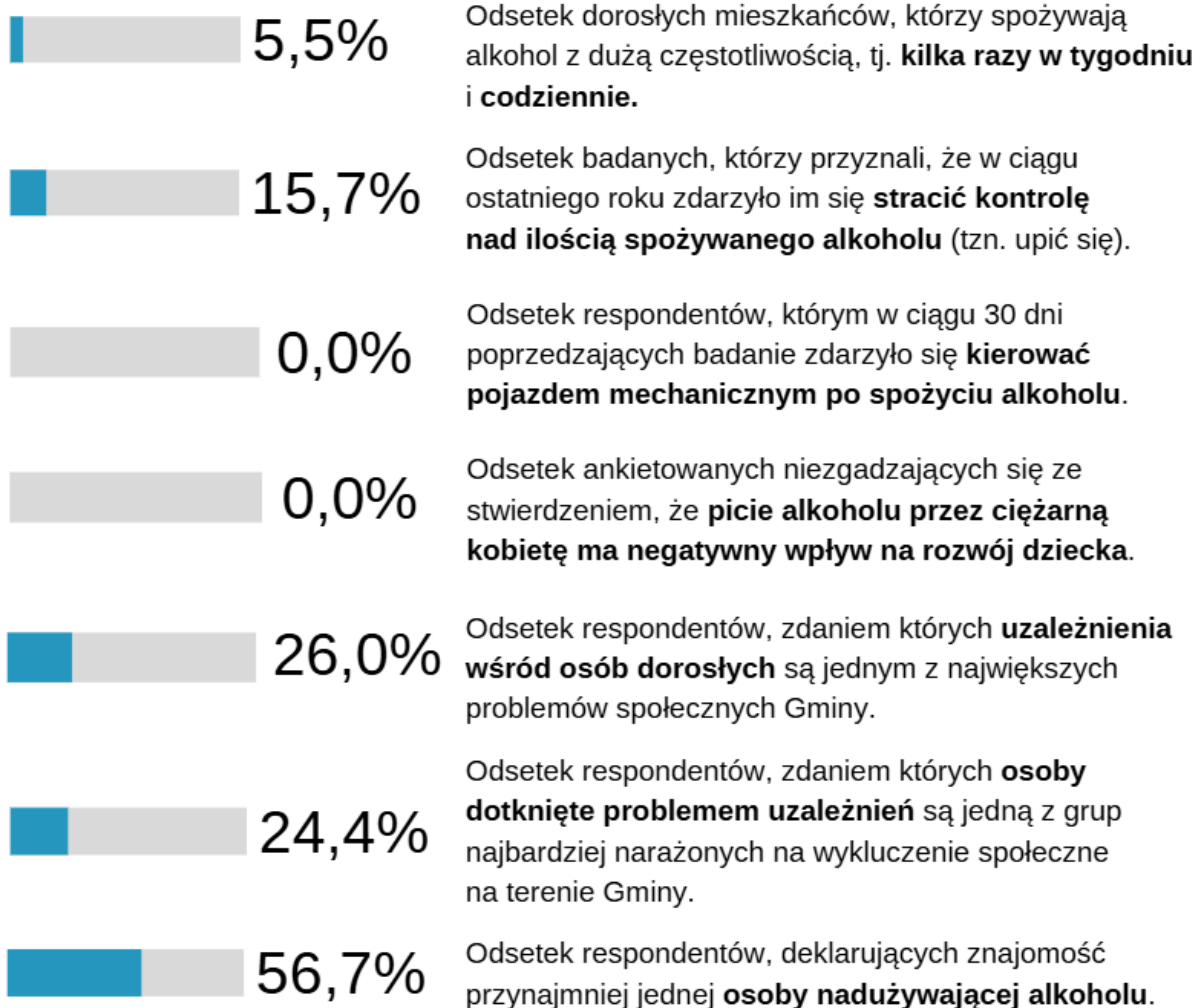
Wykres 56. Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Obrowo w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za rok 2023 i 2024 rok

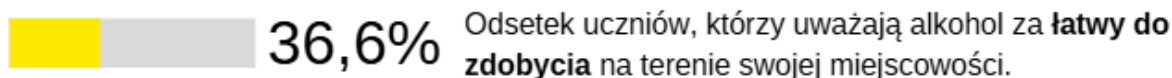
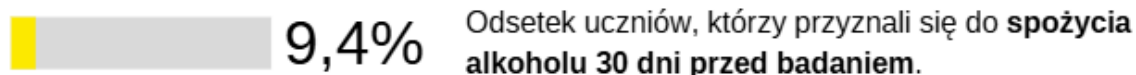
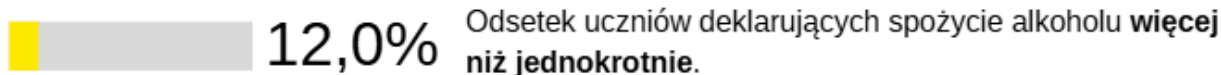
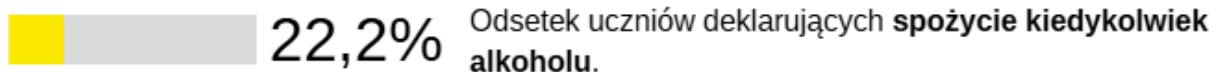
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY - PROBLEM ALKOHOLOWY

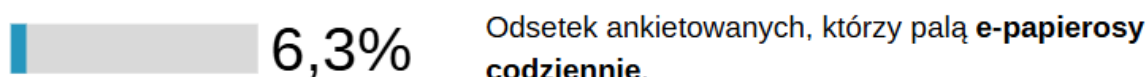
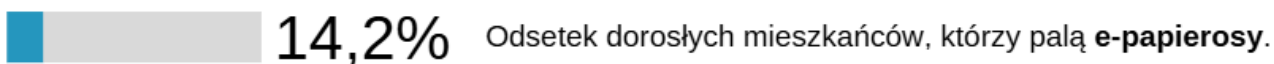
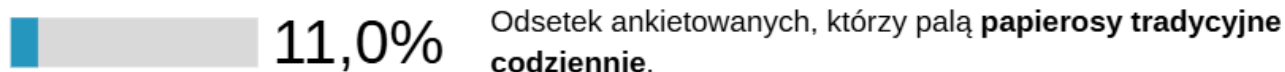
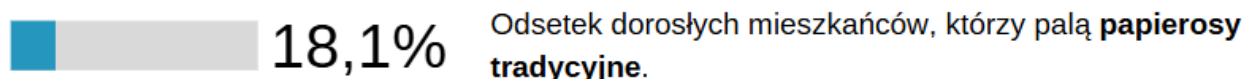
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

UCZNIOWIE - PROBLEM ALKOHOLOWY

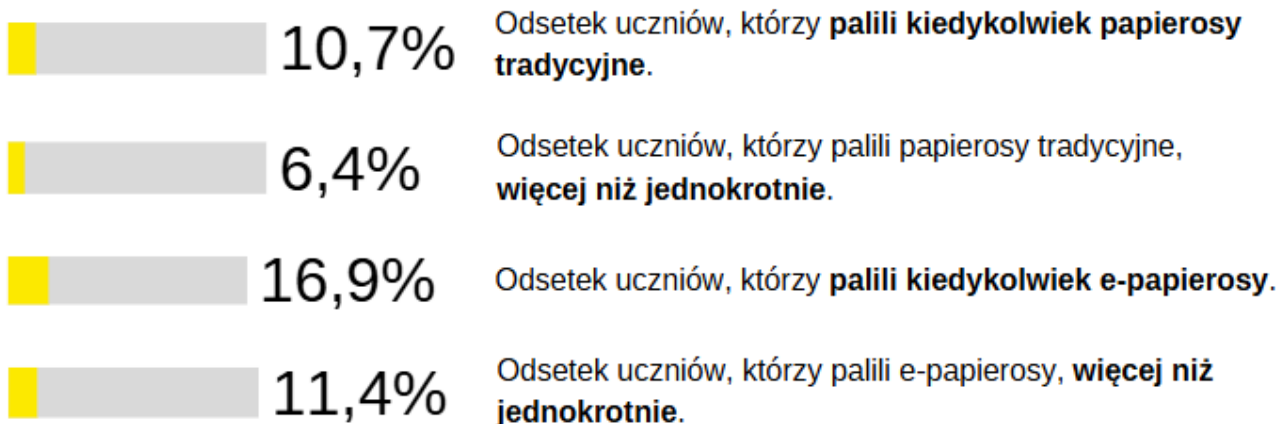
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

DOROŚLI MIESZKAŃCY - PROBLEM NIKOTYNOWY

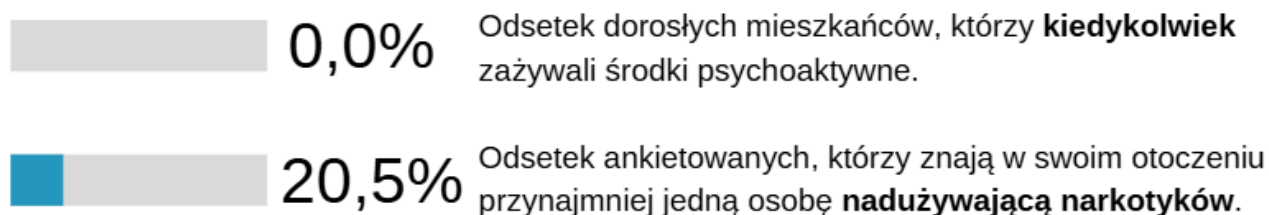
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

UCZNIOWIE - PROBLEM NIKOTYNOWY

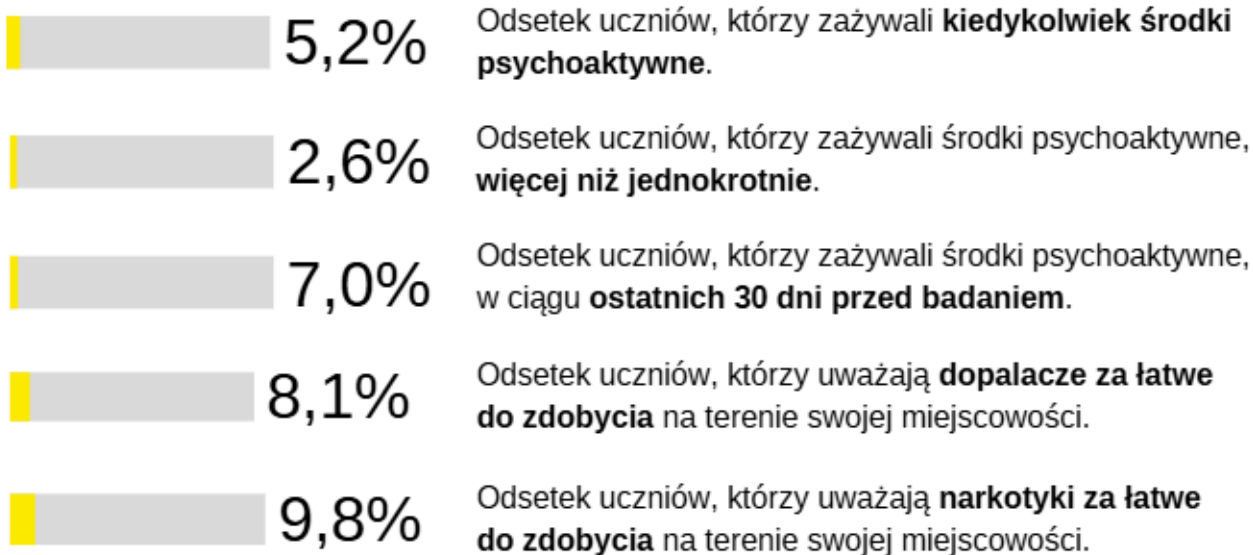
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

DOROŚLI MIESZKAŃCY - ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

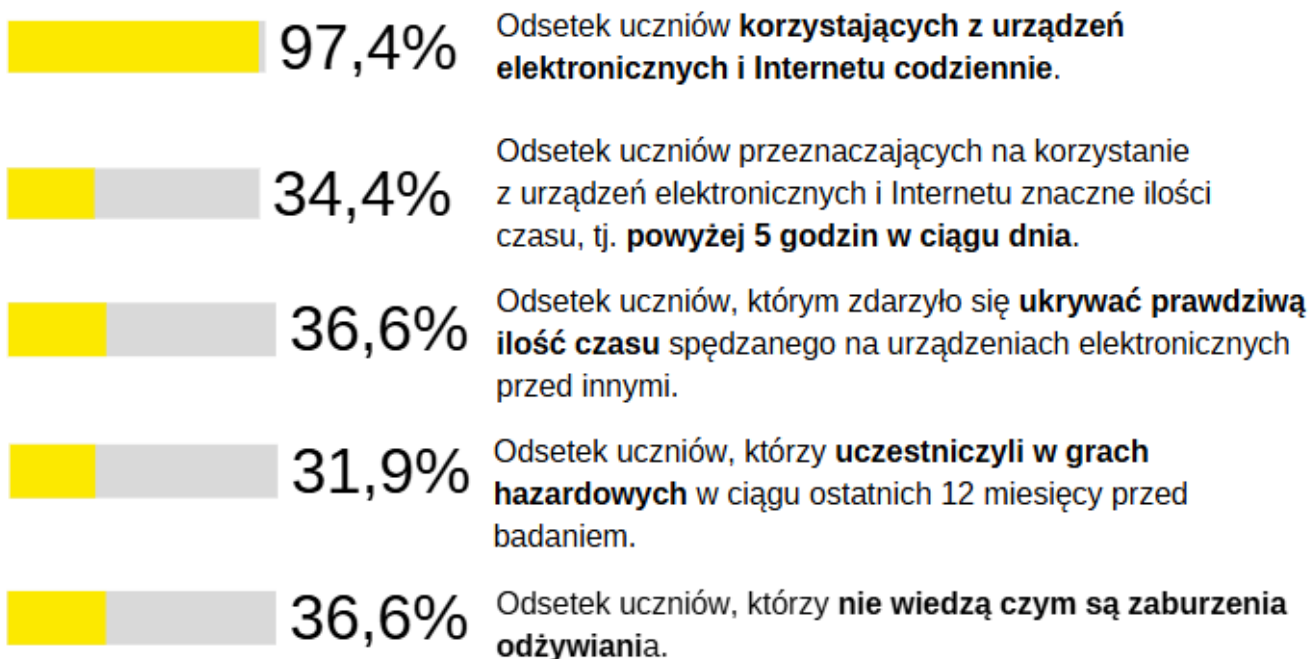
UCZNIOWIE - ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOŁ)

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

DOROŚLI MIESZKAŃCY - PROBLEMY NATURY BEHAWIORALNEJ

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

UCZNIOWIE - PROBLEMY NATURY BEHAWIORALNEJ

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domowa to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy konieczne jest podejmowanie interwencji socjalnej i psychologicznej, niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Obrowo zajmuje się Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który powołuje Wójt Gminy. Tworzą go przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie, Komisariatu Policji w Dobrzejewicach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrowie, placówek oświatowych działających na terenie gminy Obrowo, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Obrowie z siedzibą w Dobrzejewicach, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Toruniu oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. Łącznie 11 członków.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
  - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
  - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
  - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
  - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
  - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
  - 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
  - 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
  - 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
  - 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
  - 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym

mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe (do 2023 roku grupy robocze). W 2024 roku Zespół Interdyscyplinarny spotkał się łącznie 47 razy, tj. najwięcej w okresie lat 2022-2024. 6 spotkań przeprowadzono w trybie stacjonarnym, z kolei pozostałe 41 w trybie obiegowym. W tym samym roku funkcjonowało 47 grup diagnostyczno-pomocowych, w tym 12 w rozszerzonym składzie, które spotkały się wówczas 130 razy. Na przestrzeni lat 2022-2024, liczba spotkań grup ulegała wahaniom, a najwyższą wartość przyjęła w 2024 roku.

Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące funkcjonujących grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

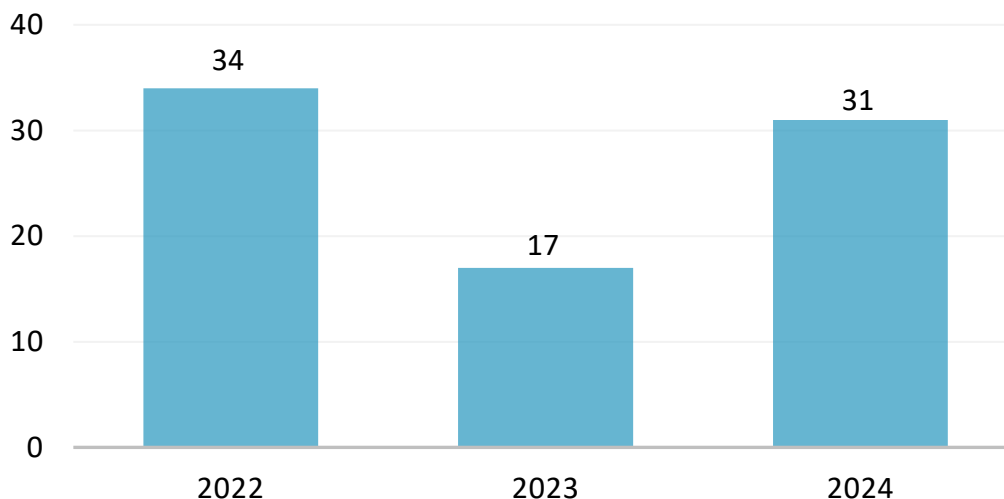
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	3	12	47
liczba spotkań grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych	73	66	130

Źródło: Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 i 2024 rok i Raport o stanie Gminy Obrowo za 2022, 2023 i 2024 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w ramach powołanych grup diagnostyczno-pomocowych, w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach do Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie gminy Obrowo ulegała wahaniom – w 2022 roku były to 34 procedury, w 2023 roku – 17 natomiast w 2024 roku – 31. W 2024 roku 19 procedur zostało sporządzonych przez funkcjonariuszy Policji, 6 przez przedstawicieli Oświaty, 5 przez pracowników GOPS, a jedna przez członka GKRPA.

Wykres 57. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Obrowo za rok 2022, 2023 i 2024

Zgodnie z art. 9h ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy domowej, zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. W latach 2023-2024 ogólna liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Obrowo zmniejszyła się. W 2024 roku zakończono łącznie 21 procedur, w tym 16 ze względu na ustanie przemocy domowej i zrealizowanie programu pomocowego oraz 5 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. W 2024 roku w porównaniu do roku 2023, dostrzegalny był wzrost liczby procedur zakończonych ze względu na ustanie przemocy, przy jednoczesnym spadku tych, zakończonych z powodu braku zasadności. Świadczy to o prawidłowym realizowaniu działań w ramach procedury NK oraz ograniczeniu bezpodstawnego ich wszczynania.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jednym z zadań Zespołów Interdyscyplinarnych jest monitorowanie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, z kolei do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy monitorowanie

sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto, wobec osób stosujących przemoc objętych procedurą NK, muszą być prowadzone działania monitorujące przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. W 2024 roku podjęto działania monitorujące wobec 56 osób.

Tabela 30. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Obrowo w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej	b.d.	9	16
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań	b.d.	17	5
liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” – ogółem	b.d.	26	21

Źródło: Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 i 2024 rok i Raport o stanie Gminy Obrowo za 2022, 2023 i 2024 rok

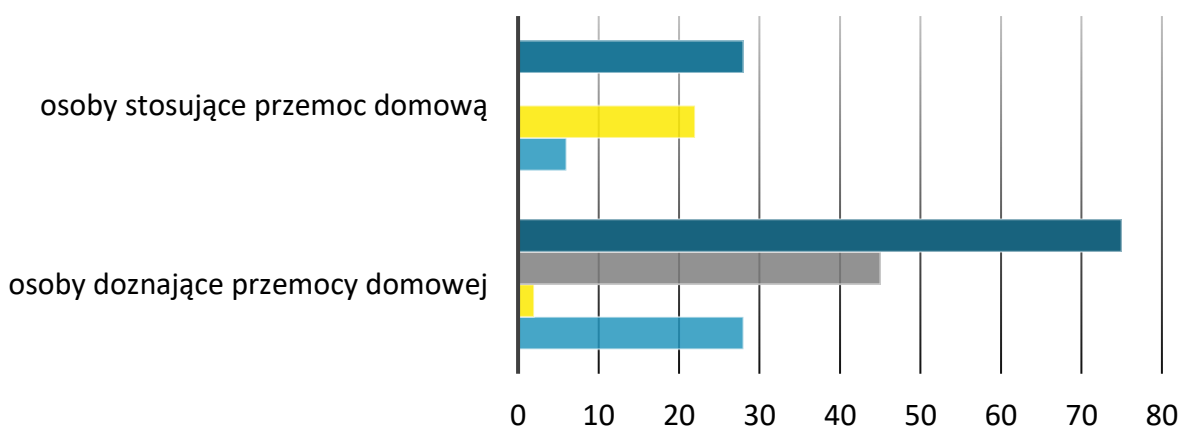
W 2024 roku na terenie gminy Obrowo działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” objęto łącznie 103 osoby, w tym 75 osób doznających przemocy domowej oraz 28 osób stosujących przemoc domową.

Przemoc domowa to problem, który dotyka różnorodne grupy społeczne, niezależnie od płci, wieku, poziomu wykształcenia, zajmowanej pozycji społecznej czy też zawodu. W 2024 roku kobiety stanowiły ponad jedną trzecią wszystkich osób doznających przemocy objętych procedurą w gminie Obrowo – 37,3%, tj. 28 osób. Natomiast największą grupą pod względem liczebności, dotkniętą przemocą były dzieci, które stanowiły aż 60,0%, tj. 45 osób. Najmniejszy udział w ogóle osób doznających przemocy mieli mężczyźni (2,7%, tj. 2 osoby).

W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka wychowującego się w rodzinie uwikłanej w problem przemocy domowej, konieczne jest umieszczenie go w pieczy zastępczej. Istotne jest zatem efektywne zapobieganie i rozwiązywanie problemu przemocy w środowiskach rodzinnych oraz praca z rodzicami, celem powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

W 2024 roku procedurą NK objęto 28 osób stosujących przemoc, z czego większość stanowili mężczyźni (22 osoby, tj. 78,6%). Udział kobiet wyniósł wówczas 21,4% (6 osób). W tym samym roku funkcjonariusze Komisariatu Policji w Dobrzejewicach, dwukrotnie zastosowali wobec osób stosujących przemoc domową, nakaz opuszczenia miejsca zamieszkania i zakaz zbliżania się do osób doznających z ich strony przemocy, zgodnie z art. 15aa Ustawy o policji.

Wykres 58. Liczba osób doznających i stosujących przemoc domową, których objęto działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w 2024 roku

	osoby doznające przemocy domowej	osoby stosujące przemoc domową
■ ogółem	75	28
■ dzieci	45	0
■ mężczyźni	2	22
■ kobiety	28	6

Źródło: Sprawozdanie za rok 2024 z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Obrowo na lata 2024-2030

Działalność ukierunkowana na wsparcie i pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej, poza tą świadczoną w ramach kompetencji ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, jest na terenie gminy Obrowo realizowana m.in. za pośrednictwem i przy współpracy z GOPS w Obrowie i innymi instytucjami z terenu Gminy i spoza niej. W 2024 roku w ramach projektu „Rodzina w centrum” realizowanego przez GOPS w Obrowie i PCPR w Toruniu, opracowano i wdrożono warsztaty i zajęcia edukacyjne „Szkoła rodzica” promujące wzory rodzicielstwa dla 10 rodziców z terenu Gminy. W zakresie tego samego projektu, podejmowano działania wobec dzieci z rodzin zagrożonych przemocą

domową i zorganizowano warsztaty socjoterapeutyczne i warsztaty „Moje Emocje” dla 10 dzieci. Ośrodek zatrudnił także pedagoga dla osób dorosłych, który w omawianym roku udzielał wsparcia rodzicom i propagował postawy rodzicielskie i sposoby wychowawcze wolne od przemocy. Działania te realizowano w formie „Grupy wsparcia”, w której uczestniczyło 10 rodziców oraz konsultacji indywidualnych. GOPS w Obrowie we współpracy z GKRPA zorganizował 2 wycieczki profilaktyczne dla łącznie 64 dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami lub przemocą. Podczas wycieczek przeprowadzone zostały warsztaty profilaktyczne.

Osoby uwikłane w problem przemocy domowej, w 2024 roku korzystały także z poradnictwa specjalistycznego. 20 osób doznających przemocy objętych zostało cykliczną pomocą psychologa zatrudnionego w GOPS, z kolei po 3 osoby ze wsparcia pedagoga oraz pomocy terapeutycznej. W przypadku osób stosujących przemoc, 8 z nich skorzystało z konsultacji psychologicznych, 6 osób z cyklicznych konsultacji pedagogicznych, a 2 osoby z pomocy terapeuty uzależnień. Rodziny mogły korzystać także z bezpłatnej pomocy prawnej zapewnionej przez Urząd Gminy w Obrowie.

Ponadto, osoby doznające przemocy, stosujące przemoc od jej świadkowie, mogą skorzystać ze wsparcia świadczonego w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym funkcjonującym ze środków GKRPA. W 2024 roku w punkcie udzielono 20 porad 5 osobom doznającym przemocy domowej oraz 20 porad 4 osobom stosującym przemoc.

W ramach wspierania rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej, ważnym elementem jest prowadzenia działań wobec osób stosujących przemoc. W związku z powyższym, ZI w Obrowie kieruje je do uczestnictwa w **programach korekcyjno-edukacyjnych** realizowanych przez PCPR w Toruniu. Podstawowym celem programów jest zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową, a w rezultacie powstrzymanie ich od tego rodzaju zachowań i zakończenie przemocy domowej w środowisku rodzinnym, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli zachowań agresywnych. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osoba stosująca przemoc domową ma obowiązek ukończenia programu, a niedostosowanie się do nakazu jest traktowane jako wykroczenie. W 2024 roku skierowano 1 osobę do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, jednakże nie

wzięła ona w nim udziału, co poskutkowało zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa. Zmotywowano natomiast 4 osoby, które ukończyły program z wynikiem pozytywnym.

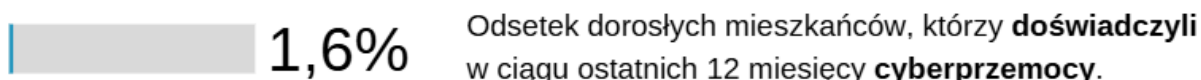
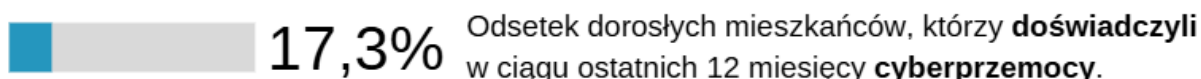
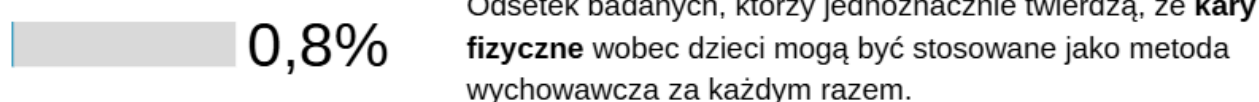
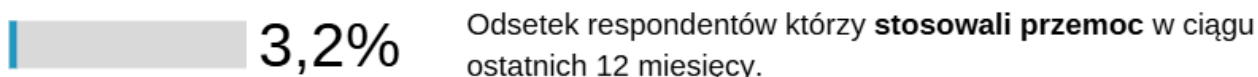
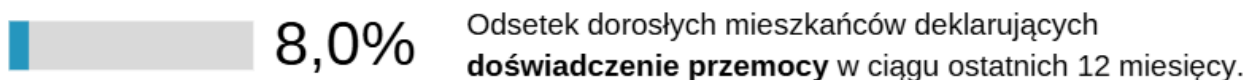
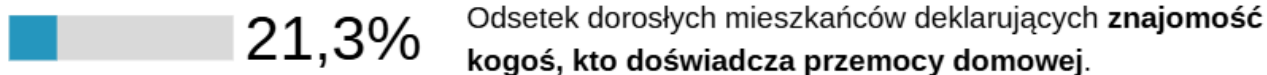
Profilaktyka społeczna jest ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej. W gminie Obrowo podejmowane są działania mające na celu podniesienie świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej na temat tego zjawiska, a także zwiększenie wiedzy w zakresie oferty pomocowej. Lokalna działalność profilaktyczna realizowana była m.in. poprzez publikację i aktualizację na stronach internetowych GOPS w Obrowie, danych instytucji świadczących wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej, w tym podmiotów udzielających schronienia i realizujących poradnictwo specjalistyczne. W 2024 roku i w latach poprzednich, rozpowszechniano także materiały informacyjne dotyczące zjawiska przemocy domowej, w formie ulotek. Ze środków GKRPA w Obrowie zakupiono również materiały multimedialne o tematyce przemocy i uzależnień, które rozpowszechniono w placówkach oświatowych z terenu Gminy.

W gminie Obrowo prowadzona jest także szeroka działalność edukacyjna dotycząca obszaru przemocy, skierowana do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. W 2024 roku zrealizowano m.in. spektakl teatralny z elementami profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także zakupiono film interaktywny pn. „Problem przemocy w szkole”.

Istotnym elementem doskonalenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest podnoszenie kompetencji kadr. W 2024 roku członkowie ZI w Obrowie oraz przedstawiciele grup diagnostyczno-pomocowych, wzięli udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, dotyczących zagadnień takich jak: przemoc wobec osób starszych i z niepełnosprawnościami, zadania grup diagnostyczno-pomocowych w procedurze Niebieskie Karty w świetle znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przeciwdziałanie przemocy – aspekty psychologiczne i prawne, przeciwdziałanie przemocy domowej – obowiązkowe szkolenie dla członków zespołów interdyscyplinarnych.

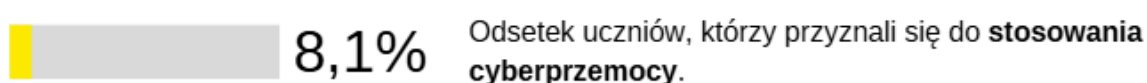
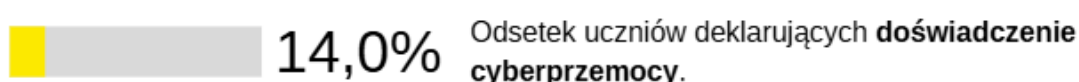
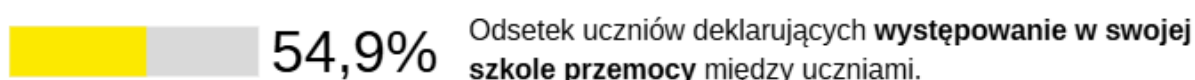
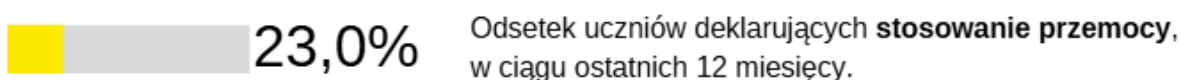
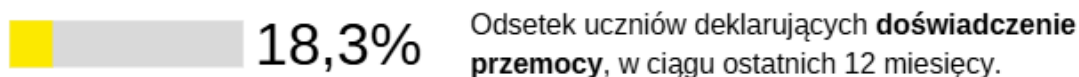
Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=235

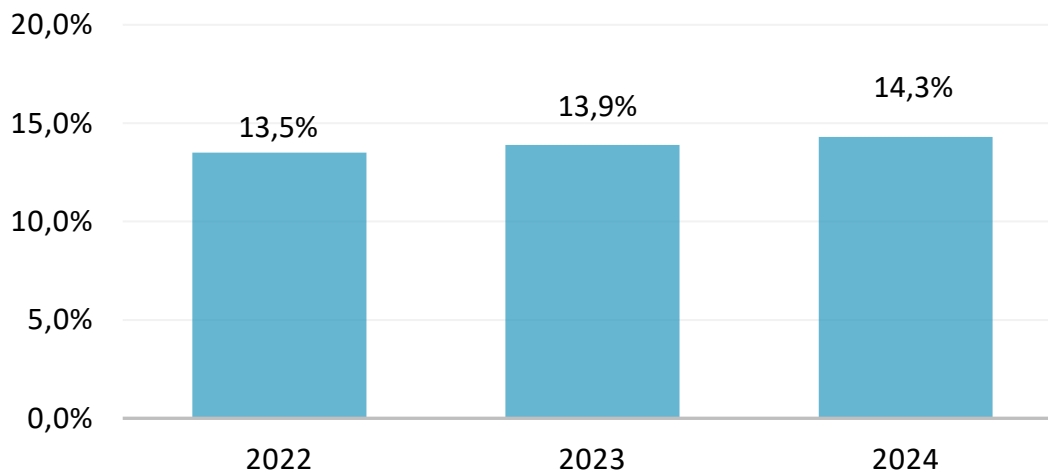
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla polityki społecznej. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej. Należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym członkiem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat, w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W gminie Obrowo odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2024 roku wyniósł 14,3%, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2022 o 0,8 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

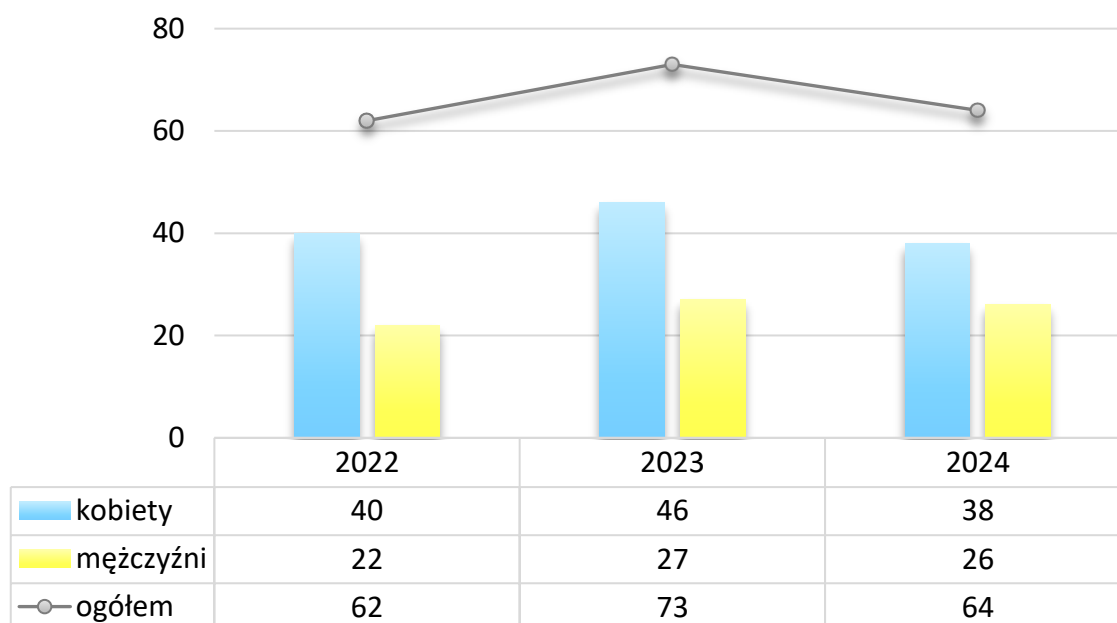
Wykres 59. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Obrowo na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

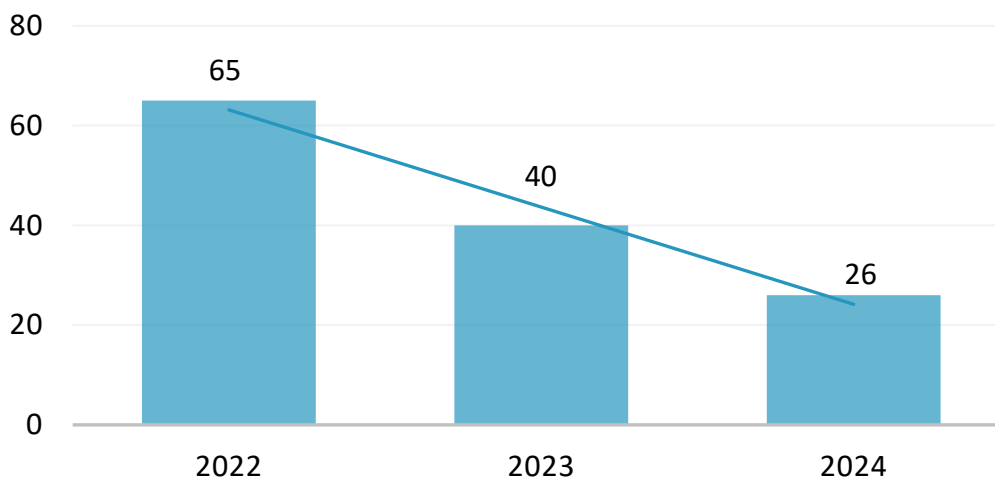
Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystających z pomocy i wsparcia GOPS w Obrowie wyniosła w 2024 roku 64. 59,4% stanowiły kobiety (38 osób), natomiast pozostałe 40,6% to mężczyźni (26 osób). Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba korzystających z pomocy społecznej mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 60. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W 2024 roku z zasiłku pielęgnacyjnego skorzystało 26 mieszkańców gminy Obrowo po 75 roku życia. Na przestrzeni analizowanych trzech lat dostrzec można ponad dwukrotny spadek liczby beneficjentów (60,0%). Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego nie przysługuje w przypadku posiadania ustalonego prawa do dodatku pielęgnacyjnego z ZUS, w związku z powyższym może być to powód malejącej liczby beneficjentów w/w świadczenia, co obrazuje kolejny wykres.

Wykres 61. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, które nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu (nie więcej niż 70% jego dochodu), małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Z obowiązku tego zwolnieni są małżonek, zstępni i wstępni, których dochód nie przekracza 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W latach 2022-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność gmina Obrowo ulegała nieznacznym wahaniom, natomiast w 2024 roku była najwyższa i wyniosła 14. W przypadku kwoty świadczeń przeznaczanej na ten cel w omawianym okresie widoczny był znaczny wzrost, osiągając w 2024 roku wartość 602 095 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 31. Dane dotyczące pobytu mieszkańców gminy Obrowo w domach pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób przebywających w DPS na koniec roku	12	10	14
kwota świadczeń [w złotych]	468 351	491 634	602 095

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Na terenie gminy Obrowo funkcjonuje placówka świadcząca pomoc osobom wymagającym całodobowej opieki w formie domu pomocy społecznej, tj. **Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Dobrzejewicach**, dla którego jednostką organizacyjną jest Powiat Toruński. Wobec tego umieszczanie osób z terenu Gminy w tego rodzaju placówkach realizowane jest na podstawie umów z sąsiednimi gminami, w tym z Powiatem Toruńskim.

Na terenie gminy Obrowo realizowane są działania ukierunkowane na aktywizację i integrację najstarszych członków społeczności. W ich realizację zaangażowane są przede wszystkim kluby seniora, tj.:

- Klub Seniora „Sami Swoi” działających przy GOK w Obrowie,
- Klub Seniora „Przyjaciele” z Głogowa.

Placówki prowadzą zajęcia z rękodzieła, zajęcia integracyjne, poprawiające kondycję fizyczną, językowe, kursy komputerowe i inne. Ponadto, w ramach KS „Sami Swoi” funkcjonuje chór senioralny.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których osoby z niepełnosprawnościami są grupą społeczną najbardziej narażoną na **wykluczenie społeczne** na terenie Gminy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **brak ofert pracy** stanowi najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **bariery architektoniczne** stanowią najważniejszy problem osób z niepełnosprawnościami w Gminie.

Odsetek ankietowanych, których zdaniem infrastruktura techniczna na terenie Gminy jest w **niewielkim stopniu** dostosowana do osób z niepełnosprawnościami.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

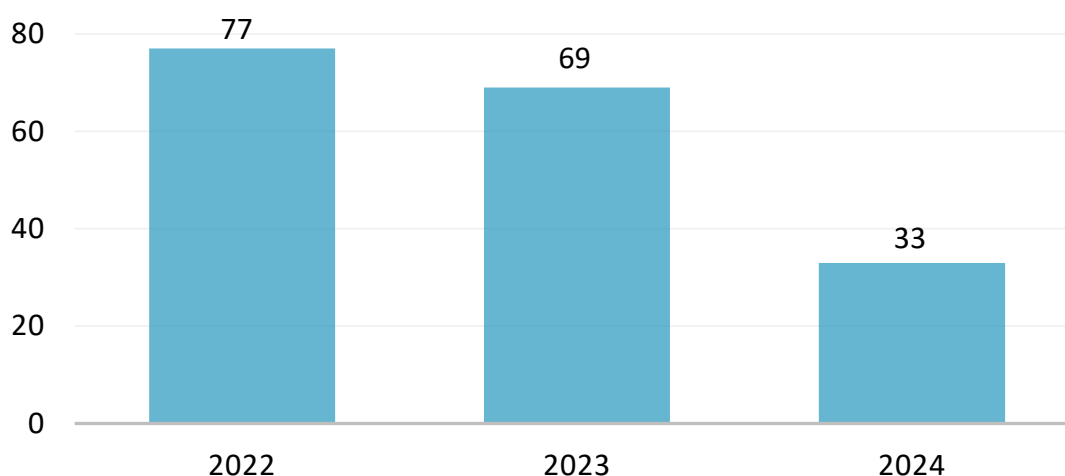
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2024 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 33, co oznacza, że na przestrzeni lat 2022-2024 osiągnęła najniższą wartość. W omawianym okresie, spadek ukształtował się na poziomie 57,1%.

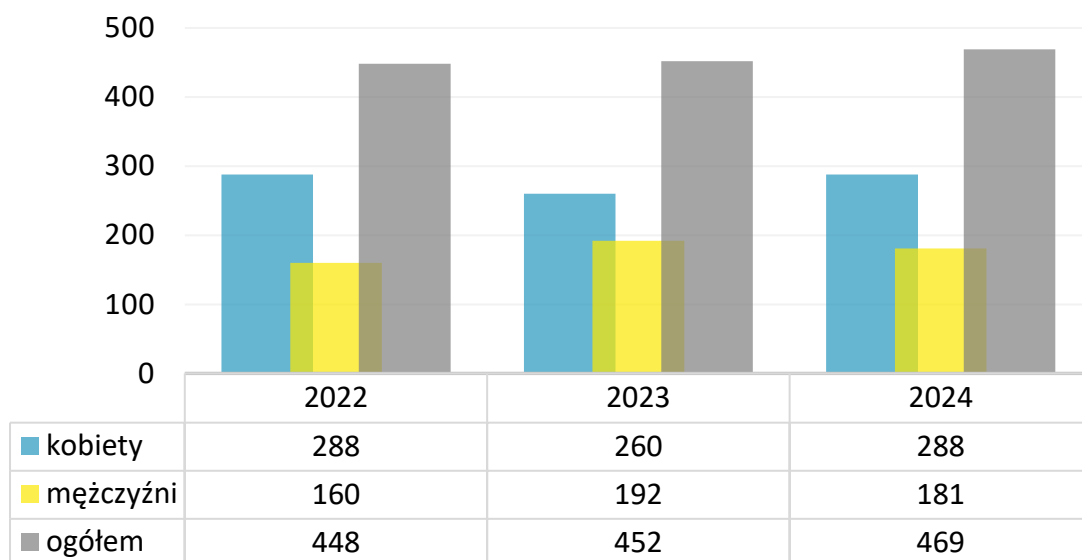
Wykres 62. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Na koniec 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Toruniu zarejestrowanych było łącznie 469 mieszkańców gminy Obrowo, co oznacza wzrost względem 2022 roku na poziomie 4,7%. Pod względem płci występowała nieznaczna dysproporcja – pozostających bez pracy mężczyzn było w 2024 roku mniej niż kobiet (liczba kobiet – 288, liczba mężczyzn – 181).

Wykres 63. Mieszkańcy gminy Obrowo zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że na przestrzeni lat 2022-2024 widoczny był spadek udziału osób mających mniej niż 25 lat oraz mniej niż 30 lat w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. W przypadku osób powyżej 50 roku życia odnotowano wzrost na poziomie 2,9 pp. W 2024 roku osoby do 25 roku życia, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne stanowiły 13,9% ogółu, osoby poniżej 30 roku życia – 27,3%, z kolei w wieku powyżej 50 lat – 18,3%. Szczegółowe dane przedstawia kolejna tabela.

Tabela 32. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Obrowo w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024

kategoria wiekowa	31 grudnia 2022		31 grudnia 2023		31 grudnia 2024	
	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%
do 25 roku życia	64	14,3	64	14,2	65	13,9
do 30 roku życia	131	29,2	125	27,7	128	27,3
powyżej 50 roku życia	69	15,4	81	17,9	86	18,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zjawisko długotrwałego bezrobocia występuje w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru, czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Obrowo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu toruńskiego.

W przypadku Gminy, liczba osób długotrwanie bezrobotnych na przestrzeni lat 2022-2024 ulegała nieznacznym wahaniom. Ich udział w ogólnej liczbie osób pozostających bez zatrudnienia ulegał natomiast spadkowi i w 2024 roku wyniósł 44,1%. Warto zwrócić uwagę na fakt, że odsetek osób długotrwanie bezrobotnych w Gminie, na przestrzeni analizowanych trzech lat stanowił blisko połowę wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W powiecie toruńskim udział osób długotrwanie bezrobotnych wyniósł w 2024 roku 44,0%, czyli praktycznie tyle samo co na poziomie Gminy.

Tabela 33. Liczba długotrwanie bezrobotnych mieszkańców gminy Obrowo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu toruńskiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie		2022	2023	2024
Gmina	liczba osób	220	203	207
	udział [%]	49,1	44,9	44,1
Powiat	liczba osób	1 436	1 263	1 249
	udział [%]	48,9	46,2	44,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gmina Obrowo prowadzi współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Toruniu w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. prace społecznie użyteczne, staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne itp., ale również podejmuje działania w zakresie promowania aktywności osób bezrobotnych w celu powrotu na rynek pracy poprzez upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy, motywowanie do aktywnego poszukiwania zatrudnienia, pomoc w sporządzeniu CV i inne.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **bezrobocie** stanowi jeden z największych problemów na terenie Gminy.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród trudności napotykanym przez osoby bezrobotne na terenie Gminy wskazali **niewystarczającą liczbę miejsc pracy**.

Odsetek ankietowanych, którzy wśród trudności napotykanym przez osoby bezrobotne wskazali **brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych**.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **osoby bezrobotne** są grupą społeczną najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne na terenie Gminy.

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

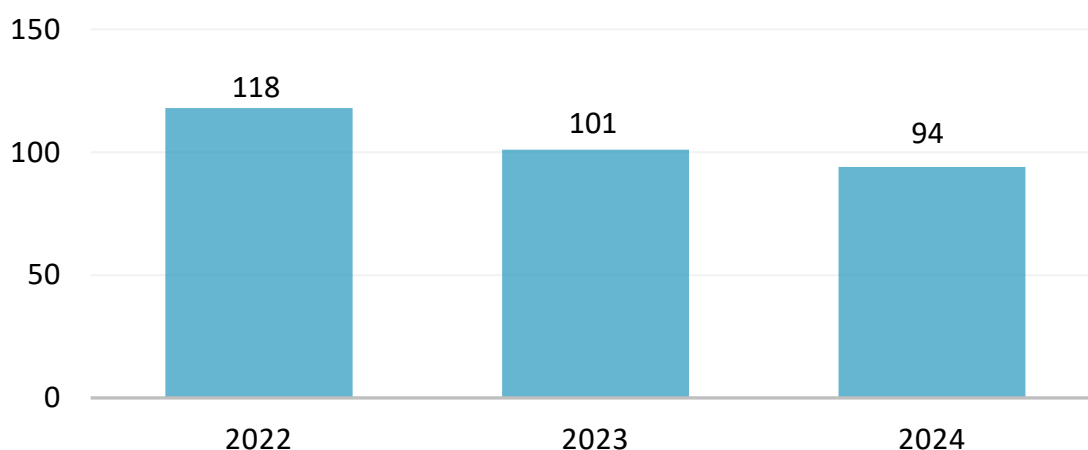
Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Liczba rodzin zamieszkujących gminę Obrowo, którym została udzielona materialna pomoc społeczna z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 ulegała systematycznemu spadkowi. W 2022 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 118 rodzin, w 2023 – 101, natomiast w 2024 roku – 94 rodziny.

Wykres 64. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku w gminie Obrowo zasiłek stały pobierało 39 osób, zasiłek okresowy – 57 osób, a zasiłek celowy – 140 osób. Na przestrzeni lat 2022-2024, liczba świadczeniobiorców zasiłku stałego, jak i celowego uległa spadkowi. W przypadku kwoty świadczeń przeznaczonej na zasiłki celowe dostrzegalny był wzrost, kwota wypłaconych zasiłków okresowych malała, z kolei zasiłków stałych ulegała wahaniom. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

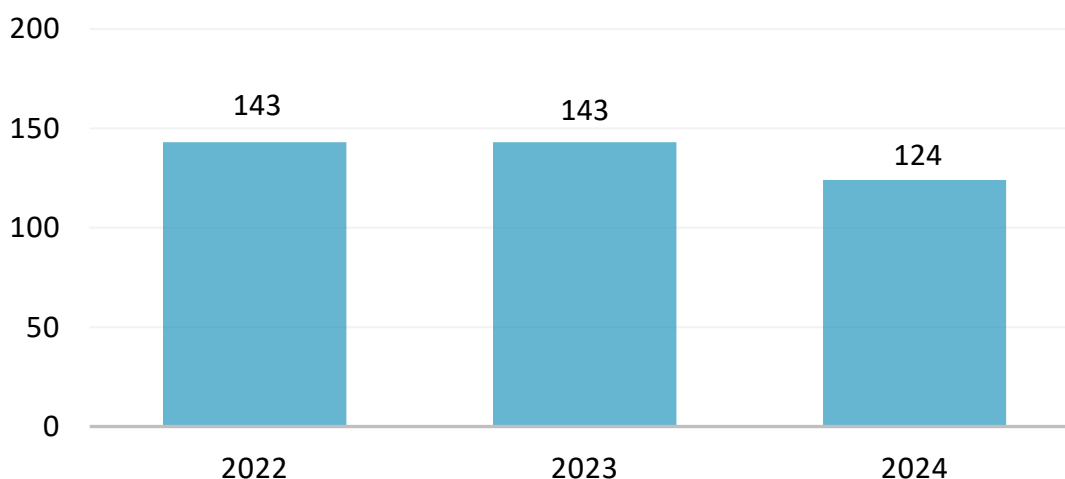
Tabela 34. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024

rodzaj zasiłku	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń [zł]	liczba osób	kwota świadczeń [zł]	liczba osób	kwota świadczeń [zł]
zasiłek stały	45	274 570	43	255 411	39	323 025
zasiłek okresowy	70	235 453	68	216 445	57	169 674
zasiłek celowy	170	296 455	168	353 960	140	385 018

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

W 2024 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 124 osobom. W latach 2022-2023 liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne była stała i wynosiła 143, co oznacza, że w 2024 roku zmniejszyła się o 13,3% względem dwóch poprzednich lat. W omawianym okresie żaden mieszkaniec gminy Obrowo nie skorzystał ze świadczenia w formie niepieniężnej, czyli posiłku.

Wykres 65. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie przy współpracy z CARITAS Diecezji Włocławskiej, realizował **Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)**, będący kontynuacją Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Celem programu jest przeciwdziałanie deprivacji materialnej przez udzielanie pomocy żywnościowej lub podstawowej pomocy materialnej osobom najbardziej potrzebującym, w tym dzieciom oraz zapewnienie środków towarzyszących wspierających ich włączenie społeczne. Z pomocy w formie paczek żywnościowych skorzystało łącznie 106 rodzin, w tym 322 osoby potrzebujące. Do rodzin trafiło łącznie 10 645,30 kg żywności, z czego 9 918 kg zostało wydanych w Świetlicy Wiejskiej w Sądziecznie, natomiast 727,32 kg żywności rozdysponował CARITAS Parafii Lubicz.

W zakresie zabezpieczenia podstawowych potrzeb lokalnej społeczności, GOPS w Obrowie realizował również inne formy wsparcia takie jak przyznawanie dodatków mieszkaniowych, które zostały w 2024 roku wypłacone dla 12 gospodarstw domowych oraz bonów energetycznych dla 939 gospodarstw domowych. Poza pomocą materialną, pracownicy socjalni udzielali poszkodowanym informacji na temat możliwych form wsparcia, pomagali w składaniu odpowiednich wniosków, w tym kompletowaniu dokumentów w celu m. in. uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych czy ustalenia prawa do emerytury lub renty, co umożliwiło im uzyskanie własnego lub dodatkowego dochodu.

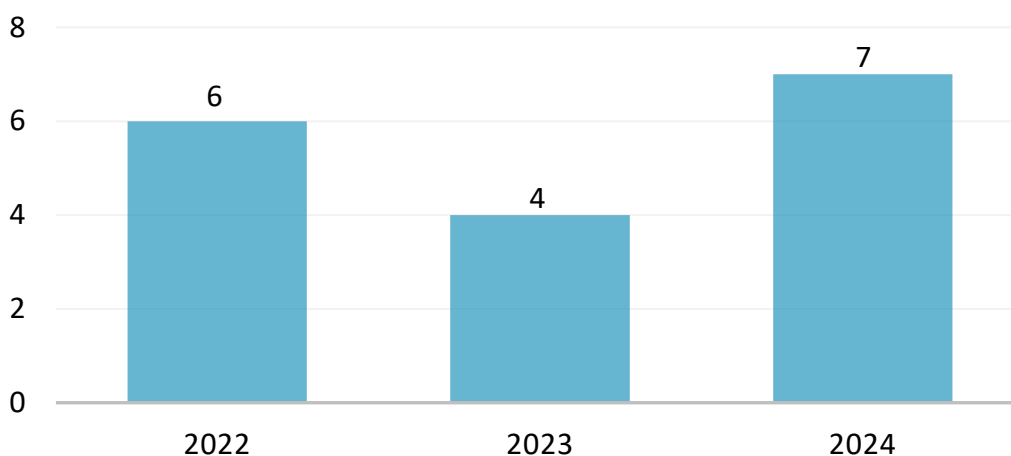
W omawianym roku wypłacana była także pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym w postaci stypendiów szkolnych, w ramach gminnego programu **„Akademia Zdolnych Wójta Gminy Obrowo”**. Inicjatywa skierowana była do uczniów szkół pobierających naukę na terenie gminy Obrowo. W 2024 roku realizowano czwartą edycję programu. Za rok szkolny 2023/2024 przyznano 10 stypendiów jednorazowych oraz 14 wyróżnień.

W zakresie wspierania osób i rodzin zmagających się z trudną sytuacją życiową, w 2024 roku GOPS w Obrowie we współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział Rejonowy w Toruniu realizował **projekt @Fundacja Biedronki**, w ramach którego rekrutowano rodziny oraz wydawano „Karty Dobra”. Do projektu zakwalifikowano wówczas

10 osób po 65 roku życia o niskich dochodach, których sytuacja życiowa nie pozwalała na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, w tym przede wszystkim uniemożliwiała zakup odpowiedniej ilości produktów spożywczych. W okresie od 1 października 2023 roku do 31 lipca 2024 roku, rodziny otrzymywały vouchery o wartości 185,00 złotych miesięcznie które mogły wykorzystać na zakup artykułów spożywczych, kosmetycznych, higienicznych oraz chemicznych.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem **bezdomności** – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W 2024 roku z pomocy i wsparcia GOPS w Obrowie z powodu bezdomności skorzystało 7 osób. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba beneficjentów ulegała nieznacznym wahaniom.

Wykres 66. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024

Gmina Obrowo realizuje zadanie własne gminy w zakresie **udzielania schronienia osobom tego pozbawionym**, na podstawie porozumień ze schroniskami znajdującymi się na terenie innych gmin. Współpraca w tym zakresie realizowana była ze Stowarzyszeniem na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy „AGAPE” w Borowym Młynie z oddziałami w Borowym Młynie, Nowym Stawie, Szawałdzie oraz Sztumie i polegała na zleceniu całodobowego schronienia w postaci pobytu i wyżywienia dla osób bezdomnych, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały była Gmina Obrowo. W roku 2024 w trzech oddziałach przebywało łącznie 6 osób bezdomnych. Różnicę pomiędzy miesięcznym kosztem pobytu, a opłatą uiszczaną przez podopiecznych ponosił Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

w Obrowie. Na ten cel przeznaczono wówczas 105 737,50 złotych. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób bezdomnych przebywających w placówkach ulegała wahaniom, z kolei kwota przeznaczana na ten cel systematycznie wzrastała.

Tabela 35. Liczba osób bezdomnych z terenu gminy Obrowo przebywających w schroniskach i kwota poniesiona przez GOPS na ten cel w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób	6	3	6
kwota odpłatności [w zł]	63 535,00	78 230,00	105 737,50

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024

Wyniki badania przeprowadzonego w 2026 roku:

DOROŚLI MIESZKAŃCY

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **osoby starsze** są grupą społeczną najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne na terenie Gminy.

Odsetek dorosłych mieszkańców, w opinii których **osoby z niepełnosprawnościami** są grupą społeczną najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne na terenie Gminy.

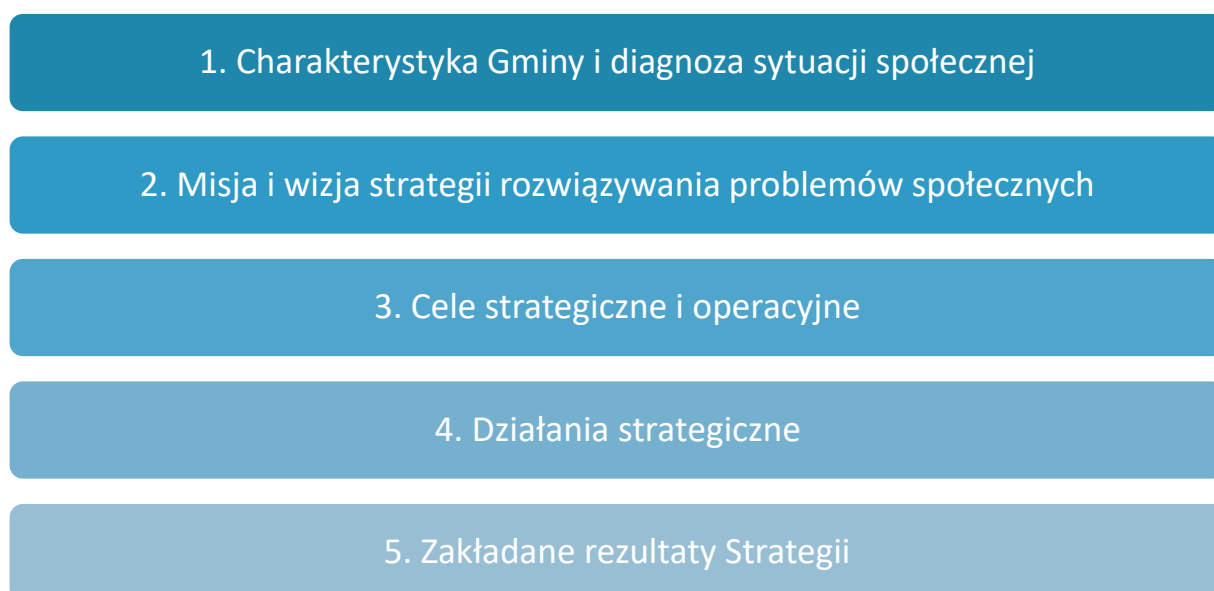
Odsetek ankietowanych, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem doświadczyli **trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe.**

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=127

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Obrowo została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie misji, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Rysunek 8. Wizja i misja Strategii

WIZJA

„Gmina Obrowo to solidarna, bezpieczna i włączająca społecznie wspólnota, w której każdy mieszkaniec – niezależnie od wieku, sytuacji życiowej czy poziomu sprawności – ma zapewnione warunki do rozwoju, samodzielności i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Dzięki zintegrowanym usługom społecznym oraz działaniom profilaktycznym, Gmina skutecznie przeciwdziała wykluczeniu i buduje wysoką jakość życia mieszkańców”.

MISJA

„Realizacja spójnej i skutecznej polityki społecznej, opartej na współpracy samorządu, instytucji lokalnych, organizacji pozarządowych i mieszkańców, ukierunkowanej na wzmacnianie rodzin, wspieranie osób wymagających szczególnej pomocy, przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom oraz aktywizację społeczno-zawodową. Gmina Obrowo dąży do tworzenia dostępnych i odpowiadających na potrzeby usług społecznych, sprzyjających integracji, bezpieczeństwu i dobrostanowi całej wspólnoty.”

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

1. Wzmacnianie potencjału i stabilności rodzin z dziećmi poprzez rozwój zintegrowanego systemu wsparcia, podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.

2. Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w celu wspierania ich samodzielności, aktywności oraz pełnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

3. Budowanie skutecznego i skoordynowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, obejmującego działania profilaktyczne, interwencyjne i wspierające, zapewniającego bezpieczeństwo osobom doświadczającym przemocy.

4. Ograniczanie skali uzależnień poprzez realizację kompleksowych działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych oraz wczesne reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

5. Wzmacnianie systemu wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego poprzez rozwój dostępnych form pomocy, działania profilaktyczne oraz promowanie dobrostanu psychicznego wśród mieszkańców.

6. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ograniczanie skali bezrobocia poprzez aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, rozwój kompetencji oraz wspieranie integracji i samodzielności ekonomicznej.

Cel strategiczny I. Wzmacnianie potencjału i stabilności rodzin z dziećmi poprzez rozwój zintegrowanego systemu wsparcia, podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Rozwijanie kompetencji rodzicielskich w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych				
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zamieszczanie informacji na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych na temat rodzin wspierających	Funkcjonowanie rodzin wspierających na terenie Gminy	Liczba podjętych działań informacyjnych	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja usług społecznych w zakresie wsparcia rodzin (np. warsztaty rodzicielskie, terapia rodzinna)	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Gminy	Liczba rodziców korzystających z usług społecznych	GOPS, placówki oświatowe, NGO, PCPR, PPP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba świadczonych form usług społecznych		

Zabezpieczenie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, w tym przede wszystkim w rodzinnych formach pieczy	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	GOPS, PCPR	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kontynuowanie prowadzenia bezpłatnego poradnictwa itp. dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz tworzenie bazy nowych miejsc i form wsparcia	Podniesienie jakości życia rodzin	Liczba osób objętych poradnictwem	GOPS, PIK, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy	Liczba rozpowszechnionych informacji	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/ warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach	UG, GOPS, PCPR	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń		

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny II. Tworzenie warunków sprzyjających edukacji i wszechstronnemu rozwojowi dzieci oraz młodzieży				
Kontynuowanie działalności publicznego żłobka oraz rozwijanie infrastruktury placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3	Zapewnienie odpowiednich warunków do nauki i rozwoju dzieci	Liczba funkcjonujących na terenie Gminy placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3	UG, NGO, osoby i przedsiębiorstwa prywatne	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba miejsc w placówkach		
Inicjowanie powstania placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, np. w formie świetlicy środowiskowej i rozwój działalności dotychczasowych świetlic szkolnych	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizowanie zajęć pozalekcyjnych	Liczba funkcjonujących PWD	UG, GOPS, GKRPA, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba uczestników		
		Liczba działających świetlic szkolnych		
Organizowanie, wspieranie i promowanie imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi	Wzrost integracji rodzin z dziećmi	Liczba zorganizowanych imprez	UG, GOPS, NGO, instytucje kultury, sportu i rekreacji, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę	UG, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży poprzez realizację działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w różnego rodzaju działaniach realizowanych przez m.in. placówki oświatowe (np. zajęcia edukacyjno-terapeutyczne, wczesnego wspomaganie rozwoju, koła zainteresowań itp.)	placówki oświatowe, UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, w tym rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	UG, NGO, instytucje kultury, sportu i rekreacji, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	NGO, GKRPA, instytucje kultury, sportu i rekreacji, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Cel strategiczny II. Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w celu wspierania ich samodzielności, aktywności oraz pełnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Rozwój zintegrowanej polityki senioralnej oraz lokalnego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami				
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej, w tym miejsc użyteczności publicznej oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób ze szczególnymi potrzebami, po obiektach infrastruktury gminnej	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności oraz z niepełnosprawnością sensoryczną	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy, PFRON, Fundusze Europejskie
Rozwijanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamania barier społecznych	Liczba wolontariuszy Liczba osób objętych wolontariatem	GOPS, UG, NGO, KS, placówki oświatowe, instytucje kultury, sportu i rekreacji	Budżet Gminy
Współpraca z sektorem pozarządowym w zakresie wsparcia seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	GOPS, UG, NGO, KS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób długotrwale chorych, z niepełnosprawnością oraz seniorów	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach	Liczba uczestników programów	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zapewnienia profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez realizację usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością Liczba osób objętych wsparciem asystentów	GOPS, UG, NGO, podmioty prywatne	Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności	Liczba beneficjentów usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych	GOPS, UG, NGO, podmioty prywatne	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zabezpieczenie pobytu mieszkańców Gminy w domach pomocy społecznej	Zapewnienie całodobowej opieki osobom tego wymagającym	Liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym	Poprawa warunków bytowych seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba osób objętych pomocą materialną	GOPS	Budżet Gminy
Odciążenie opiekunów faktycznych osób zależnych poprzez kontynuowanie realizacji programu „Opieka Wytchnieniowa”	Poprawa funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich rodzin	Liczba osób uczestniczących w programie „Opieka Wytchnieniowa”	GOPS, UG, podmioty prywatne	Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny II. Aktywizacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz integrowanie ich ze społecznością lokalną				
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością	Liczba podjętych działań promujących	GOPS, UG, NGO, KS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Realizacja akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych	Liczba podjętych działań informacyjnych/ zrealizowanych warsztatów	GOPS, KP, KS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Organizacja zajęć mających na celu rozwijanie umiejętności i zainteresowań seniorów i osób z niepełnosprawnościami	Wzrost aktywności społecznej seniorów i osób z niepełnosprawnością	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach	GOPS, UG, NGO, KS, instytucje kultury, sportu i rekreacji	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Stworzenie warunków do integracji społecznej osób z niepełnosprawnością oraz seniorów	Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami i seniorów	Liczba zrealizowanych programów na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami	GOPS, UG, KS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba uczestników		
Kontynuowanie i rozwój działalności placówek aktywizacji seniorów w formie dziennej, w tym lokalnych klubów seniora	Organizacja czasu wolnego osób starszych oraz ich integracja społeczna	Liczba funkcjonujących na terenie Gminy placówek dziennych dla seniorów	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba uczestników		

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami w Gminie, np. poprzez zapewnienie OzN transportu do placówek działających w sąsiednich gminach (np. WTZ)	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnością	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z różnych form rehabilitacji społecznej i zawodowej	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Włączenie komunikacyjne osób z niepełnosprawnościami i seniorów poprzez rozwój usług transportu wspomaganego	Zwiększenie samodzielności i aktywności społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	Liczba osób korzystających z usług transportu wspomaganego	UG,GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie

Cel strategiczny III. Budowanie skutecznego i skoordynowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, obejmującego działania profilaktyczne, interwencyjne i wspierające, zapewniającego bezpieczeństwo osobom doświadczającym przemocy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Zapewnienie skutecznego wsparcia osobom uwikłanym w problem przemocy domowej				
Pomoc rodzinom doznającym przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Spadek liczby rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	ZI, GOPS, GKRPA, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
		Liczba wszczętych procedur		
		Liczba zakończonych procedur		
Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba podjętych działań informacyjnych	GOPS, UG, ZI, GKRPA, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowej, NGO	Budżet Gminy Budżet Powiatu

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Uczestnictwo pracowników instytucjonalnych w szkoleniach z zakresu przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Liczba uczestników szkoleń	GOPS, GKRPA, ZI, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Powiatu
Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych	ZI	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba udzielonych porad Liczba osób, którym udzielono porad	PIK, GOPS, GKRPA	Budżet Gminy Budżet Państwa
Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej	GOPS, GKRPA, ZI, KP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej w specjalistycznym ośrodku wsparcia	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny II. Podniesienie poziomu świadomości społecznej w zakresie problemu przemocy domowej				
Edukacja mieszkańców na temat form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UG, GOPS, KP, GKRPA, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy	Liczba działań podjętych w ramach kampanii	UG, GOPS, ZI, GKRPA, KP, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
		Liczba osób uczestniczących w kampanii		

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
		Liczba zorganizowanych działań		

Cel strategiczny IV. Ograniczanie skali uzależnień poprzez realizację kompleksowych działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych oraz wczesne reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Ograniczanie negatywnych skutków społecznych uzależnień na terenie Gminy oraz podejmowanie działań pomocowych względem osób uzależnionych i ich rodzin				
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna	GOPS	Budżet Gminy
Kontynuowanie działalności grupy wsparcia dla osób uzależnionych (AA) oraz zainicjowanie utworzenia grupy wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików i/lub osób współuzależnionych	Motywowanie oraz utrzymanie w abstynencji osoby uzależnione/nadmiernie pijące	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych	GKRPA, NGO, GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa
	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych	Liczba uczestników grup		
Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego	Wzrost liczby osób podejmujących terapię w placówkach leczenia odwykowego	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące	GKRPA, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Kontynuowanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Gminie	Zapewnienie wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	Liczba funkcjonujących na terenie punktów informacyjno-konsultacyjnych	GKRPA	Budżet Gminy, Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba osób korzystających z poradnictwa w punktach		
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu, kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe	Liczba wniosków skierowanych do sądu	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
		Liczba wydanych opinii		
Kontynuowanie świadczenia konsultacji specjalistycznych dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin problemowych	Wsparcie dzieci i młodzieży, dostosowane do ich trudnej sytuacji rodzinnej i życiowej	Liczba osób, które skorzystały z konsultacji	GKRPA, UG	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym	Poprawa funkcjonowania osób uzależnionych i wsparcie ich w wychodzeniu z nałogu	Liczba osób korzystających z pomocy terapeuty uzależnień	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny II. Działalność profilaktyczna w zakresie uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych względem dzieci i młodzieży oraz ogółu społeczności lokalnej				
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN związanych z tematyką uzależnień	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktycznych Liczba przeprowadzonych programów	placówki oświatowe, GKRPA	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Dalsza realizacja warsztatów i innych form edukacji szkolnej, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych	placówki oświatowe, UG, GKRPA, NGO	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sprzedawców dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży Zwiększenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami	GKRPA	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń promujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia	GKRPA, GOPS, UG, KP, OSP, NGO, instytucje kultury, sportu i rekreacji, placówki oświatowe	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu	Liczba działań profilaktycznych	GKRPA, GOPS, UG, KP, NGO	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa
		Liczba uczestników		
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ograniczenia co do odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	UG, GKRPA	Budżet Gminy
		Liczba punktów sprzedaży alkoholu		
Organizacja szkoleń dla członków GKRPA, a także dla innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, funkcjonariuszy Policji) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	UG, GKRPA, GOPS, KP, ZI, placówki oświatowe	Środki z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny V. Wzmacnianie systemu wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego poprzez rozwój dostępnych form pomocy, działania profilaktyczne oraz promowanie dobrostanu psychicznego wśród mieszkańców.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel strategiczny I. Rozszerzanie dostępu do wsparcia dla osób w kryzysach psychicznych oraz promowanie wiedzy i postaw sprzyjających dbaniu o zdrowie psychiczne				
Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Poprawa funkcjonowania osób chorujących psychicznie w środowisku rodzinnym i społecznym	Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	GOPS, NGO, podmioty prywatne	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów w zakresie zdrowia psychicznego	Liczba przeprowadzonych działań	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba osób korzystających ze wsparcia		
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego, z uwzględnieniem tematyki suicydalnej	Wczesne zapobieganie problemom w zakresie zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów	placówki oświatowe, GKRPA, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
		Liczba uczestników		

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie bezpłatnego wsparcia specjalistycznego, w tym poradnictwa psychologicznego mieszkańcom Gminy, również tym nieobjętym systemem pomocy społecznej	Podniesienie poziomu dobrostanu psychicznego mieszkańców	Liczba osób objętych bezpłatnym wsparciem Liczba miejsc świadczących bezpłatne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne	GOPS, UG, GKRPA, PIK, NGO, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy	Zapewnienie natychmiastowego wsparcia dzieciom i młodzieży borykającym się z problemami natury psychicznej	Liczba placówek oświatowych zapewniających dostęp do psychologa i pedagoga	placówki oświatowe, UG	Budżet Gminy
Zapewnienie natychmiastowego wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym, poprzez współpracę z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu	Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów natury psychicznej wśród mieszkańców Gminy oraz wczesna interwencja w zakresie samobójstw i prób samobójczych	Liczba mieszkańców Gminy korzystających ze wsparcia Punktu	UG, GOPS, PCPR	Budżet Gminy Budżet Powiatu

Cel strategiczny VI. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ograniczanie skali bezrobocia poprzez aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, rozwój kompetencji oraz wspieranie integracji i samodzielności ekonomicznej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny I. Promocja zatrudnienia oraz aktywizacja osób bezrobotnych w celu zwiększenia ich szans na lokalnym rynku pracy				
Współpraca z PUP w zakresie poradnictwa zawodowego oraz organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych i zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie	Liczba przeprowadzonych sesji poradnictwa zawodowego/liczba zorganizowanych szkoleń Liczba uczestników w/w działań	PUP, UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych	PUP, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia	Liczba podjętych działań informacyjnych	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Podjęcie działań w celu utworzenia Klubu Integracji Społecznej lub Centrum Integracji Społecznej na terenie Gminy, wykorzystując dostępne zasoby, m.in. lokalowe	Zwiększenie poziomu samodzielności i sprawczości osób wykluczonych społecznie	Liczba funkcjonujących CIS/KIS na terenie Gminy	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Państwa
		Liczba uczestników CIS/KIS		

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Cel operacyjny II. Podejmowanie działań na rzecz włączenia społecznego osób dotkniętych ubóstwem oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym				
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Wsparcie finansowe uczniów poprzez udzielanie zasiłków i stypendiów szkolnych	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie zasiłków i stypendiów szkolnych	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja zadania własnego gminy, w zakresie udzielania schronienia osobom bezdomnym	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności	Liczba osób bezdomnych korzystających ze schronienia	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja i uczestnictwo w programach i projektach zorientowanych na wsparcie osób i rodzin zmagających się z trudną sytuacją materialną	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych rodzin oraz dostarczanie im usług w sposób zwiększający ich sprawczość i samodzielność	Liczba realizowanych projektów/programów	GOPS, UG	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Obrowo. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2023-2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2026-2035 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku przewidywaną na podstawie danych pochodzących z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Obrowo za 2024 rok.

Tabela 36. Ramy finansowe Strategii

Rok	Ochrona zdrowia (dział 851)	Pomoc społeczna (dział 852)	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	Edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	Rodzina (dział 855)	OGÓŁEM
2023	247 972	4 917 851	839 664	146 598	9 355 611	15 507 696
2024	213 391	5 632 866	4 051	151 088	11 936 453	17 937 849
2025 ¹⁷	280 000	5 371 949	0	50 000	9 353 202	15 005 151
Prognoza						
2026	287 000	5 506 248	0	51 250	9 587 032	15 380 280
2027	294 175	5 643 904	0	52 531	9 826 708	15 764 787
2028	301 529	5 785 002	0	53 845	10 072 376	16 158 906
2029	309 068	5 929 627	0	55 191	10 324 185	16 562 879
2030	316 794	6 077 867	0	56 570	10 582 290	16 976 951
2031	324 714	6 229 814	0	57 985	10 846 847	17 401 375
2032	332 832	6 385 559	0	59 434	11 118 018	17 836 409
2033	341 153	6 545 198	0	60 920	11 395 968	18 282 319
2034	349 682	6 708 828	0	62 443	11 680 867	18 739 377
2035	358 424	6 876 549	0	64 004	11 972 889	19 207 861

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Obrowo za 2024 rok

¹⁷ Wartość za rok 2025 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok dla gminy Obrowo

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 37. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Obrowo o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035”	II kwartał 2026 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią	I kwartał 2026 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III	Monitoring	w I kwartale każdego roku w okresie od 2027 r. do 2035 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii	II kwartał 2036 r.

Źródło: Opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia ze względu na podleganie procesowi ewaluacji, pozostaje dokumentem dynamicznym i elastycznym. Wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Należy jednak pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii, GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Gminnego Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Do oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, KP, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia

niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Obrowo do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku 2024, natomiast wartości docelowe wskazują oczekiwany rezultat w ostatnim roku obowiązywania dokumentu, tj. w 2035 roku.

Tabela 38. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat
1.	Wzmacnianie potencjału i stabilności rodzin z dziećmi poprzez rozwój zintegrowanego systemu wsparcia, podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi dzieci i młodzieży	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	27	stabilizacja/ spadek
		Liczba asystentów rodziny	2	stabilizacja/ wzrost
		Liczba publicznych żłobków/ klubów dziecięcych	1	stabilizacja/ wzrost
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	0	wzrost
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	25	stabilizacja/ wzrost
		Liczba dzieci z terenu Gminy przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	3	spadek
2.	Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w celu wspierania ich samodzielności, aktywności oraz pełnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych	45	stabilizacja/ wzrost
		Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z dowozów do placówek rehabilitacji i aktywizacji społeczno-zawodowej dla osób	0	wzrost
		Liczba osób objętych wsparciem asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnościami	56	stabilizacja/ wzrost
		Liczba beneficjentów opieki wytchnieniowej	15	wzrost
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność	14	stabilizacja/ wzrost

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat
		Liczba dziennych placówek aktywizacji dla seniorów (np. klub seniora, uniwersytet trzeciego wieku)	2	stabilizacja/ wzrost
3.	Budowanie skutecznego i skoordynowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, obejmującego działania profilaktyczne, interwencyjne i wspierające, zapewniającego bezpieczeństwo osobom doświadczającym przemocy	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w roku	47	stabilizacja/ spadek
		Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych w roku	130	stabilizacja/ spadek
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	31	stabilizacja/ spadek
		Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	16	wzrost
		Liczba osób uwikłanych w przemoc domową korzystających z poradnictwa specjalistycznego (suma wszystkich specjalizacji)	42	wzrost
		Liczba szkoleń, w których uczestniczyli członkowie ZI i przedstawiciele grup diagnostyczno-pomocowych	4	stabilizacja/ wzrost
		Liczba osób stosujących przemoc, które ukończyły programach korekcyjno-edukacyjny	4	wzrost

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat
4.	Ograniczanie skali uzależnień poprzez realizację kompleksowych działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych oraz wczesne reagowanie na pojawiające się zagrożenia.	Liczba punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin	1	stabilizacja
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych (AA)	1	wzrost
		Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, objętych Systemem Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego	0	wzrost
		Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie	420	wzrost
5.	Wzmacnianie systemu wsparcia w obszarze zdrowia psychicznego poprzez rozwój dostępnych form pomocy, działania profilaktyczne oraz promowanie dobrostanu psychicznego wśród mieszkańców	Liczba beneficjentów specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi	60	stabilizacja/ spadek
		Liczba miejsc w Gminie, w których można skorzystać ze wsparcia specjalistycznego w zakresie zdrowia psychicznego	4	stabilizacja/ wzrost

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat
		Liczba osób korzystających ze wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, świadczonego przez specjalistów zatrudnionych w GOPS w Obrowie	609	Wzrost
6.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ograniczanie skali bezrobocia poprzez aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, rozwój kompetencji oraz wspieranie integracji i samodzielności ekonomicznej	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy [%]	44,1	Spadek
		Udział bezrobotnych mieszkańców w wieku poniżej 30 lat, w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy [%]	27,3	spadek
		Liczba funkcjonujących na terenie gminy CIS/KIS	0	wzrost
		Liczba uczniów, którym przyznano pomoc materialną w postaci stypendiów szkolnych	10	wzrost
		Liczba osób objętych pomocą żywnościową w postaci paczek żywnościowych	106	stabilizacja/ wzrost
		Liczba osób bezdomnych przebywających w placówce (schronisko), za które odpłatność ponosiła Gmina	6	stabilizacja/ wzrost

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie – prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Obrowo na lata 2026-2035, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnymi od możliwości finansowych Gminy. Będzie ona podlegała okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Obrowo i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa – działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontariackich i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,
- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Obrowo, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
2. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
3. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych, [w:] Badania problemów społecznych 2, pod red. J. Kwaśniewskiego, Prace Katedry Socjologii Norm, Dewiacji i Kontroli Społecznej IPSIR UW, T. VIII, Warszawa 2006.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej Gminy Obrowo za 2022, 2023 i 2024 rok.
5. Panek T., Ubóstwo i nierówności, w: Statystyka Społeczna, Praca zbiorowa pod red. T. Panka, PWE, Warszawa 2007.
6. Pieprzny S., Powiat i Gmina w systemie bezpieczeństwa lokalnego – możliwości i ograniczenia w: Studia Iuridica LXXXV, Instytut Nauk Prawnych, Uniwersytet Rzeszowski, 2020.
7. Pilch T., Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003.
8. Raport o stanie Gminy Obrowo za rok 2022, 2023 i 2024.
9. Sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Obrowo za rok 2022, 2023 i 2024.
10. Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 i 2024 rok.
11. Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.
12. Sprawozdanie za rok 2024 z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Obrowo na lata 2024-2030.
13. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych.
14. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.).
15. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. 2025 poz. 913 z późn. zm.).

16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1939).
17. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2024 poz. 1673).

Źródła internetowe:

1. <https://bdl.stat.gov.pl>
2. <https://mapa.wyniki.edu.pl>
3. <https://www.psychiatriapolska.pl>
4. <https://pomorska.pl>

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Etapy procesu badawczego	15
Rysunek 2. Podsumowanie dotyczące obszarów tematycznych ujętych w diagnozie problemu uzależnień na terenie gminy Obrowo	17
Rysunek 3. Położenie gminy Obrowo na tle powiatu toruńskiego	20
Rysunek 4. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Obrowo według poszczególnych klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)	25
Rysunek 5. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=127	44
Rysunek 6. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=235	68
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego	134
Rysunek 8. Wizja i misja Strategii	135

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii	10
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Obrowo w porównaniu do powiatu toruńskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju na przestrzeni lat 2022-2024	22
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2022-2024 (w procentach)	23
Tabela 4. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w gminie Obrowo, powiecie toruńskim, województwie kujawsko-pomorskim i kraju w 2024 roku (w procentach)	23
Tabela 5. Liczba osób uczęszczających do publicznych przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie gminy Obrowo w latach 2022-2024	27
Tabela 6. Dane statystyczne dotyczące podstawowej opieki zdrowotnej w gminie Obrowo w porównaniu do powiatu toruńskiego w 2024 roku	33
Tabela 7. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Obrowo na przestrzeni lat 2022-2024	37
Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć na podstawie liczby przyznanych świadczeń w latach 2022-2024	40
Tabela 9. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2022-2024	41
Tabela 10. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=127	56
Tabela 11. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=28	57

Tabela 12. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=101	59
Tabela 13. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=101	60
Tabela 14. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=10 .	65
Tabela 15. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=10	65
Tabela 16. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=52	70
Tabela 17. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=12	73
Tabela 18. Jakie były to substancje? N=12	73
Tabela 19. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=40	75
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=37	76
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=50	77
Tabela 22. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=54	77
Tabela 23. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=229	80
Tabela 24. Liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz poniesiona na ten cel kwota na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych]	87
Tabela 25. Dane dotyczące dzieci z terenu Gminy przebywających w pieczy zastępczej oraz odpłatności Gminy za ich pobyt za lata 2022-2024	88
Tabela 26. Liczba i kwota przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych ogółem na przestrzeni lat 2022-2024 [w złotych]	91
Tabela 27. Działania GKRPA w gminie Obrowo w latach 2022-2024	101
Tabela 28. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2022-2024	102
Tabela 29. Dane statystyczne dotyczące funkcjonujących grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024	113
Tabela 30. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w gminie Obrowo w latach 2022-2024	115
Tabela 31. Dane dotyczące pobytu mieszkańców gminy Obrowo w domach pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024	123
Tabela 32. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Obrowo w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024	127
Tabela 33. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Obrowo oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu toruńskiego na przestrzeni lat 2022-2024	127
Tabela 34. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024	130
Tabela 35. Liczba osób bezdomnych z terenu gminy Obrowo przebywających w schroniskach	

i kwota poniesiona przez GOPS na ten cel w latach 2022-2024	133
Tabela 36. Ramy finansowe Strategii	162
Tabela 37. Harmonogram wdrażania Strategii.....	163
Tabela 38. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	166

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Obrowo z podziałem na płeć w latach 2022-2024.....	21
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie toruńskim, województwie kujawsko-pomorskim oraz Polsce w latach 2022-2024 (stan na koniec roku, w procentach)	24
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność na terenie gminy Obrowo w latach 2022-2024	25
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w gminie Obrowo na tle powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2022-2024.....	26
Wykres 5. Współczynnik skolaryzacji netto dla szkolnictwa podstawowego na terenie gminy Obrowo, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego na przestrzeni lat 2022-2024 (w procentach)	29
Wykres 6. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z terenu gminy Obrowo, powiatu toruńskiego i województwa kujawsko-pomorskiego w 2024 roku (w procentach)	30
Wykres 7. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Obrowo, powiecie toruńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim w latach 2022-2024	32
Wykres 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Obrowo, powiecie toruńskim i województwie kujawsko-pomorskim na przestrzeni lat 2022-2024.....	38
Wykres 9. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej (finansowej i niefinansowej) w gminie Obrowo w latach 2022-2024	40
Wykres 10. Powody korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy Obrowo w 2024 roku	42
Wykres 11. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=127	45
Wykres 12. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=127	45
Wykres 13. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=127	47
Wykres 14. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=127	49
Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=127	50
Wykres 16. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=127	51

Wykres 17. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=127	52
Wykres 18. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=127	53
Wykres 19. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=127	54
Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=127	55
Wykres 21. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=127	56
Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=127	57
Wykres 23. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=127	58
Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=127	59
Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=127	60
Wykres 26. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=127	61
Wykres 27. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=127	62
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny uczestniczy w grach hazardowych lub korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=127	63
Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=127	64
Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy? N=127	64
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=127	66
Wykres 32. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą, wychowawczą która: N=127	66
Wykres 33. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ponizanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=127	67
Wykres 34. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=235	69
Wykres 35. Klasa: N=235	69
Wykres 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=235	70

Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=235	71
Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=235	72
Wykres 39. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=235.....	74
Wykres 40. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=235	75
Wykres 41. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=235	76
Wykres 42. Jak często w ciągu ostatniego roku obserwowałeś/aś problem przemocy między uczniami w swojej szkole? N=235	78
Wykres 43. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=235	79
Wykres 44. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=235.....	80
Wykres 45. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=235	81
Wykres 46. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=235	82
Wykres 47. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=235	83
Wykres 48. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024	85
Wykres 49. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024	86
Wykres 50. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami na przestrzeni lat 2022-2024	86
Wykres 51. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024	90
Wykres 52. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na ich realizację na przestrzeni lat 2022-2024	92
Wykres 53. Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2022-2024	97
Wykres 54. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2022-2024.....	100
Wykres 55. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Obrowo na przestrzeni lat 2022-2024.....	104

Wykres 56. Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Obrowo w latach 2022-2024.....	105
Wykres 57. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024.....	114
Wykres 58. Liczba osób doznających i stosujących przemoc domową, których objęto działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w 2024 roku	116
Wykres 59. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Obrowo na przestrzeni lat 2022-2024	120
Wykres 60. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024	121
Wykres 61. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2022-2024.....	122
Wykres 62. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024.....	125
Wykres 63. Mieszkańcy gminy Obrowo zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024.....	126
Wykres 64. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w latach 2022-2024.....	129
Wykres 65. Liczba osób korzystających ze świadczenia pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024.....	130
Wykres 66. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024	132